

KIRKKO & KOTI

**Rippileiri
täynnä
elämyksiä**
➤ 6–7

**Kiitollisuutta
on mahdollista
oppia**
➤ 8–9

**Ota talteen
kesän
tapahtuma-
liite!**

kirkkojakoti.fi

Piispojen ilot ja surut

➤ 10–11

Kirkolle päivitetty viestintäohjelma

Kirkon viestintäohjelma kannustaa läsnäoloon sosiaalisessa mediassa.

Kirkkohallitus hyväksyi 7.6. täysistunnossaan kirkon päivitetyn viestintäohjelman 2020. Ohjelma korostaa jokaisen kirkon työntekijän, luottamusmiehen ja seurakuntalaisen roolia viestijänä. Se kannustaa rohkeaan vuorovaikutukseen ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Ohjelmassa näkyy myös sosiaalisen median kasvava rooli. Siinä kehoitetaan uteliaisuuteen, kokeilunhaluun ja aktiivisuuteen uusien viestinnän välineiden käyttöönotossa.

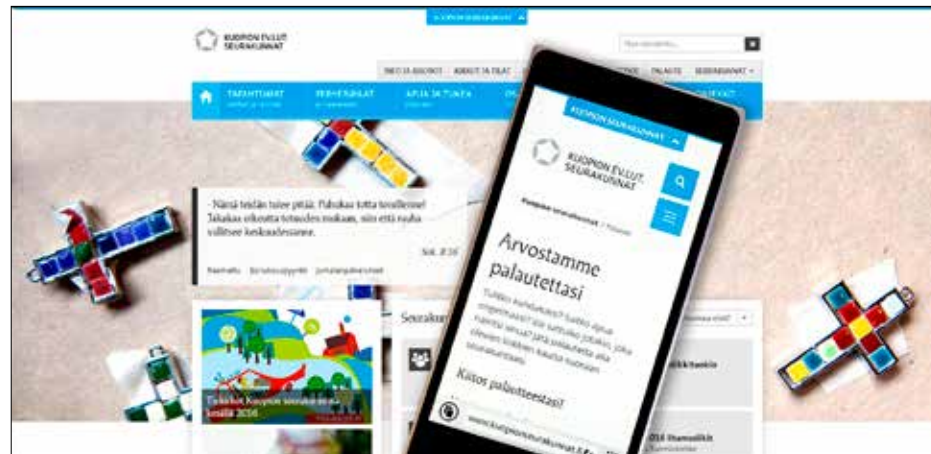
Kirkossa halutaan hyödyntää rohkeasti myös seurakuntalaisten vahvuuksia ja halukkuutta viestiä seurakunnan tai kirkon toi-

minnasta. Seurakunnan jäseniä kannustetaan ideoiden esittämiseen ja palautteen antoon sekä vuorovaikutukseen verkossa.

Löytöjä verkosta

Kuopion seurakunnat siirtyivät kirkon yhteiseen Lukkari-verkkosivuston julkaisujärjestelmään helmikuussa. Lukkaria käyttää jo yli 120 seurakuntaa Suomessa. Lukkarin suunniteltuun on osallistunut myös seurakuntalaisia. Sivuissa on huomioitu erityisesti hakukoneoptimointi, sillä yli 70 prosenttia kävijöistä saapuu seurakuntien verkkosivuille hakukoneiden kautta. Lukkariin on integroitu vahvasti eri sosiaalisen median kanavat.

Palautteen antaminen on tehty helpoksi ja palautetta voi antaa suoraan seurakun-

nille tai yhtymän eri yksiköille, kuten viestinnälle tai Kirkko ja koti -lehden toimitukselle. Kirkko ja koti -lehti on myös verkkolehti, uusin numero ilmestyy verkkoon aina painetun lehden ilmestymispäivänä. Näköislehdet arkistoidaan, joten voit lukea verkossa myös vanhoja numeroita.

Virtuaalikirkoissa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan ja niitä voi katsoa myös myöhemmin. Kirkonmällä -osiosta pääset kuuntelemaan

tuotantoyksikkö Kantin ohjelmia. Sieltä löytyy muun muassa Kirkon Pyhät -sarja, jossa esitellään yli 20 kirkkopyhää.

MINNA SIIKANIVA

www.kuopionseurakunnat.fi

www.kirkkojakoti.fi

PYSÄKILLÄ

Verenluovuttaja on heng

Verta voi luovuttaa, jos:

- + on terve ja tuntee vointinsa hyväksi
- + on 18–70 -vuotias. Ensiluovutus on mahdollista 59-vuotiaaksi asti, ja 66 vuotta täyttäneenä voi jatkaa, jos luovuttaa vähintään joka toinen vuosi
- + painaa vähintään 50 kg
- + hemoglobiini on naisilla vähintään 125 g/l ja miehillä 135 g/l. Hemoglobiini mitataan paikan päällä
- + asuu pysyvästi Pohjoismaissa tai muissa EU- tai Efta-maissa
- + pystyy täyttämään terveydentilakyselyn suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi
- + mukana on virallinen kuvallinen henkilöllisyystodistus (ja tarvittaessa virallinen todistus suomalaisesta henkilötunnuksesta)
- + edellisestä kokoverenluovutuksesta on kulunut vähintään 91 vuorokautta (naiset) tai 61 vuorokautta (miehet).

Sopivuus luovutukseen arvioidaan terveydentilakyselyllä ja sen yhteydessä mitattavan hemoglobiiniarvon perusteella.

Ennen jokaista luovutusta voi testata kelpoisuutensa veripalvelu.fi -sivulta löytyvän Sovinko luovuttajaksi -testin avulla. Voi myös soittaa maksuttomaan luovuttajainfoon p. 0800 0 5801 (ma–pe klo 8–17) tai lähettää sähköpostia osoitteeseen verenluovutus@veripalvelu.fi – näin voi välttää turhan käynnin.

Verenluovutus on helppo tapa tehdä hyvää. Yhdellä luovutuksella voi auttaa kolmea ihmistä.

Kesälomakausi on käynnistynyt ja sen myötä ihmisillä on enemmän vapaa-aikaa. Miksipä ei siis pistäytyisi lomalla vaikkapa verenluovutuksessa.

”Luovuttajat ovatkin kesällä aika aktiivisia. Varmasti juuri siksi, että lomalla on aikaa tulla”, SPR:n Veripalvelun itäisen alueen esimies **Paula Korhonen** kertoo.

Verivalmisteiden tarve ei Korhosen mukaan sinällään kovinkaan paljon vaihtelee eri vuodenaikoina.

”Ehkä ennen lomakautta sairaaloissa pyritään tekemään jonojenpurkuleikkauksia, jolloin verivalmisteiden kysyntä saattaa olla hieman keskimääräistä suurempaa. Suurta piikkiä ne eivät kuitenkaan aiheuta.”

Verestä on moneksi

Viime vuodelle Veripalvelu asetti valtakunnalliseksi tavoitteeksi 214 000 luovutuskertaa.

”Keräämme hieman yli todellisen tarpeen. Valmistusprosessissa voi tulla hävikkiä ja haluamme myös varmistaa, ettemme joudu tarjoamaan sairaaloille ei-oota”, Korhonen painottaa.

Verenluovutuksessa kerätty veri ei sellaiseen päädy kenenkään sitä tarvitsevan suoniin, vaan siitä valmistetaan pääasiassa punasolu-, plasma- ja verihiutalevalmisteita.

”Jonkin verran tehdään myös erilaisia lääkkeitä.”

”Eri sairauksiin ja tilanteisiin tarvitaan erilaisia valmisteita. On siis potilaan etu, että

hän saa juuri omaan hoitoonsa sopivaa veren osaa.”

”Yhdestä pussillisesta luovutettua verta saadaan apua kolmelle eri ihmiselle.”

Tämän vuoden keräystavoite on 209 000 luovutusta.

”Sairaaloihin kulutus on ollut laskusuunnassa. Leikkaustekniikat ovat kehittyneet ja se on yksi iso tekijä, joka on vähentänyt veren tarvetta.”

Pelastaa hengen

Vaikka kulutus on ollut laskussa, tarvitaan verta edelleen – ja yleensä kipeästi. Monissa tilanteissa verivalmiste pelastaa tarvitsijansa hengen.

”Keskosvauvat ovat suuri yksittäinen ryhmä, joille annetaan verivalmisteita. Verituotteet ovat elintärkeitä myös onnettomuustilanteisiin joutuneille, syöpäsairaille tai esimerkiksi vaikeasta anemiasta kärsiville potilaille. Synnytysissäkin voidaan tarvita ylimääräistä verta.”

Korhosen mukaan olisi tärkeää, että verta luovutettaisiin tasaisesti ympäri vuoden.

”Silloin verivarastot pysyisivät kohtuullisella tasolla eikä tulisi äkillisiä hupenemisia.”

”Haasteellista aikaa meillä on yleensä touko- ja marraskuu, jolloin ihmiset käyvät luovutuksessa vähemmän. Monet tuntuvat edelleen ajattelevan, että juhlapyhien alla on suurin tarve ja tähtäävät käyntinsä niiden yhteyteen.”

Korhonen kiittelee, että Savon alueella on paljon pitkäaikaisia ja sitoutuneita luovuttajia.

”Monet asiakkaamme tulevat luovuttamaan verta useamman kerran vuodessa. Esimerkiksi Kuopiossa kävi viime vuoden aikana 4000 säännöllistä luovuttajaa.”

”Verenluovutus on yksi hyväntekeväisyyden muoto. Tutkimusten mukaan luovuttajia motivoi se, että pienellä vaivalla voi olla elintärkeä avuksi – ja apu menee varmasti perille.”

Lääkitys harvoin este

Toisin kuin monet luulevat, säännöllinen lääkitys on harvoin este verenluovutukselle.

”Verituotteiden valmistusmenetelmät ovat

”Työ-, harrastus- tai ystäväporukka voi nykyään netissä rekisteröityä VeriRyhmäksi, joka käy luovutuksessa yhdessä. Porukalla tulee helpommin lähdettyä kuin yksin”, Paula Korhonen kertoo.

nykyään niin kehittyneitä, ettei luovuttajan käyttämä lääkitys välttämättä vaikuta luovutuskelpoisuuteen.”

”Oma kelpoisuus kannattaa silti varmistaa etukäteen vaikkapa soittamalla maksuttomaan infonumeroomme.”

Sen sijaan luovutus voi tyssätä siihen, jos on matkailut tietyillä alueilla.

”Apu menee varmasti perille

KUUKAUDEN VALINNAT

50 %

Miesten ja naisten osuus papiksi vihityistä oli vuonna 2015 lähes tasan, kun naiset ovat viime vuosina olleet papiksi vihityistä selkeä enemmistö.

2022

Suomen Lähetysseura on sitoutunut vähentämään työmatkalennoista aiheutuvaa hiilijalanjälkeä neljänneksellä vuoden 2015 tasosta vuoden 2022 loppuun mennessä.

150 000

Kirkon mediasäätien tuotantotukea jaettiin tänä keväänä eri hankkeille yhteensä 150 000 euroa. Säätiö jakaa tukea uskontoa ja elämäkatsomusta käsitteleville ohjelmille.

”Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** on myöntänyt seurakuntaneuvoksen arvonimen **Markku Huttuselle**.

Rakennusmestari Markku Huttunen on ollut seurakuntien luottamustehtävissä Kuopiossa. Tällä hetkellä hän on yhteisen kirkkovaltuuston ja Kallaveden seurakuntaneuvoston jäsen. Seurakuntaneuvoksen arvonimi myönnetään kirkon piirissä ansioituneelle henkilölle.

”Männistön seurakunnan kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** on valittu kirkkohallituksen pappisjäseneksi toimikaudelle 1.6.2016–31.5.2020.

”Suomen evankelis-luterilainen kirkko on mukana Väestöliiton koordinoimalla *Urpot.fi*-sivustolla. Kirkko on tuottanut murrosikäisten vanhemmille suunnatulle sivustolle Riparinurkan, jonne kootaan vanhemmuuteen liittyviä videoterveisiä. Vlogeissa ääneen pääsevät sekä nuoret itse että seurakunnissa nuorten kanssa työskentelevät. Mukana on jo toistakymmentä seurakuntaa.

enpelastaja

SEIJA RYTKÖNEN

”Ihmiset monesti ihmettelevät, miksi kyselemme heidän matkoistaan. Haluamme kuitenkin varmistaa, ettei luovutetussa veressä ole mitään taudinaiheuttajia. Esimerkiksi luovuttajan matkustaminen malaria-alueella on selkeä väliaikainen luovutuseste.”

Korhonen painottaa, että verivalmisteiden turvallisuus on Suomessa huippuluokkaa.

”Meillä on todella korkeat laatuvaatimukset. Kaikkien vi-

rustestien on oltava puhtaita ennen kuin verivalmisteet lähtevät eteenpäin. Jos testeissä ilmenee mitään epäselvää, kyseinen pussillinen hylätään.”

HELI HARING

Kuopion Veripalvelutoimisto on avoinna maanantaisin, tiistaisin ja perjantaisin.

PÄÄKIRJOITUS

Kaksin on parempi kuin yksin

U nohdamme usein olla kiitollisia niistä asioista, joita meillä on. Pessimisti ei pety – sanotaan. Synkistely ja valittaminen valtaavat usein mielen. Olisi mukavaa olla positiivinen, mutta se ei ole aina helppoa. Siksi on tärkeää pysähtyä miettimään omaa käytöstään ja pohtia tarttuuko ensimmäisenä epäkohtiin. Yleensä palautetta tulee annettua enemmän virheistä kuin onnistumisista.

Kiitollisuus on aiheena 15. sunnuntaina helluntaista, joka on elokuun lopussa. Silloin puhutaan kiitollisuudesta ja kiittämättömyydestä. Jeesus teki hyvää erityisesti muiden hylkäämille ihmisille. Niistä ihmisistä, joita hän auttoi, vain harvat palasivat kiittämään. Joitakin kiusasi se, ettei Jeesus toiminut heidän tahtomallaan tavalla. Jeesus halusi tehdä hyvää kaikille.

Piispat **Jolkkonen, Riekkinen ja Sihvonen** kertovat haastattelussaan olevansa kiitollisia muun muassa perheestään ja ystävistään.

Niin olen minäkin. Äitini totesi kerran, että sinulla on kyllä todella laaja ystäväpiiri. Ja tottahan se on, siihen mahtuu kaikenikäisiä ja kaikenlaisia ystäviä.

Mieleeni palautui viime viikonloppu. Huomasin ystäväni jääkaapissa magneetin, jossa luki: ”Ystävät ovat perhe, jonka saamme itse valita”. Siitä perheestä kannattaa tehdä niin hyvä kuin mahdollista. Oman perheen puuttuessa ystävien merkitys korostuu.

”**Ystävät ovat rikkaus**

Ystävät ovat rikkaus. Silti yksinäisyys on aikamme ongelma, joka koskettaa kaikkia ikäluokkia. Sano-

taanhan Raamatussa: *Kaksin on parempi kuin yksin, sillä kumpikin saa vaivoistaan hyvän palkan. Jos he kaatuvat, toinen auttaa toista nousemaan, mutta voi yksinäistä, joka kaatuu, häntä auttamassa ei ole ketään.* Saarn. 4: 9–10.

Kirkko pystyy tässäkin tarjoamaan apuaan. Kannattaa rohkeasti osallistua seurakunnan toimintaan. Sieltä voi löytää myös ystäviä. Kristuksen seuraajina olemme kaikki yhtä perhettä.

Ja kiitos, että kerran on taivas kotimme.

On koti luona Herran, Jumalan lapsille.

Virsi 468:8

MINNA SIIKANIVA
minna.siiKANIVA@evl.fi

Riparimuistoja

Kesämessun yhteydessä ollut konfirmaatio vei omiin riparimuistoihin: elokuu, puiseen kyläkouluun ahtautuneena pappi, kesäteologi ja leiriläiset isosineen. Joka päivä satoi vettä ja koulua ympäröi miehenkoruinen heinikko. Lentopallokenttä oli märkä, poutahetkenä pelattiin ja viisipyttysisissä huusseissa käytiin ulkorakennuksessa. Saunaan pääsi joka toinen ilta kymmenen nuorta kerrallaan.

Tytöt löysivät yhteistä tekemistä poikia helpommin ja pop-musiikki kutsui poikia norkoilemaan tyttöjen huoneen ovelle. Kiusasimme heitä, kun he opettelivat BoneyM:n diskotanssikuvioita. Sitten yksi totesi: ”Jos ette lopeta, niin me opetetaan teidät tanssimaan.” Ei lopetettu ja eräänä päivänä yhden tytön isä oli ohikulkumatalla tuonut humppakasetin. Oli ”pakko” alkaa opetella valssia, tangoa, humppaa ja polkkaakin sen BoneyM:n lisäksi.

Kiitos sateelle. Tyttöjen huone kävi pieneksi, kun useampi innostui. Siirryttiin poikien isoimpaan kämppään ja tanssimassa oli jo yli puolet leiriläisistä ja isosista. Tuli sielläkin ahdasta ja minä etunenässä ehdotin, että siirrytään saliin, missä oppitunnit ja ruokailut pidettiin. Siellä oli tyhjää tilaa ennen iltaohjelmaa. Silloin kesäteologi sanoi, että se ei vaan sovi. Ihmeteltiin miksi, ja hiljaisen oloinen nainen yritti sanoa, että se on väärin. Siihen tuli pappikin, joka kuunteli molempia osapuolia. Perustelimme tanssimista tekemisen puutteella ja sillä, ettei se ole syntiä: oli opetettu että sydämen ero jumalasta on syntiä, mutta ei mikään yksittäinen teko. Hetken kuunneltuaan pappi sanoi: ”Te olette molemmat oikeassa. Koulu on ripikoulun ajan seurakunnalle vuokrattu ja seurakunnan tila. Seurakunnan järjestysäännöissä sanotaan, että synnillisen elämän viettäminen on sen tiloissa kiellettyä. Monet vanhemmat seurakuntalaiset näkevät tanssin sellaisena, koska siihen on liittynyt lieveilmiöinä alkoholia ja huonoa elämää. Mutta olen vaimoni kanssa nuoruudesta asti käynyt lavatansseissa ja todennut sen sekä mainioksi liikkunnaksi että hyväksi seurustelun tavaksi. Sopisiko teille, että jatkatte hyvillä mielin tanssia tuolla poikien isossa kämpässä? Ja jos joku kysyy, niin minä en ole sitten antanut mitään lupaa.”

Hänen näkökulmansa oli vapauttava. Jatkoimme tanssimista ja kesäteologikin säilytti kasvonsa. Itse olen saanut nauttia riparini opeista koko elämäni hyvillä mielin: tanssiminen on iloista hommaa – porukalla ja yksin.

JUUSO HAPPONEN

Iltapäivätoiminta on perheille mieluista

Asiakaskyselyn mukaan iltapäiväkerhot koetaan tarpeellisiksi.

Kuopion ev.lut. seurakuntien yhteinen lapsityö on yhtenä palveluntuottajana Kuopion kaupungille iltapäivätoiminnassa. Pienet koululaiset menevät koulutuntien jälkeen iltapäiväkerhoon leikkimään, tekemään läksyjä, syömään välipalaa, lepäämään ja ulkoilemaan.

Huhtikuussa tehdyssä asiakaskyselyssä koululaisten iltapäivätoiminta koettiin mielekkääksi ja lapset viihtyivät. Yhteistyö ohjaajien ja perheiden välillä on sujunut hyvin. Kyselyyn vastasi 68 lasta ja heidän huoltajaansa. Kaikkiaan iltapäivätoimintaan osallistui viime kaudella 95 lasta.

Yhteistyö luottamuksellista

Kerhotoimintaa järjestetään yhteistyössä viiden koulun kanssa: Kalevalan koulun Pohjantien yksikkö, Länsi-Puijo, Neulamäki, Puijonsarvi ja Pyörö. Ohjaajina ovat seurakunnan lastenohjaajat ja kaupungin palkkaama työpari.

”Ohjaajat saivat paljon kiitosta työstään. Yhteistyö henkilökunnan kanssa oli luottamuksellista, perhettä oli kunnioitettu ja heitä oli kuultu iltapäivätoimintaan liittyvissä asioissa”, kertoo asiakaskyselyn tuloksista Kuopion seurakuntien varhaiskasvatuksen ohjaaja **Riitta Immonen**.

Kyselyn mukaan lapset tulevat mielellään koulun jälkeen kerhoon. Lapset kokevat, että ohjaajina toimivat aikuiset ottavat heidät huomioon ja ovat heitä varten. Koulujen piha-alueet on suunniteltu lapsia varten ja siellä on hy-

vä ulkoilla. Lasten mielestä leikkiminen onkin mukavinta, samoin askartelu ja kaikenlainen liikunta.

Joitakin kehitettäviäkin asioita nousi kyselyssä esille. Yhdessä sovittuja asioita ei ole aina helppo noudattaa, melua on joskus liikaa ja läksyjen tekeminen ei tuntunut mukavalta.

”Toiminnan alkuun toivottiin tutustumista enemmän. Kehitysideoiden listalla olivat myös läksyjen tekoon liittyvät asiat, viikoittaisesta toiminnasta tiedottaminen sekä ulkoilu”, toteaa Immonen.

Perinteinen reissuvihko koetaan kuitenkin toimivaksi tiedonvälittäjäksi iltapäivätoiminnassa. Välipalat jakavat mielipiteitä voimakkaasti kaikissa ryhmissä, sillä toisille lapsille välipala maistuu hyvin ja toisille taas ei.

Herkkuja ja trampoliini

Entä millainen olisi unelmien kerhotila? Siellä olisi muun muassa hiljainen huone, legolandia, iso ja värikäs tila, trampoliini, seinät pinkkiä ja pehmuhuone. Kaakaokone valmistaisi kaakaota, karkkeja sekä herkuja olisi joka päivä, ja saisi valita lemppareista mitä haluaa. Unelmien tilassa voisi huutaa, siellä olisi myös eläimiä ja kaiken lisäksi paistaisi aurinko.

”Tämän kyselyn vastauksien avulla kehitämme toimintaamme, sillä järjestämme vanhempainillan ja pidämme koulun aloittamispäivänä eri aikaan infoja. Viikoittaisesta toiminnasta tiedotamme reissuvihkoissa enemmän.”

Meluasiaan on kiinnitetty ja tullaan vielä kiinnittämään huomiota. Lepoon ja rauhoittumiseen pyritään järjestämään lapsille oma paikka. Myös välipa-

loista annetaan palautetta keittiölle.

”Läksyjen tekeminen ja siihen liittyvät käytännöt sovitaan vanhempainillassa. Myös lasten huomioimista ja kuulemistakin toiminnassa lisätään.”

Turvalliset peruspilarit

Siurujen perhe on ollut hyvin tyytyväinen iltapäivätoimintaan. **Ville**-pojan piti olla aluksi vain jouluun saakka toiminnassa mukana. Hän kuitenkin viihtyi niin mainiosti, että jatkoi kevääseen saakka.

”Ei ole tarvinnut olla koulun jälkeen yksin, olen saanut kivoja kavereita ja on ollut mukavaa”, 7-vuotias Ville summaa.

Isä **Jani Siuru** kertoo, että perhe on kokenut iltapäivätoiminnan turvalliseksi ja lapsen kasvua tukevaksi. Toiminnassa on paljon sellaista, joka tukee omaa arvomaailmaa.

”On hyvä, että täällä asetetaan rajat ja säännöt, eikä ketään kiusata. Silloin lapsella on turvalliset peruspilarit. Ohjaajat ovat mukavia ja yhteistyö sujuu”, Jani Siuru kehuu.

”**Ohjaajat saivat kiitosta työstään**”

”Suosittelisin muillekin, ehdottomasti! Ja jos kehittämistä pohtii, on vaikea keksiä mitään. Toiminta on jo sellaisella tasolla, että jos pitää tätäkin tasoa yllä, niin se on hienoa.”

SEIJA RYTKÖNEN

HISTORIALLISTA

Lähiörakentamisen tahdissa

Ensimmäiset asukkaat muuttivat Puijonlaaksoon, modernin kaupunkisuunnittelun lähiöluomukseen, vuoden 1964 lopulla. Lähiöt ajateltiin toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, joissa piti olla asumasolujen omien huoltopalveluiden lisäksi yhteinen julkisten rakennusten palvelukeskus, mukaan lukien seurakuntakeskus.

Tuomiokirkkoseurakunta otti lähiöhaasteen vastaan perustamalla toisen kappalaisen viran Puijonlaakson ja Inkilänmäen lähiöitä varten. Tehtävässä aloitti **Reijo Mattila** vuonna 1968.

Kirkkososiologiaan suuntautunut Mattila alkoi ottaa selvää, mitä ihmiset odottivat seurakunnalta ja suunnitella rakenteita seurakuntalaisten tarpeiden mukaan. Niinpä jokaiseen uuteen asumasoluun sekä Päiväntaan ja Länsi-Puijolle hankittiin lastenvaunuetäisyydeltä kerhuhuoneet. Ensimmäiset lähiöjumalanpalvelukset pidettiin Puijon siunauskappelissa.

Puijonlaakso täyttyi lapsiperheistä. Palvelukeskus nousi varsin hitaasti Sammakkolampien keskelle, sillä vasta vuonna 1971 valmistuivat Rajalan koulu ja ostoskeskus. Kaavan mahdollistamasta seurakuntakeskuksesta

tuli tuomiokirkkoseurakunnan kirkkovaikkuustolle kahden ison rakennushankkeen loukku, sillä Suokadun keskusseurakuntatalokin oli jo vireillä. Rakentamisjärjestyksestä äänestettiin Puijonlaakson hyväksi ja seurakuntakeskus valmistui vuonna 1977.

Seurakuntakeskus ja kirkko ei heti tarkoittanut uutta lähiöseurakuntaa, sillä piispa **Paavo Kortekangas** halusi ensin nähdä lähiötyön tuloksia käytännössä. Koeaika jäi lyhyeksi, sillä seurakunta aloitti vuoden 1979 alusta. Piispan vaatimuksesta Inkilänmäki jäi tuomiokirkkoseurakuntaan.

Rajanvedosta tuli yhtä kiemuraa, sillä Puijon mäki haluttiin Puijon seurakuntaan. Raja asettui Konttilantien suuntaisesti niin, että tien varren talot ovat Puijon seurakuntaa, Peiposenrinne tuomiokirkkoseurakuntaa. Antikkalan kohdalla raja koukkaa alas Kallantielle, joten uusi Pihlajalaakso kuuluu Puijon seurakuntaan.

Puijon seurakunta sai Puijonsa. Niinpä traditioksi tuli, että puijolaiset ja muut kuopiolaiset ottavat jouluattona joulurauhan vastaan omalta mäeltään.

Puijon seurakunta on ottanut ensimmäisenä vastaan myös kirkon uudet

Kuopiolainen arkkitehti Seppo Ruotsalainen on suunnitellut niin Puijon kirkon, seurakuntakeskukseen kuin Puijon torninkin.

tuulet ja toiminut kokeiluseurakuntana, olipa sitten kyse virsikirjan tai jumalanpalveluksen uudistamisesta. Tulevana adventtinakin lauletaan virsikirjan lisävihko maratonina kannesta kanteen.

KAIIJA VUORIO

Isä Jani Siuru vaihtaa kuulumisia lastenohjaaja Minna Komulaisen kanssa. Ville-poika on viihtynyt syksyn ja kevään iltapäivätoiminnassa oikein hyvin.

SEIJA RYTKÖNEN

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

Oman- näköiseen elämään?

ihminen
Tavattavissa

Ihminen tavattavissa -mentorharjoittelija
Pirkko Olanterä, Lapinlahti.
Kysy keskusteluaikoja: 045 121 9901
www.ihminentavattavissa.fi/mentorointi

Puhdas Maailma

KOTIPALVELUT

Puhtautta, raikkautta ja viihtyvyyttä.
Soita meille: 050 339 1679
www.puhdasmaailma.fi

Pitopalvelua

Ilon ja surun hetkellä
olemme palveluksessanne

- Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

puh. 050 305 1737

tai s-posti

piirakkapulikka@luukku.com

MITÄ MIELESSÄ?

Kallavesj, Kallavesj

Kuopiossa kajahtelee tänä kesänä oma kotiseutulaulu Kallavesj tavallista useammin, sillä laulun savolaisesta sanoituksesta tulee kuluneeksi 100 vuotta. Rautalampilaissyntyinen juristi ja diplomaatti **Aaro Jalkanen** kuoli virolaisen **Johannes Kappelin** säveltämän vironkielisen laulun amerikansuomalaisten juhlissa Massachusettsissa vuonna 1916 ja sanoitti sävelmän uudestaan savoksi. **Kallavesj**-laulun juhluvuotta ovat olleet järjestelmässä tietokirjailija **Outi Vuorikari**, laulaja **Pekka Vienola** ja ex-euoparlamentaarikko, FM **Mirja Rynnänen**.

Mistä syntyi idea kotiseutulaulun juhluvuodelle, Outi Vuorikari?

"Olen järjestellyt yhdessä Pekka Vienolan kanssa paljon konsertteja ja erään konsertin yhteydessä havahduimme siihen, että pian tulee sata vuotta Kallavesj-laulun syntymästä. Pohdimme, voisiko kotiseutuhenkä vahvistaa siten, että laulua juhlittaisiin hyvin monenlaisissa yhteyksissä. Halusimme myös kokeilla, olisiko mahdollista järjestää jotain

tällaista talkoohengessä, ilman raskasta byrokratiaa ja suurta rahallista panostusta."

Miten juhluvuosi näkyy?

"Tarkoitus on, että pitkin vuotta teema tulisi jollain tavalla esille eri paikoissa ja tilaisuuksissa. Esimerkiksi *Kuopio Tanssii ja Soi* -viikolla nähtiin laululle omistettu tanssiesitys, joka toivon mukaan jää elämään – vähän niin kuin itse laulukin. Myös muun muassa taidemuseo, kirjasto, kaupunginorkesteri, Pikku-Pietarin torikuja ja museo osallistuvat kukin tavallaan. Jos kiinnostusta on, mukaan voi vielä ilmoittautua kesän ja syksyn mittaan."

Kallavesj-vinkiksi tälle kesälle?

"Erityisesti nostaisin esiin *Maanpöytälaulun* -dokumentin, joka on kuvattu suurelta osin Kallavedellä ja Kuopiossa. Se on ylistys kotiseudulle ja lapsuusmaisemalle. Pakolaiskriisin takia dokumentti on ajankohtainen, olihan Aaro Jalkanenkin aikanaan poliittinen pakolainen, joka ikävöi kotimaataan ja Kallavettä. Dokumentti esitetään 24.7. Vehmersalmella kesäasukkaiden kirkkopyhäänä."

HELI HARING

SEIJA RYTKÖNEN

Vain
19,90
/3 kk

Tilaa osoitteessa kotimaa24.fi
Käytä kampanjakoodia:
tutustu-2016

Heikkisen Kukkatarha

Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215
MA-PE 9-18, LA-SU 9-16 • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720
• JOKA PÄIVÄ 8-18 • info@linjurinkukka.fi

Elämyksellistä yhdessäoloa ja a

Uusia kavereita, hyvää ruokaa ja kivojen juhlien odotusta. Näistä on tehty monen nuoren kesän kohokohta.

Tarjolla on kalakukkoa ja savuhaukea aamupalan kera. Kalakukosta on tähteellä pohja ja isosta hauesta on jäänyt selkäruoto. Eihän tämän kalastusleirin pitänyt olla, sillä sen vuoro on elokuussa?

"Käytiin eilen parin ripalaisen kanssa katso-massa leirikeskukseen isännän katiskat, ja virvelillä tuli vielä iso hauki", kehaisee rippileirin toinen pappi **Heikki Hyvärinen**, joka oli tehnyt kaloista kalakukon ja savustanut hauen.

"Leirillä voimme tarjota elämyksellistä opetusta, sillä olihan Jeesus ihmisten kalastaja. Kalastus luontuu riparilaisten ohjelmaan, jos he niin haluavat. Riparilla eletään yhdessä ja nautitaan myös luonnon antimista."

Uudet kaverit ilahduttavat

Rebekka Happon tuli innokkaasti ja iloisella mielellä rippikoululeirille Hirvijärven leirikeskukseen. Tammikuussa oli riparin alkutapaaminen, toukokuussa lyhyt tutustumisleiri Hirvijärvellä ja nyt ollaan kesän kohokohtas- eli viiden päivän leirillä.

"**Nora** on mun uusi kaveri, **Essi** oli jo aiemmin tuttu. Olen saanut uusia kavereita. Paras-ta on se, kun on saanut olla toisten kanssa sekä pelata. On ollut hyvää ruokaakin, eikä ole ollut kotiin ikävä", vakuuttaa Rebekka.

Pian on konfirmaatiopäivä Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa. Syksyllä on jatkoripari, jolloin tavataan riparikaverit, avustajat ja muut työntekijät. Ja muistellaan menneitä puolen vuoden riparijaksoa. Ehkä haikaste-itketäänkin. Mutta ensin itkeä tirautetaan ilosta konfirmaatiopäivänä.

"Ehtoollinen jännittää, kun kirkossa on niin paljon ihmisiä. Ja kun pitää olla siellä kaikkien edessä. Ehtoolliskäytäntöön ja kirkkoon tutustuminen onneksi helpottavat jännitystä."

"Odotan kovasti riparijuhliani, samoin kuin kummini ja perheeni! Olen toivonut lahjaksi kukkia, ristikoruja ja vähän rahaakin", Rebekka paljastaa.

Rebekka tykkää rukoilemisesta ja hän kertoo rukoilevansa iltaisin. Ennako-odotuksia-kin nuorella neidillä oli leirille: hän halusi oppia pyhistä ja kristinuskosta.

Riparille osallistuu myös jämpä nuori mies, **Jere Mannonen**. Hän oppii nopsaan ja osoit-tautuu erittäin hyväksi leijan lennättäjäksi. Leirillä kun tehtiin toisena päivänä omat leijat ja niitä lennätettiin taivaalla ihan urakalla.

"Meni oikein hyvin leijan teko ja sen lennätys. Sain leiriltä uuden kaverinkin eli **Karl-Magnuksen**. En ole kovin usein käynyt kirkossa, mutta Pohjantien koulun kevätkirkosta pidin kovasti. Ja ehtoollinen ei jännitä, sillä tykkään siitä leivästä", Jere kertoo.

Yhtä perhettä

Elämä, usko ja rukous ovatkin rippikoulun keskeisiä aineksia, joihin opetus nojaa. Tavoitteena on elää ja kasvaa siinä uskossa, johon nuori on kastettu. Tässä rippikoulussa armo ja rakkaus ovat aistittavissa joka hetkessä, sillä leirin yhdeksän nuorta otetaan sydänlämpöisesti todesta. Jokainen ihminen on Jumalan luoma ja samalla ainutlaatuinen omine ominaisuuksi-neen, tietoineen ja taitoineen.

"Meillä on tavoitteena, että jokaiselle nuorelle tulisi onnistunut yhteydenkokemus ja käsitys siitä, että olemme kristittyinä yhtä perhettä. Emme heiluttele täällä kädessä rippikouluopasta, vaan otamme huomioon erityistä tukea vaativien nuorten tarpeet", painottaa Pohjois-Savon alueen seurakuntien kehitysvammatyön pappi **Matti Pehkonen**.

Eritysriparilla otetaan nuoren omat eri-

Ehtoollisen viettoa harjoiteltiin Matti Pehkosen johdolla Karttulan kirkossa, jossa riparilaiset tutustuivat myös kirkon symboliikkaan.

tyistarpeet huomioon. Joku voi tarvita tukea kommunikaatiossa tai oppimisessa, toinen taas liikkumisessa. Leirin ohjelma on selkeä ja yhdessäoloon varataan aikaa.

"Pyrimme olemaan läsnä ja kohtaamaan nuoren aidosti, sillä niin tulee jokaiselle nähdä ja kuulla tuleminen tunne. Se on kaikille meille todella tärkeää."

Eritysripari ei paljonkaan eroa muista rippikouluista, sillä toiminnalliset ja selkeät opetusmenetelmät ovat arkipäivää joka paikassa. Uskonnon abstraktit asiat muuttuvat konkreettisiksi kuvien, esineiden ja leikkien sekä elämyksien ja aistien avulla. Musiikin avulla matkataan häistä hautajaisiin.

"Musiikki on läsnä koko ajan, tietysti ryhmästä riippuen. Lyömäsoittimia käytetään paljon! Opetellaan lauluhiin myös laululeikkejä ja viittomia. Joskus mukana voi olla äänilyherkkiä nuoria, joka sekin on otettava

huomioon", kertoo nuorisokanttori **Jarkko Maukonen**.

Eritysriippikoulun suunnitteluun menee runsaasti aikaa. Kaikki täytyy ottaa huomioon etukäteen, jos mahdollista.

Kokonaisvaltaista heittäytymistä

Maukonen oli erityisriparilla kanttorina ensimmäistä kertaa vuonna 1998, ja leirejä on takana jo viitisentoista. Eritysriippikoulu vaatii hänen mielestään ohjaajalta kokonaisvaltaista heittäytymistä. Samaa sanovat muutkin työntekijät. Tärkeäksi koetaan myös riittävä työntekijämäärä.

"Ensimmäisillä leireillä työntekijöilläkin oli runsaasti avustajan vastuuta, mutta nykyisin on riittävä määrä avustajia. Kanttorillekin melkein musisointia tärkeämpää on läsnäolo ja jutustelu, yhdessä eläminen", Maukonen toteaa.

Huumori ja nauru yhdistävät Jumalan perheväen

Matti Pehkonen kiittelee riittävää resurssointia, joka on onnistuneen leirin edellytys.

"Kuopion seurakunnilla tilanne on nykyään erittäin hyvä: leireille on saatu riittävästi työntekijöitä ja avustajia. Kiitos siitä kuuluu tietenkin seurakunnille, jotka ovat halunneet tähän panostaa, mutta myös hyvälle yhteistyölle kaupungin ja koulujen kanssa."

itoja kohtaamisia

Diakonissa Pirjo Litmanen (keskellä) opastaa nuoria konfirmaattoristin teossa. Jere Mannonen (vas.) tykkäsi myös rukoushelmien askartelusta.

”Erityisriparilla työntekijänä oleminen vaatii paljon, mutta se on myös antoisaa. Meillä on toimiva ja lämminhenkinen tiimi. Ihmissuhteet ovat hienointa antia, ja ne kantavat pitkälle elämään. Upealta tuntuu, kun nuoret tulevat haalaamaan, kun näkevät minut vaikka torilla”, Pehkonen herkistelee ja kiittelee myös perheitä yhteistyöstä. ”Onnistunut leiri lähtee yhteistyöstä koulujen, kotien ja perheiden kanssa.”

Rippikoulu kuuluu kaikille

Aina eivät vanhemmat hoksaa, että tarjonnassa on erityisripari tukea tarvitsevalle. Erityistä tukea tarvitsevan nuoren tie riparille alkaa yhteistyöllä perheen ja koulun kanssa sekä kotikäynnillä, jolla kartoitetaan tilanne ja toiveet.

Pehkonen korostaa, että rippikoulu kuuluu kaikille. Vaihtoehtoina ovat integroitu kotiseurakunnan ripari, päivärippikoulu, erityisrippikoululeiri tai Vaalijalassa pidettävä ripari. On vain muutamia syitä, miksi nuori ei voi lähteä leirille.

”Jos leiriolosuhteet ovat vaaraksi

terveydelle, jos nuori on vaaraksi itselleen tai muille tai jos nuori ei halua lähteä leirille. Tätä tapahtuu aika harvoin.”

Rapsakka öylätti

Erityisrippikoulussa ehtoolliselle valmistaudutaan huolellisesti, sillä Jeesuksen juhla-ateria öylätti ja viini tuodaan nuorelle tutuksi jo ennen konfirmaatiota.

”Ehtoollispöytä on Jumalan perheen pöytä. Kun perhe syö yhdessä, se on rakkauden ja luottamuksen osoitus. Ehtoollispöydässä annetaan ruokarauha eikä häiritä kaveria”, Pehkonen opastaa ja antaa jokaiselle ehtoollisleivän maisteltavaksi.

”No, miltä se maistuu? Tämän leivän päälle ei laitetaakaan muuten voita”, nostaa asioita huumorin kautta esiin erityisnuorisotyönoh-

jaaja **Pekka Asumaa**.

”Leipä näyttää ihan kolikolle tai pahvinpalalle. Aika hyvälle se maistuu, mutta se on myös rapsakka”, kommentoi **Niko Savolainen**.

Leiripappi Heikki Hyvärinen naurattaa ja kertoo, että ristillä koristeltu ehtoollisleipä on Jeesuksen ruumis.

”Keskiäällä suomalaiset nimesivät sen hokkuspokkus-tempuksi, koska katolisessa messussa leipä ja viini muuttuivat ehtoollisella Kristuksen ruumiiksi ja vereksi. Liturgia kun luettiin latinaksi *Hoc est corpus meum* ja suomalaiset kuulivat papin sanovan vain ”hokkuspokkus”.

Nuoria naurattaa Heikin mukavat jutut. Huumori ja nauru yhdistävät Jumalan perhevään. Yhdessä onkin hyvä olla, kuten sunnuntain konfirmaatilaulu kertoo.

SEIJA RYTKÖNEN

Kun puhuttiin kuolemasta, riparilaiset kävivät kävelyllä Valkeisen hautausmaalla Karttulasaa. Rebekka Hoppo kastelee hautakukkia.

Konfirmaatio tuo oikeuksia

- ✦ Konfirmaatio antaa oikeuden toimia kummina, osallistua itsenäisesti ehtoolliselle ja asettua 18-vuotiaana ehdokkaaksi seurakunta-vaaleissa. Rippikoulu on kirkkohäiden edellytys.
- ✦ 15-vuotiaiden ikäluokasta 83 prosenttia osallistui viime vuonna rippikouluun. Suosituimpia ripareita ovat leiririppikoulut, joille osallistuu noin 75 prosenttia kaikista riparilaisista.
- ✦ Kuopion alueella rippikoulun käy peräti 97 prosenttia. Rippikouluja järjestään Kuopiossa tänä kesänä lähes 50 kpl.

LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!

Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

• **HAUTAKIVET**
• **KAIVERRUKSET**
• **KULTAUKSET**
ENTISÖINTITYÖT
• **KIVILYHDYT**

KIVI
PAJA

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

HAUTAKIVET
LISÄKAIVERRUKSET
sekä kaikki kivialan palvelut

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoinna ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

kotimaa24.fi

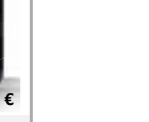
Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmalli.fi

 2425 €

 99 €

 148 €

 1195 €

 510 €

 960 €

Sanna Taipale – Puh: 045 109 18 09 – Email: hautakivi@hautakivihalvemmalli.fi

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverrukset

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto
PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Kiitollisuus on vastalähtö negatiivisille tunteille

Kyky tuntea kiitollisuutta suojaaa kriisien keskellä. Kiitollisuutta on mahdollista oppia, jos vain haluaa.

Mitäpä tuota kiertelämään: kysytään haastateltavalta heti alkuun, sujuuko häneltä itseltään kiitollisuus. Onhan tarkoituksena puhua kiitollisuudesta, erityisesti siitä, voiko kiitollisuutta oppia tuntemaan, jos tapana on pikemminkin tarttua hanakasti siihen, mikä kulloinkin on kehnosti.

Oulun seurakuntien perheneuvoja **Marjo Myllymäki** sanoo tuntevansa kiitollisuutta – nykyisin ehkä enemmän kuin aiemmin. Kun ikää tulee lisää, kiitollisuuden aiheita alkaa löytyä enemmän.

”Olen oppinut hyvien asioiden huomioimista arjessa vaikeuksi-

en myötä. Nuorena esimerkiksi hyvä terveys on vielä itsestäänselvyys. Kun takana on enemmän elettyä elämää, huomaa, että näin ei ole.”

”Kiitollinen mieli saattaa yllättää koiralenkillä: kylläpä luonto herääkin kovalla vauhdilla keväällä.

Kiitollinen mieli saattaa lomitua myös surun kanssa.”

”Kiitollisuus ei tarkoita sitä, ettei voisi olla yhtäaikaisesti hyvillä mielin jostakin asiasta, mutta myös pahoillaan ja suruissaan jostakin toisesta asiasta. Kiitollisuus ei sulje silmiä siltä tosiasialta, että maailma on epätäydellinen.”

”Kritiikittömyyttä kiitollisuus ei ole eikä raskaiden asioiden väheksymistä”, Myllymäki määrittelee.

Toisenlaiseksi voi muuttua

Myllymäki uskoo siihen, että epäkiitollinen elämänsenne voi vaihtua kyvyksi nähdä elämässä hyviä asioita. Kyse on ihmisen omasta tahdosta, havahtumisesta mahdolliseen katkeroitumiseensa ja näköalattomuutensa elämän vastoinkäymisten seurauksena.

”Ihminen pystyy muuttamaan asennettaan pitkälle, jos vain tah-

too. Helppoa se ei ole, koska omaa negatiivisuuttaan saattaa jopa tarvita johonkin.”

Vaikka muuttumisen tie on pitkä, se ei ole toivoton. Muutos saattaa edellyttää havahtumisen lisäksi harjoittelemista. Kiitollisuusharjoitus suuntaa huomion pois epäonnistumisista ja pettymyksistä.

Myllymäki ei lähde neuvomaan, millaisin keinoin kiitollisuutta voi opetella. Joku pitää kiitollisuuspäiväkirjaa, toinen kirjoittaa kirjeen jollekulle, jota kohtaan tuntee kiitollisuutta tai maalaa sitä hyvää, jota näkee ympärillään.

”Hienoa, jos jokin menetelmä löytyy. Tärkeää on se, että tapa tuntuu omalta, juuri siltä työltä, jota on valmis tekemään.”

Sitoutuminen kantaa

Perheneuvoja on huomannut, että parisuhteessa hyvän näkeminen vaikeuksien keskellä syntyy usein sitoutumisesta omaan kumppaniin. Silloin puoliset päättävät keskittyä vaikka vain yhteenkin hyvään asiaan, joka heidän

välillään yhä on. Sellainen voi olla esimerkiksi samankaltainen huumori.

”Sitoutuminen kantaa pitkälle”, Myllymäki toistaa.

Hän uskoo, että kiitollisuutta herättäviä asioita näkee paremmin, kun hellittää hivenen yhteisölle asetetuista vaatimuksista. Liiallinen vaativuus itseä tai puolisoa kohtaan nostaa tavoitteet korkealle ja tuo tyytymättömyyden kokemuksen lähelle.

”Kun mikään ei oikein riitä, kiitollisuuden aiheita on vaikea löytää. Kriisivaiheissa näkökyky hyvälle asioille sumentuu.”

Toiselle puhuttava kunnioittaan

Olisiko hyvä ajatus kertoa mustia pilviä levitteleville jurnuttajille siitä, että oma mitta alkaa olla täy-

riä paremmaksi.”

Myllymäki ei sano, että valittavaa ja katkeraa puhetta pitää vain sietää työpaikalla tai kaveriporukassa. Hän perää rakentavaa keskustelua tilanteesta.

”Sitä ei voi olettaa, että toinen ihminen automaattisesti muuttaisi omaa käyttäytymistään hyväksi neuvoksi tarkoitetun kommentin jälkeen.”

Kiitollisuus lisää onnellisuutta

Mahdotonta ei ole se, että valittaja löytää jostakusta itselleen kohdalotoverin, vaikka muut ihmiset ympärillä saattaisivat olla väsyneitä huonosti olevien asioiden jatku-

**Kiitollisuus-
harjoitus suuntaa
huomion pois
pettymyksistä**

si kanssakulkijan negatiivisuutta ja kyvyttömyyttä nähdä hyviä asioita oikeastaan missään?

”Pakottamalla tai määräämällä kukaan tuskin tulee kiitolliseksi. Palaute tulisi osata antaa oikealla tavalla. Ihan kaikille en ehkä lähtisi mainitsemaan asiasta.”

”Jos kovin lähtee kommentoimaan toisen nurjaa mieltä, huomauttelu saatetaan kokea henkilökohtaisena ja mitätöimisenä: tunteitani ei oteta todesta.”

Myllymäki kehottaisi puhumaan asiasta keskustelukumppania arvostavalla ja kunnioittavalla tavalla.

”Eihän tuohon kuole-tyylinen lause saattaa olla huono yritys korjata esimerkiksi työpaikalla ilmapii-

vaan esille ottamiseen.

”Kyse ei ole kenties niinkään siitä, että negatiivisuus tarttuisi vaan siitä, että valittava puhetapa saat-
taa tuntua jostakusta tutulta esimerkiksi oman kasvuympäristön vuoksi.”

”Samankaltaisuus yhdistää, myös puhetyyli.”

Mutta miksi kiitollisuuden tunteminen on lopulta tavoittelemisen arvoista? Elämä kohtelee välillä itse kutakin kovalla kädellä. Niissäkö pyörteissä pitäisi löytää kiitoksen aiheita?

”Kyky tuntea kiitollisuutta lisää onnellisuutta ja tyytyväisyyttä”, Myllymäki uskoo.

Kiitollisuudentunteet suojaavat ihmistä stressaavien ja negatiivisten elämäkokemusten ja kriisien keskellä, sanovat lääketieteen asiantuntijat.

Kyse on siis paremmasta elämänlaadusta. Pitkää ikää ei voine kukaan varmasti luvata.

RIITTA HIRVONEN

ääke e

Kiitollisuuspäiväkirjan merkintöjä

Kuopion Linnanpellolla puolisonsa ja neljän lapsensa kanssa asuva **Eeva Kärkkäinen** on pitänyt kiitollisuuspäiväkirjaa, jonka sivuille lukijatkin saavat nyt kurkistaa.

Lauantai 4.6.

Lauantaina iloitsin ja sain olla kiitollinen lasten alkavasta kesälomasta. Koko vuoden aherrus antoi palkkansa ja vapaat lapset saivat kirmata kesälaitumille. Mikä olisikaan ihanampaa seurata, nauttia ja olla kiitollinen.

Samaa päivää ilostuttivat myös ystävien tapaaminen yliopilasjuhilla. Siellä sain keskustella läheisten kanssa monista yhteisistä asioista, vaihtaa kuulumisia ja suunnitella tulevaa kesää.

Sunnuntai 5.6.

Sunnuntaina kiitollisuuden aiheiksi nousivat lepopäivä arjen töistä, perheen yhteinen retki ja retkievästelyt luonnon helmasa. Koko perheen yhteiset hetket lujittavat niin lasten keskinäisiä yhteyksiä, kuin lasten ja meidän vanhempien välisiä siteitä.

Joka päivä haluan kiittää lasten olemassaolosta. Lapset ovat suuri lahja Jumalta ja siunaus elämäämme.

Maanantai ja tiistai 6.–7.6.

Maanantaina ja tiistaina sain olla kiitollinen auringonpaisteesta ja pitkään rästissä olleiden kotitöiden loppuunsaattamisesta. Kiitollisuuden aiheena olivat myös omien ystävien tapaaminen ja sen näkemi-

TUJIA HYTTINEN

Eeva Kärkkäisen kiitollisuudenaiheet kumpuavat perheestä ja pienistä arjen asioista.

nen, kuinka lapset nauttivat omien ystäviensä tapaamisesta ja yhteisistä leikeistä.

Kiitollisuus. Mikä ihana aihe pysähtyä ajattelemaan omaa arkea ja sen pieniä ja suuria ihmeitä. Monesti lähellä olevat asiat tulevat itsestäänselvyyksiksi ja huomaan unohtavani olla niistäkin asioista kiitollinen. Kiitollisuuspäiväkirjan myötä sain taas huomata, kuinka pienet asiat tekevät minut onnelliseksi ja kiitolliseksi. Kaiken ei tarvitse olla mitään suurta ja ihmeellistä, vaan aivan arkista ja läheltä saavutettavaa.

Omat kiitollisuudenaiheet liittyvät hyvin paljon perheeseeni, läheisiini ja arjen sujuvuuteen. On ihana huomata olevansa siunattu niin monella asialla: perheellä, ystävillä, kodilla, terveydellä. Listaa voisi jatkaa vaikka kuinka pitkälle.

EEVA KÄRKKÄINEN

Kiitollisuusrukouksia

"Jumala, kaiken luoja ja antaja. Elämämme on täynnä ihmeitäsi, mutta me olemme usein liian turtuneita näkemään niitä. Puhdista meidät katkeruudesta, joka on sammuttanut kiitollisuuden. Täytä sydämemme ilolla ja viritä meissä uusi ylistyslaulu. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden."

"Kaikkivaltias Jumala. Isällisessä hyvydessäsi sinä annat meille runsaasti elämän lahjoja. Ja kun vaikeudet kohtaavat, sinä autat meitä kestämään. Suo hyvyytesi herättää meissä rakkautta sinua ja toisiamme kohtaan, ettemme eläisi vain itseämme varten. Auta meitä uskollamme ja elämällämme ylistämään sinua. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden."

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin
Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tapionkatu 5–9 Kuopio
(myös Siilinjärvi, Nilsinä)
Tilisara p. 040 140 3262

Ilmoitukset osoitteeseen:
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Tietokoneapu

Kotitalous-
vähennys 45%

www.orden.fi
040 5844 045

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Sähköasennus Hannu Tuomainen

Puh. 050 553 8767
hannu.tuomainen@netti.fi

Palvelutalo Lepola tarjoaa
ikäntyville turvallisen kodin
ja laadukkaat palvelut kellon
ympäri. Myös ryhmäkotiasuntoja.
Kysy vapautuvista asunnoista.

**PALVELUTALO
LEPOLA**
puh. 044 270 9200 | 044 270 9201
www.palvelutalolepola.fi
Taivaanpankontie 2, 70200 Kuopio

• Matot
• vuodevaatteet • ym.
PYYKKISATAMA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

Ilmoitusmarkkinointi

Jaana Mehtälä

041 454 6594

jaana.mehtala@kotimaa.fi

KESÄSEURARADIO

24.6.–27.7.

96,3
MHz

Katso tarkemmat ohjelm tiedot verkko-
sivuiltamme: srk.fi tai suviseurat.fi

Valtakunnallinen rahankeräys Valamon luostarin porttihankkeelle

Heinäveden Valamon luostarissa aloitetaan tänä
vuonna luostarialueen portin rakentaminen.
Portin on piirtänyt arkkitehti Sakari Siitonen.

Lahjoituksesi on sydämellisesti tervetullut keräystilille
FI78 8146 9710 1148 35, viitenumero 201 5501 tai
keräyspuhelimeen puh. 0600 17 890.
Puhelun hinta on 10,01 e.

Kiitos lahjoituksestasi!

Valamon Ystävät ry

Lisätietoja: Risto Nordell puh. 040 830 7161, [risto.nordell\(at\)yle.fi](mailto:risto.nordell(at)yle.fi)

(Poliisihallituksen rahankeräyslupa 17.3.2016, lupa POL-2015-11853. Keräysaika 16.3.2017 saakka. Lupa on voimassa koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Luvan haltija ja keräyksen toimeenpanija: Valamon Ystävät ry, Valamos Vänner rf.)

Kolme piispaa pohd

Tietääkö piispa kaiken? Näin saattaa alaluokkalainen miettiä seuratessaan piispan kouluvierailua. Piispalle kun esitetään kaikenlaisia kysymyksiä, joihin hän sitten vastaa parhaansa mukaan.

Piispan kuuluu kyllä tietää ja osata paljon. Onhan hän hiippakunnan yli-paimen. Silti jokainen tuntee myös pienuutensa. Suuri tehtävä ei tee ihmisestä suurta.

Kuopion hiippakuntaa on palvelut yhteensä seitsemän piispaa. Piispanistumelta avautuu aitiopaikka kirkon ja koko yhteiskunnan haasteisiin. Miltähän tuntuu istua piispan paikalla?

Tätä kysyimme nykyiseltä Kuopion piispalta **Jari Jolkkoselta** ja kahdelta edelliseltä piispalta, **Wille Riekkiseltä** ja **Matti Sihvoselta**.

Yhteisenä ilona näyttää olevan uusien työntekijöiden vihkiminen ja asettaminen kirkon tehtäviin. Se kun on merkki kirkon elämästä ja usein uudistumisestakin.

Myös piispojen yhteiset murheet tulevat samalta suunnalta. Seurakunnissa on tainnut olla henkilöstiriitoja ja työyhteisöongelmia jo alusta alkaen. Apostoli Paavalikin joutui aikanaan riitaan lähimmän työtoverinsa Barnabaan kanssa.

Ei ole helppoja vastauksia

Piispat antavat usein kirkolle kasvot julkisuudessa. Heidän puheenvuoroissaan kuuluu kirkon omin ääni. Toisaalta monissa kysymyksissä kirkon sisälle mahtuu useampia tulkintalinjoja. Siksi piispat eivät aina jyrise niin suoraviivaisesti kuin kuulijat ehkä toivoisivat. Vaikeisiin kysymyksiin ei ole yksinkertaisia vastauksia.

Julkisuus voi johtaa myös perspektiiviharhaan. Kirkko ei ole vain siellä missä piispa liikkuu, vaan se on siellä missä ihmiset tulevat koolle Kristuksen nimessä. Suurin osa meistä kohtaa kirkon kotiseurakunnassa, sen työntekijöissä ja seurakuntalaisissa.

Tätä kohtaamista piispojenkin työ viimekädessä palvelee.

Esitimme jokaiselle piispalle seuraavat kysymykset:

1. Mistä kirkon tai seurakuntaelämän tapahtumista iloitsit piispakaudesi aikana?
2. Mitä surit tai harmittelit kirkossa/seurakuntaelämässä?
3. Mitä olisit toivonut osaavasi enemmän piispana toimiessasi?
4. Miltä sinusta tuntui hiippakunnan ylipaimenen ja suunnannäyttäjän rooli?
5. Kerro jokin itsellesi merkityksellinen hengellinen tai teologinen löytö viime ajoilta.
6. Ajattelevalla ihmisellä on myös kysymyksiä ja keskeneräisiä ajatuksia. Minkä hengellisen tai teologisen kysymyksen kanssa sinä olet painiskellut?
7. Mistä olet tänään kiitollinen?

Jari Jolkkonen on kiitollinen siitä, että perhe on saanut asettua asumaan Kuopioon.

TUJJA HYTINEN

Suurimmat paineet tulevat omasta sielusta

Jari Jolkkonen

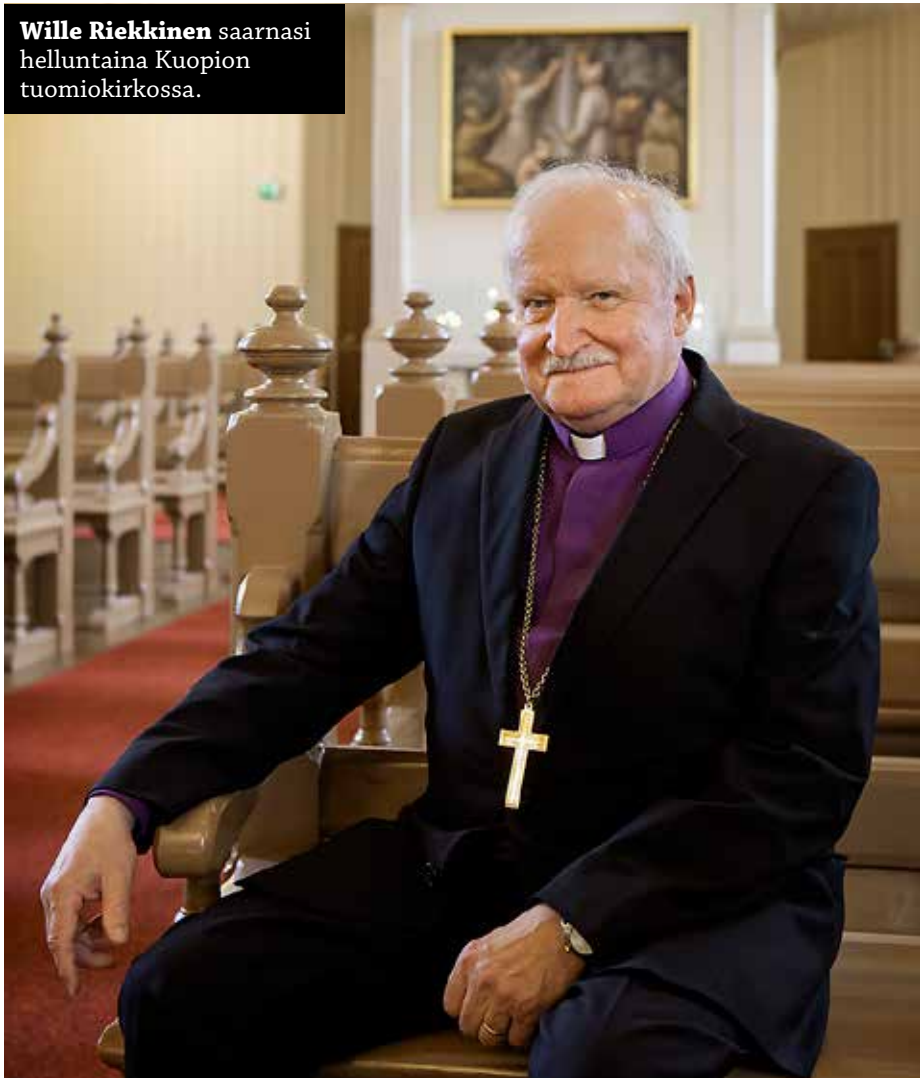
piispa vuodesta 2012 alkaen

1. "Omien virkatehtävien näkökulmasta papiksi ja diakoniksi vihkimiset tuntuivat koskettavilta. Heidän kasvoistaan näkee, että kirkko on elävä. Olemme uudistaneet piispantarkastusta, ja nyt tuntuu, että se toimii. Olen tehnyt kolmen vuoden aikana 25 piispantarkastusta. Nyt on ehkä varaa vähän väljentää tahtia."
2. "Henkilöstiriidat seurakunnissa ovat haastavia. Ne vaativat herkkyyttä ja jämäkkyyttä. On kuunneltava kaikkia osapuolia. Siksi ne vievät aikaa. Harmittelen myös sitä, että seksuaalisuuteen liittyvät kysymykset tuntuvat valtakunnallisesti saavan kirkossa ylikorostuneen aseman. **Teemu Laajasalo** sanoi osuvasti, että ne imevät hapen muilta asioilta."
3. "Piispan tehtävässä yhdistyvät saarnaaja, liturgi, virastopäällikkö, sielunhoitaja, hallintobyrookraatti, raamantunselittäjä ja työyhteisökonsultti. Nykyisin myös yhteiskuntasuhteiden hoitaminen korostuu. Näissä tehtävissä törmää jatkuvasti omaan keskenäisyyteen. Suurimmat paineet tulevat omasta sielusta.
4. "Suhtaudun siihen innostuneesti. Koen sen velvollisuutena. Mutta samalla tunnen usein epäonnistuvani. Mu-rehdin usein omia laiminlyöntejä. En ole osannut tai ehtinyt vastata kaikkiin asioihin. Semmoiset syytökset tulevat usein aamuyöllä."
5. "Olen yrittänyt jonkin verran perehtyä ateismin historiaan. On ollut yllättävää huomata, että Ranskan val-lankumouksessa lopulla syntynyt ateismi ei niinkään unelmoanut jumalattomuudesta, vaan oikeudenmukaisesta maailmasta. Kirkko oli tuolloin laiminlyönyt köyhät ja liittoutunut korruptoituneen kuninkaan kanssa. Ei ihme, että keskiluokka hylkäsi tuolloin kirkon. Ateismi on lopulta emotionaalisesti köyhä ja filosofisesti jännitteinen. Siksi siitä ei koskaan tule massojen juttua."
6. "Maailmankaikkeuden hienosäätö kuttitelee. Tiedemiehet ovat yksimielisiä, että maailmankaikkeudessa vaikuttavat lait näyttävät äärimmäisen tarkasti hienosäädetyiltä orgaanisen elämän synnyn kannalta. Millaisia maailmankatsomuksellisia johtopäätöksiä siitä tulisi tehdä?"
7. "Olemme perheenä valtavan kiitollisia siitä, että olemme saaneet asettua Kuopioon ja Itä-Suomeen. Se on ihan mahtavaa."

Sain piispainkokouksen pääsihteerin työssä hyvän johdatuksen hallintoon. Tämä voi kuulostaa tylsältä, mutta lakia ja hallintoa pitää jatkuvasti opiskella lisää. Kunpa olisin suorittanut myös juristin tutkinnon."

lintojen äärellä

Wille Riekkinen saarnasi helluntaina Kuopion tuomiokirkossa.

TUJIA HYTTINEN

Wille Riekkinen

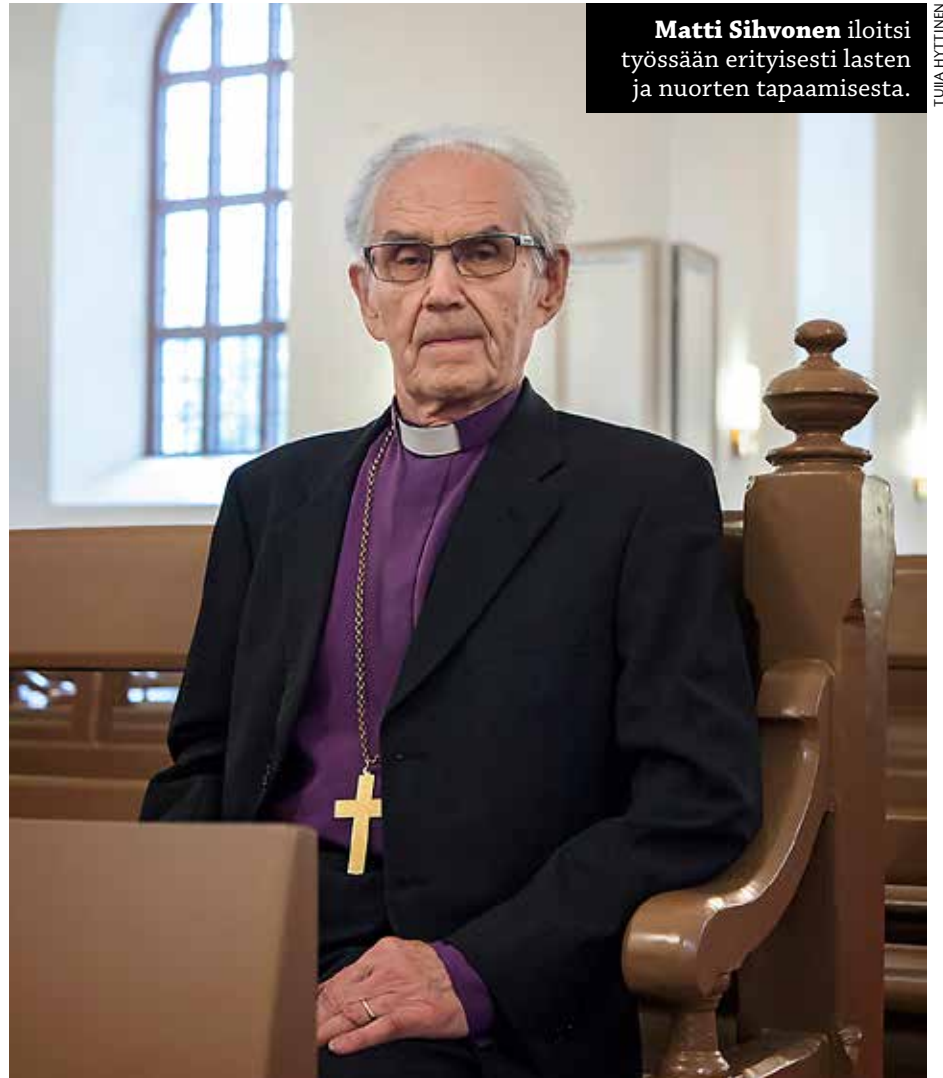
piispa vuosina 1996–2012

1. "Ilonaiheita oli paljon alkaen taitavista työtovereista, tolkun ihmisistä seurakuntien vastuupaikoilla, ja ennakoluulottomista lapsista ja nuorista. Erityisesti piispantarkastusten yhteydessä pidetyistä koululaisvierailuista jäi hyvät muistot. Nuorissa on – myös kirkon – tulevaisuus!"
2. "Harmittelin työyhteisöongelmia, piispojen keskinäistä tahmeutta ja kirjaimeen pidättäytyvää raamatuntulkintaa, kun pitäisi tehdä dynaamisia ratkaisuja Raamatun kokonaiseetoksen hengessä."
3. "Mediataitoja, ajankäytön suunnittelua, enemmän kansainvälisten kontaktien hyödyntämistä ja työnohjausjärjestelmän tehokkaampaa sisäanjaoa."
4. "Pidin roolista, olinpa sitten – tilanteesta riippuen – joukon hännillä, keskellä tai reilusti sen edellä. Kärkihankkeita oli neljä: Raamattu ja sen tulkinta nykypäivän ihmiselle, lapsi- ja nuorisotyö, maallikkoaktiivisuuden edistäminen ja luonnonsuojeluun liittyvät asiat."
5. "Entistä paremmin minua on alkanut puhutella sanonta 'kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläväksi'. Löytönä on Raamatun sanoman, sen symbolikielen ja vertausten tähän elämään ja tähän maailmaan ohjaava vaikutus. Samalla jokaisen ihmisen ainutlaatuisuus yhä korostuu tuijottamatta ihmisen arvoon, asenteisiin, taitoihin tai taipumuksiin. Kirkon on hyvä muistaa, että: Hengellisyys ilman maallisuutta päättyy hengettömyyteen."
6. "Minua on kovasti puhutellut piispa **John Shelby Spong**in kirja *Miksi kristinuskon tulee muuttua tai kuolla*. Millainen muutos on tarpeen, jotta kirkko tosissaan pystyy asettumaan jokaisen ihmisen rinnalle ja siunaamaan kaikkia, jotka tuota siunausta tarvitsevat ja pyytävät? Oman sananjälkensä tähän painiskeluun on antanut **Marcus Borg** teoksellaan *The Heart of Christianity*, joka ilmestyy pian suomeksi nimellä *Kristinuskon sydän*."
7. "Elämän lahjasta, perheestä, ystävistä ja uteliaisuudesta."

Kuopion hiippakunnan emerituspiispa Wille Riekkinen täyttää 70 vuotta 21.7.2016. Juhlan kunniaksi järjestetään kaikille avoin kesäinen messu ja konsertti Kuopion Kallaveden kirkossa keskiviikkona 20.7. klo 18.

Lue lisää tapahtumaliitteen sivulta 5.

Matti Sihvonen iloitsi työssään erityisesti lasten ja nuorten tapaamisesta.

TUJIA HYTTINEN

Matti Sihvonen

piispa vuosina 1984–1996

1. "Erityisiä ilonaiheita olivat kirkon uusin työntekijöiden kuten pappien, diakoniatyöntekijöiden ja nuorisonohjaajien vihkimiset ja virkaan siunaamiset. Suurta iloa ja kiitollisuutta tunsin myös vihkiessäni uusia kirkkoja tai seurakuntataloja. Lasten ja nuorten tapaaminen eri tilanteissa kuten kouluissa, kerhoissa, leireillä ja rippikoulussa oli aina juhlaa."
2. "Surua aiheuttivat työyhteisöjen ongelmat, kuten jonkun työntekijän kyvyttömyys yhteistyöhön, hengellisten ääri-ilmiöiden korostaminen ja narsismi. Mieltä raskautti myös, jos sai kuulla tai havaita työntekijän taholta välinpitämättömyyttä tai suoranaista haluttomuutta tehdä työtä, johon oli pyrkinyt ja sitoutunut."
3. "Olisin toivonut osaavani enemmän ja paremmin kannustaa työntekijöitä, ja rohkaista seurakuntalaisia arvostamaan itseään ja elämäänsä kristittyinä tavallisessa arkielämässä."
4. "Suunta on tiedossa, mutta suunnan näyttäjän virassa on usein ymmällä, kun tuntee itsekin olevansa eksyksissä ja apua vailla."
5. "Ei ole uusia löytöjä tai oivalluksia. Entisissäkin on vielä niin paljon märehäimistä."
6. "Koko virkakauteni ajan olen mietti-

nyt, mikä on paikallaan pysymisen ja liikkeen välinen suhde kirkon elämässä. Mikä siis on sellaista, minkä pitää aina pysyä samana ja mikä sellaista, missä on mentävä eteenpäin? Sama se on omassa uskonelämässäkin. Raamatussa puhutaan vaeltamisesta muuttumisesta ja kasvamisesta. Perustalta ei kuitenkaan saa livetä. Osaa siinä sitten tehdä oikeita ratkaisuja!"

KARI KUULA

Lasten ja nuorten tapaaminen oli aina juhlaa

Rambosta tukea kotoutumiseen

Kesän aikana moni voi hieraista silmiään nähdessään Kallavedellä seilaavan, teatterilavasteita täynnä olevan proomun.

Kyseessä on siilinjärveläisen teatteri Vivateksen veden päällä lipuva ja kesämökille sijoittuva näytelmä Rambo. Vaikka näyttelijät ja lavasteet ovat lautalla, voivat katsojat nauttia näytelmästä tukevasti maankamaralle rakennetussa katsomossa, sillä esityksen ajaksi proomu ankkuroidaan rantaan.

Nadja Sumasen Finlandia Junior-palkittuun teokseen pohjautuva *Rambo*, on kuvaus teini-ikäisen pojan kasvukivuista, kasvamisesta ja elämän arvaamattomuudesta. Keskeisenä teemana on myös perheen ja aikuisten merkitys nuoren ihmisen elämässä. Näytelmän ohjaa siilinjärveläislähtöinen teatteriläisiläis ohjaaja **Janne Puustinen**, joka on tottunut tekemään näytelmiä haastaviinkin ympäristöihin.

”Kaikessa mitä harjoitellaan, täytyy vesille sijoittuva esityspaikka ottaa huomioon. Mikäs olisi sen parempi paikka kesämökillä tapahtuvalle esitykselle kuin proomunkansi, joka on autenttisesti järviympäristössä”, tuumaa Puustinen.

Teatterin keinot avuksi

Talven aikana Vivates on tehnyt yhteistyötä Tarinan turvapaikanhakijoiden kanssa. Rambossa on mukana kuusi turvapaikanhakijanuorta, joista yksi nähdään myös näyttämöllä. Toiset auttavat lavasteiden rakentamisessa ja näytelmän väliaikakahvituksessa. Siilinjärven yläkoulussa opettajana työskentelevä Vivates-aktiivi **Mari Saavalainen**

Äiti (Katariina Lilienkampff), **isä** (Veikka Vainikka) ja **poika** (Zaradsht Baski) Hirvonen ovat valmistautumassa Rambo-näytelmän triathlonkisaan.

toimi turvapaikanhakijoiden kanssa menneen lukuvuoden ajan. Kielitaidon karttuessa ja kesän lähestyessä, nuorten mielenkiinto vapaa-ajan harrastetoimintaan lisääntyi. Saavalainen tarjosi heille Vivatesta.

”Heistä monet kokivat, että jos viettää koko kesän Tarinassa, opittu suomen kieli unohtuu. Moni kaipasi myös tekemistä ja nimenomaan fyysistä työtä”, Saavalainen kertoo.

Oppimista puolin ja toisin

Opettajana Saavalainen on pääs-

syt tutustumaan oppilaidensa elämäntarinaa pintaa syvemmältä. Silti hän kokee, ettei voi täysin ymmärtää, millaista on asua yksin ja kieltä taitamattomana vieraassa maassa.

”Nämä nuoret kaipaavat ympärilleen hyviä ihmisiä. Toivon, että suomalaiset näkevät heissä lähimmaisien, eivät vain pakolaista tai maahanmuuttajaa. Toivon omalta osaltani voivani auttaa heitä asettumaan Suomeen ja kokemaan tämän uudeksi kotimaakseen.”

Myös Puustinen näkee siilinjärveläisten ja ennen kaikkea Vivateksen roolin tärkeänä Tarinan asukkaiden kotoutumisessa. Samalla teatteritoiminta rikastuu ja oppimista tapahtuu paljon puolin ja toisin.

”Olen todella ylpeä, että pieni harrastajateatteri lähtee näin ennakkoluulottomasti ja rohkeasti hakemaan yhteistyömuotoja turvapaikanhakijoiden kanssa. Toivon, että toimimme esimerkkinä kaikille muille”, Puustinen sanoo.

Hyvää kieliharjoittelua

Yksi Rambon näyttelijöistä, 17-vuotias **Zaradsht Baski**, saapui Tarinan vastaanottokeskukseen syksyllä 2015. Viime kevään hän opiskeli Saavalaisen luokassa suomen kieltä, kulttuuria ja tapoja. Kielen oppimisen kannalta Baski kokee Vivateksen ensiarvoisen tärkeäksi.

”Samalla, kun opin suomen kieltä, opin myös enemmän teatterista ja näyttelemisestä. Kaikki ovat ottaneet minut hyvin vastaan”, Baski kiittelee ja kertoo, että joskus nopeaa puhetaapaa on varsin vaikea ymmärtää.

”Onneksi ryhmän muut jäsenet auttavat minua ymmärtämään eikä kukaan naura minulle, jos en ymmärrä tai tiedä jotain.”

Kulttuurien erot

Teatterin hyvästä yhteishengestä huolimatta aina ei voida välttyä eri kulttuurien aiheuttamilta hämmennyksiltä. Esimerkiksi miehen rooli nähdään eri kulttuureissa hyvin erilaisina.

”Vanhemman ja höpsöttelevän miehen rooli ei ehkä toimita heidän kulttuurissaan. En myöskään itse edusta ohjaajana perinteistä autoritääristä työnohjaajamallia”, Janne Puustinen kertoo.

Puustisen tyyli saa silti kiitosta Zaradsht Baskilta.

”Janne on hyvä ohjaaja. Hän on ahkera, iloinen ja hymyilevä. Janne on aina ystävällinen eikä suutu koskaan.”

Ensimmäisen kerran proomu ankkuroidaan Siilinlahdelle 15.7., jolloin on Rambon ensi-ilta.

MIRKA KARHUNEN

Siltoja kulttuurien ja ihmisten välille

Turvapaikanhakijoiden tuleminen Kuopion alueelle on poikanut Itä-Suomen yliopistossa uusia innovaatiota, tutkimusta ja myös vapaaehtoistoimintaa.

Yliopiston toiminta turvapaikanhakijoiden parissa vahvistaa sen roolia sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämässä, kamppailussa syrjäytymistä vastaan sekä kulttuurisen moninaisuuden puolustamisessa. Sosiaalityön professori **Marja Vaaraman** koordinoimassa *Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen* -hankkeessa turvapaikanhakijoilla on keskeinen rooli.

Yliopiston ja vastaanottokeskusten kesken on tehty hedelmällistä yhteistyötä. Turvapaikanhakijoiden kanssa tehtävään opetustyöhön on luotu uusia toiminnallisia menetelmiä muun muassa vedenkäyttöön ja suomalaiseen ruokakulttuuriin liittyen. On kartoitettu myös vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia sekä järjestetty tapahtumia.

Yksi sellainen oli keskustelutilaisuus ”Kohtaamisia yliopistolla”, jossa kuultiin turvapaikanhakijoiden **Sarmad Shatin**, **Ahmed Ajimin**

ja **Mahdi Jasenin** kokemuksia ihmisten kohtaamisista Suomessa ja Kuopiossa.

Kilpaa kuoleman kanssa

Turvapaikanhakijat kiittelivät voimakkaasti suomalaisia siitä, että he ovat saaneet tulla tänne. Kohtaamiset ihmisten kanssa ovat olleet enimmäkseen viranomaisten kohtaamisia. Tavallisten ihmisten kanssa keskustelut ovat jääneet vähälle, sillä maahanmuuttaja ei vielä tiedä, mitä ja miten suomalaisesta arjesta keskustellaan. Maahanmuuttaja kun ei useinkaan osaa pelata jääkiekkoa, ei omista kesämökkiä eivätkä lapset ole päiväkodissa – näistähän arjen keskustelunaiheet suomalaisille nousevat.

”Alussa oli ongelmia. Me irakilaiset olemme sosiaalisia ja nauramme paljon huolimatta kaikesta pahasta. Autamme sillä toisiaamme ja itseämme. Kun tulimme, seisoin ja olin hiljaa. Tajusin, että minun pitää ottaa ensimmäinen askel

ja opetella suomea. Nyt sanon jo ’terve’ ja ihmiset tervehtivät meitä”, iloitsee Ahmed Ajimi.

Irakissa Ajimin äiti kuoli kotiin tehdyssä kranaatti-iskussa. Ahmed selviytyi ja kulki kuoleman kanssa kilpaa Suomeen.

”Haluan kiittää Suomen valtiota kaikesta. Itä-Suomen yliopisto on toiminut todella hienosti turvapaikanhakijoiden hyväksi, kun olemme saaneet kielikoulutusta. Vastaanottokeskuskin on auttanut paljon.”

Turvapaikanhakijoille onkin Kuopiossa tarjolla muun muassa käyntejä Korttelimuseoon kulttuurin ja historian merkeissä sekä vierailuja virastoihin, asiointipaikkoihin ja kirppareille.

Tutustuminen sujuu

Itä-Suomen yliopiston turvapaikanhakijoihin liittyvää työtä on viime syksystä alkaen koordinoanut henkilöstön kehittämisspäälikkö **Marketta Rantama**. Hän on koke-

Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampuksella järjestetyssä keskustelutilaisuudessa kuultiin monenlaisia tarinoita.

nut yhteistyön vastaanottokeskusten kanssa innostavana ja yliopistolta ilmoittautuikin kymmeniä vapaaehtoisia mukaan.

”Suomenkielen ryhmä on toiminut aktiivisesti kuukausia. Perustimme myös liikuntaryhmän, jossa olen vetänyt yhteislenkkejä turvapaikanhakijoiden kanssa. Ryhmään on tullut aktiivisia harrastajia muun

muassa rantalentopallon ja pyöräilyn pariin. Tutustuminen puolin ja toisin sujuu luontevasti”, myhäilee Rantama.

Marketta Rantama kuuluu Kuopion ev.lut. seurakuntien luottamushenkilöstöön, ja hän on henkilöstöasiain johtokunnan puheenjohtaja.

SEIJA RYTKÖNEN

KIRKOLLISET

Kastetut

Ellen Iris Adeliina Happonen, Aurora Sofia Siili, Emiisa Rauha Alina Tavasti, Akseli Olavi Auvinen, Tuuli Sofia Ilmatar Paavola.

Avioliittoon kuulutetut

Veli-Niilo Pulkkinen ja Anni Reetta Pitkänen, Jussi-Markus Tapani Turunen ja Paula Johanna Mehtonen, Markku Pauno Olavi Vepsäläinen ja Heli Marjatta Matikainen, Niko Petteri Poutiainen ja Reija Eveliina Leskinen.

Kuolleet

Anna Liisa Räisänen 96 v, Kati Hannele Asikainen 76 v, Vieno Elina Surakka 92 v, Reijo Olavi Ruotsalainen 38 v, Aini Tellervo Tirkkonen 85 v, Matti Kalevi Tissari 88 v, Jarmo Juhani Karjalainen 84 v, Aino Sanelma Eloranta 96 v, Sonja Maire Anneli Asikainen 84 v, Siiri Johanna Hirvonen 94 v, Vilho Sakari Rissanen 77 v.

Kastetut

Rosa Marilyn Elisabet Kuura, Amelia Perälä, Aliisa Lilja Olivia Kaikkonen, Eetu Wiljami Jääskeläinen, Jooa Eemeli Asikainen, Elias Joona Juhani Kalhio, Niilo Olavi Juhani Tihinen, Eemil Olavi Laitinen, Saara-Mari Mimosa Tikkanen, Eevi Isabel Suvenkari.

Avioliittoon kuulutetut

Matti Lauri Juhani Mustonen ja Ria Annika Rissanen, Olli-Pekka Jalkanen ja Heidi Orvokki Pihlajaniemi, Teemu Petteri Hartikainen ja Heidi Anniina Rönkkö, Eka Juhani Partanen ja Hilikka Helena Aronen, Sami Juhani Ruuskanen ja Minna Maria Johanna Törnroos, Jukka Henrik Taskinen ja Salla Maria Kettunen, Kristo Juhani Jokela ja Maija Helena Järveläinen, Markku Tapio Lehikoinen ja Anna Elina Kempainen.

Kuolleet

Tauno Einar Olavi Miettinen 88 v, Erkki Arvid Jalava 74 v, Päivi Helena Johansson 60 v, Raili Anneli Rosengren 83 v, Helli Esteri Iivanainen 97 v, Aino Johanna Parviainen 82 v, Taavetti Johannes Kauhanen 87 v.

Kastetut

Laila Marjatta Suutari, Kaavi, Iiris Elina Annikki Mähönen, Riistavesi, Iita Maria Toivanen, Nilsä, Vilma Emilia Miettinen, Muuruvesi.

Avioliittoon kuulutetut

Jouko Petter Mikkanen ja Päivi Sisko Annikki Käyhkö, Kaavi, Jami Markus Räsänen ja Valeria Azhayeva, Nilsä, Pasi Toivo Kalevi Lyytinen ja Minna Hellen Susanna Töyry, Riistavesi, Sami Markus Oskari Korhonen ja Henna Krista Emilia Härkin, Vehmersalmi.

Kuolleet

Risto Juhani Kemppi 68 v, Kaavi, Saimi Maria Kokkonen 95 v, Nilsä, Elsa Eeva Liisa Dimitrow 81 v, Riistavesi, Raimo Veikko Leskinen 80 v, Riistavesi, Esa Paavo Rissanen 61 v, Riistavesi, Maija Liisa Jousilahti 92 v, Nilsä, Eino Ilmari Räsänen 90 v, Nilsä, Eero Juhani Hämeen-Anttila 75 v, Tuusniemi, Eila Maija Tuononen 78 v, Vehmersalmi, Aune Liisa Tirkkonen 89 v, Juankoski, Timo Einari Mustonen 62 v, Riistavesi, Taimi Ilona Ahonen 84 v, Nilsä, Reijo Olavi Hämäläinen 79 v, Tuusniemi, Liisa Annikki Laitinen 89 v, Juankoski, Jahvetti Ruotsalainen 96 v, Nilsä, Veli Olavi Ollikainen 81 v, Tuusniemi, Veikko Vilho Immonen 86 v, Tuusniemi, Veikko Olavi Tuunainen 80 v, Vehmersalmi, Kalle Pekka Hämäläinen 79 v, Nilsä.

Kastetut

Emma Sofia Karoliina Summanen, Saga Linnea Soininen, Niilo Otto Juhani Nyyssönen, Onni Heikki Elias Hakkarainen, Elli Olivia Larvanto, Viola Elmiina Silfsten, Eemil Aleksanteri Räbinä, Matti Natthaphong Ahola, Elias Elo Olavi Rautio, Johannes August Korhonen, Olivia Elli Charlotta Pitkonen, Miro Henri Mikael Räsänen, Roni Kalle Sakari Huttunen, Väinö Veikko Ensio Vainio, Mathilda Isabel Halme, Elja Veikko Ilari Katainen, Peetu Eemil Henrik Ihalainen, Neea Juulia Ropponen, Veikka Risto Ilmari Tuomainen, Alisa Siiri Ellen Päivinen, Nea Emilia Terho, Eevi Sofia Kirjavainen, Saku Sebastian Hintikka, Friida Kristiina Patrikainen, Isla Aliina Lehti, Eea Amanda Eränen, Anni Silvia Tuhkanen, Veikko Viktor Ossian Särkilähti, Alisa Margareetta Särkilähti, Nooa Anton Ilmari Jalkanen, Essi Edith Alina Tanninen, Peetu Aukusti Mikael Nieminen.

Avioliittoon kuulutetut

Esa Olavi Suhonen ja Kaisa Leenia Kanervo, Jari Petteri Saastamoinen ja Päivi Marjut Hannele Koistinen, Joonas Tapani Pikkarainen ja Tiina Emilia Koponen, Ville Matias Lintunen ja Anni Elina Martikainen, Veijo Johannes Kukkonen ja Jenni Mirjami Pennanen, Simo Sakari Raatikainen ja Mervi Anniina Kröger, Sami Kristian Soininen ja Suvi Titta Anniina Karjalainen, Joni Aleksi Åman ja Emilia Kaarina Knuutinen, Jarmo Heikki Tapani Vlasov ja Inka Emilia Papponen.

Kuolleet

Aili Tuulikki Miettinen 91 v, Martti Föhr 80 v, Yrjö Ilmari Karttunen 90 v, Erja Hannele Lappalainen 44 v, Juhani Antero Huovila 63 v, Niilo Johannes Kuosmanen 83 v, Riku Matti Pelkonen 51 v, Kirsti Loviisa Kahelin 89 v, Seppo Arvi Juhani Ryhänen 81 v.

Kastetut

Kiira Erin Anita Vehosalmi, Jimi Jalo Veeti Anttila, Unto Iivari Kokkonen, Atte Heikki Topias Kettunen, Vappu Janika

Laitinen, Anni Emilia Taskinen, Seelia Elisabet Haukipuro, Nea Sanni Emilia Ylönen, Minni Aava Emilia Ahonen.

Avioliittoon kuulutetut

Timo Tapio Pitkänen ja Katri Pauliina Saastamoinen, Heikki Jaakko Antero Pulkkinen ja Juulia Johanna Jasmiina Koskinen.

Kuolleet

Ari Antero Valkonen 51 v, Lyyti Elisabet Soininen 93 v, Liisa Hämäläinen 86 v, Hanna Martikainen 83 v, Hannu Juha Hyvönen 67 v, Raino Pekka Olavi Lapveteläinen 65 v, Kimmo Kalevi Partanen 70 v, Antti Johannes Raatikainen 86 v, Matti Johannes Niiranen 87 v, Sointu Kaarina Koistinen 95 v, Eeva Annikki Törrönen 78 v, Pirkko Anneli Hartikainen 61 v, Ritva Anneli Heimonen 69 v, Hilikka Liisa Metsäranta 78 v.

Kastetut

Jaakko Viljami Lyytinen, Tuomo Johannes Salovaara, Sanni Alisa Julianna Korhonen, Taneli Antero Hämäläinen, Sebastian Oliver Kuivalainen, Roosa Amanda Reunamo, Veera Aino Emilia Kiiski, Linnea Iiris Saarikko, Panu Vilho Petteri Soininen, Leo Eemi Olavi Karjalainen, Otso Eemeli Elias Vesterinen, Viviane Rita Ayélé Hillah, Selene Kevät-Lilja Heinonen.

Avioliittoon kuulutetut

Miika Juhana Värri ja Noora Tuulia Immonen, Jari Tapani Kuokkanen ja Maria Henriika Miettinen.

Kuolleet

Kirsi Maarit Mehtonen 53 v, Onni Aulis Salo 84 v, Pirjo Helena Fiseha 59 v, Antti Johannes Voutilainen 87 v, Maila Heleena Savolainen 90 v, Raili Maija Koskinen 86 v, Maija Esteri Savolainen 76 v.

Kastetut

Joona Eemil Korhonen, Väinö Mikko Audejeff, Apeli Aku Olavi Rissanen, Kaapo Armas Tapio Karppinen, Venni Daniel Honkala, Santeri Toivo Armas Silvennoinen, Luukas Viljami Kraft, Venla Rosa Annika Kortelainen, Miiko Roope Petteri Mäkelä, Vili Vertti Pietari Nurmi, Jalmari Keijo Matti Savolainen, Neea Peppi Olivia Heikkinen, Peetu Johannes Manninen, Eetu Antti Mähönen, Jasmin Emilia Aurora Jänönen, Ossi Pentti Olavi Jäppinen.

Avioliittoon kuulutetut

Kimmo Tapani Vallittu ja Sari Johanna Korhonen.

Kuolleet

Eino Johannes Tuomainen 85 v, Heikki Koivistoinen 79 v, Anna-Liisa Pietarinen 89 v, Juha Matti Ensio Virnes 69 v, Aino Hulkkonen 77 v, Toini Taskinen 93 v, Helga Sylvia Blomberg 85 v, Kari Juhani Korhonen 55 v, Joose Albert Korhonen 5 v, Sirkka Liisa Loponen 74 v.

RUKOUS

Luomassasi luonnossa
olet itse läsnä.

Osaisinpa askeltaa
hitaammin,
rönsytä vähemmän
– hiljentyä kohtaamaan Sinut.

SANALLISTA

Jeesus sanoi:

”Minä sanon teille: ellette te noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.

Teille on opetettu tämä isille annettu käsky: ’Älä tapa.’ Se, joka tappaa, on ansainnut oikeuden tuomion. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka on vihoissaan veljelleen, on ansainnut oikeuden tuomion. Samoin jokainen, joka sanoo veljelleen: ’Senkin hölmö’, on ansainnut Suuren neuvoston tuomion, ja se, joka sanoo: ’Sinä hullu’, on ansainnut helvetin tulen.”

Rakkauden laki. Matt. 5: 20–30

Etiikan korkeushyppyä

Kesä on urheilua täynnä. Parhaillaan jalkapallossa kamppaillaan Euroopan mestaruudesta. Pian urheilun ystäviä hemmotellaan huipputason yleisurheilulla. Kesä huipentuu Rion järjestyksessään 28. kesäolympialaisiin.

Olympiamotto citius, altius, fortius (nopeammin, korkeammalle, voimakkaammin) on lainaus dominikaanipappi **Henri Didonin** puheesta koulun urheilukilpailun avajaisseremoniassa vuodelta 1881. Motto ei Didonin puheessa viitannut vain atleettisiin ominaisuuksiin, vaan myös eettiseen kilvoitteluun. Puhetta kuulemassa sattui olemaan tulevan kansainvälisen olympiakomitean perustaja **Pierre de Coubert**. Hän adoptoi moton olympialiikkeelle vuonna 1894.

Kovista suorituksista puhutaan myös sunnuntain evankeliumissa. Jeesus nostaa moraalin riman ennätyskorkeuteen: ”Ellette noudata Jumalan tahtoa paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.” Edelleen Jeesus nostaa vaatimustaso: rima ei tiputa vain väärät teot tai tekemättä jättämiset. Rima tipahtaa pelkästä ajatuksen voimasta.

Jeesuksen sanat masentavat. Onko pelimme pelattu? Onneksi ei, sillä ”se mikä on ihmiselle mahdotonta, on Jumalalle mahdollista”. Jeesus ei vain täyttänyt täydellisesti Jumalan tahtoa, vaan myös kuoli ristillä ja sovit- ti syntimme – kaikki rimalituksemme. Kristus on voittomme salaisuus – hän on meille ”citius, altius, fortius”.

TEEMU VOUTILAINEN
Puijon seurakunnan pastori

Palveleva puhelin auttaa läpi kesän

Kirkon keskusteluavun kysyntä kasvaa erityisesti heinäkuussa, kun monet muut auttajatahot sulkevat ovensa lomien ajaksi. Kirkon monipuolinen keskustelu- ja kuunteluapu auttaa läpi kesän arkena ja pyhäpäivinä.

Palveleva puhelin päivystää joka ilta klo 18 alkaen numerossa **01019 0071**.

Palveleva chat löytyy seurakuntien omilta verkkosivuilta ja Facebookista Kirkko Suomessa -sivun

kautta. Chat päivystää kesällä arkisin klo 12–16.

Palveleva netti vastaa verkossa, ja keskusteluapua saa myös kirjeitse.

Kirkon keskusteluavun vanhin kanava, Palveleva puhelin, on säilyttänyt asemansa suosituimpana yhteydenottoväylänä. Keskusteluapua saa myös perinteikkäästi kirjepostilla.

”Eri kanavista jokainen löytää mieleisensä tavan käydä luottamuksellista keskustelua. Moni kirjeellä lähestynyt on ilahuneena kiittänyt

mahdollisuudesta ottaa yhteyttä postitse”, puhelin- ja verkkoauttamisen asiantuntija **Titi Gävert** toteaa.

Kirkon keskusteluapu tarjoaa mahdollisuuden keskustella mieltä painavista asioista anonymisti. Tavallisimmin yhteydenottajat haluavat keskustella ihmissuhteisiin, yksinäisyyteen, terveyden ja sairauden kysymyksiin sekä elämän mielekkyyteen liittyvistä aiheista. Palveluissa päivystävät kirkon työntekijät ja tehtävään koulutetut vapaaehtoiset.

Kerho auki koko kesän

Vilinää, vilskettä, leikkejä ja uusia kavereita. Kesäperhekerhossa viihtyvät niin taaperot kuin isovanhemmatkin.

Männistön Pyhän Johanneksen kirkon piha on eräänä sateisena torstaina täytynyt lastenrattaista. Käynnistymässä on kesän toinen kesäperhekerho.

”Minä olen sitten **Amanda**”, ilmoittaa palapeliä kokoava pikkutyttö tulijoille kirkon eteisessä.

Sama tuttavallinen ja leppoisa meininki vallitsee myös kerhon kokoontumistiloissa. Lattialla istutaan tai pötkötellään sulassa sovussa ja uusiin tulijoihin suhtaudutaan kuin vanhoihin tuttuihin.

Ulkona vihmova sade ja tuuli eivät verota osallistujamäärää, vaan paikalle saapuu yli viisikymmentä lasta ja aikuista.

Yhteinen juttu

Tyyne ja Hannu Partanen ovat tulleet kesäperhekerhoon pian 3-vuotiaan pojanpoikansa **Rafael Partasen** kanssa.

”Asumme Puijonlaaksossa ja Rafael keskustassa, mutta kerhopäivät ovat meidän yhteinen juttumme”, Partaset kertovat.

”Koska Rafael ei vielä käy päivähoidossa tai seurakunnan kerhossa, pääsee hän tällaisissa kokoontumisissa tapaamaan muita lapsia.”

Partaset ovat oikeita perhekerhokonkareita, sillä kuluneena talve-

Männistön kesäperhekerhossa on riittänyt vilinää.

Tyyne, Hannu ja Rafael Partanen odottavat aina kovasti yhteisiä kerhopäiviä.

na on tullut käytyä niin Poukamas-
sa kuin Puijon kirkollakin.

”Kevät huipentui perhekerho-
laisten yhteiseen retkeen Kont-
tilaan. Siellä oli hevosajelua ja
makkarapaistoa. Rafael tykkäsi
kovasti”, Tyyne Partanen kertoilee.

Hän pitää vapaamuotoista ja
kaikille avointa perhekerhotoimin-
taa erittäin tärkeänä – niin lapsille
kuin aikuisillekin.

”Huomasin ilokseni *Kirkko ja ko-
ti* -lehestä, että Männistössä järjes-
tetään kesäperhekerho. Olin oikein
odottanut jotain tällaista.

Perheiden toive

Jenni Sasaki on kesäperhekerhossa
ensimmäistä kertaa 4-vuotiaan **Au-
gustin** ja 2-vuotiaan **Salomen** kanssa.

”Varsinkin August on jo sen ikä-
nen, että kaipaa muiden lasten seu-
raa ja jonkinlaista kerhotoimintaa.
Tarkoitus on yrittää käydä täällä
säännöllisesti”, Jenni pohtii.

”On kivaa, kun täällä pääsee
leikkimään vähän erilaisilla leluil-
la kuin kotona”, August puolestaan
tuuraa.

Kerhon ohjaaja **Sanna Ollikai-
nen** kertoo, että Männistössä jär-
jestetään nyt ensimmäistä kertaa
kesäperhekerho.

”Toive on tullut perheiltä. Kesällä
heille ei oikein ole ollut tarjolla mi-
tään yhteisiä kokoontumisia ja siksi
nyt päätettiin kokeilla tällaista.”

”Tapaamiset on haluttu pitää

melko vapaamuotoisina ilman
tiukasti laadittua ohjelmaa. Ha-
luamme antaa mahdollisuuden
myös kävijöiden keskinäiselle ver-
kostoitumiselle ja keskustelulle.”

”Tarjolla on aina maksuton aa-
mupala ja jossain vaiheessa pi-
dämme pienen hartaus- tai mu-
siikkihetken. Muu aika on varattu
leikkimiselle ja jutustelulle.”

Kesäperhekerho kokoontuu
Pyhän Johanneksen kirkolla hei-
näkuun loppuun saakka joka tor-
stai kello 10–11.30. Mukaan ovat
tervetulleita kaikki äidit, isät,
mummot, ukit ja kummit lapsi-
neen.

HELI HARING

KIRJASTA LÖYDETTYÄ

Puhetta samoista asioista

Subjektiiivinen havainto:
hengellisessä puheessa
käydään läpi samoja asi-
oita yhä uudestaan. Ajat-
telen nyt jumalanpal-
veluksiamme, hengelli-
siä tilaisuuksia tai vaikka
Radio Dein hengellisiä ohjelmia. Samat
perusteemat pyörivät viikosta toiseen
hieman eri paketeissa.

Niinpä kokenut kirkossakävijä oppii
harvoin mitään todella uutta. Kaikki on
kuultu ennenkin. Ei ihme, että moni ei
jaksa käydä kirkoissamme kovin usein.
Miksi käydä kuulemassa sellaista, joka jo
tiedetään?

Me papithan niitä tuttuja levyjä soitel-
laan, minä myös. Olen saarnaillut kohta
kaksikymmentä vuotta Kuopiossa. Var-
maan olen pyöritellyt samoja perusasi-

oita, painopisteet ovat ehkä vähän siir-
tyilleet.

Miksi puheemme pyörivät samassa
kehässä? Ehkä osittain siksi, että evan-
geliumin perussanoma ei muutu miksi-
kään. Emme voi keksiä joka vuosi uutta kristin-
uskoa, vaan on pärjättävä sillä vanhalla.

Myös ihmisten perushuolet pysyvät
samoina, joten tarvitaan tuttua lohdu-
tuksen sanomaa. Synnitkään eivät taida
muuksi muuttua eli samat kehotuksen
sanatkin toistuvat kirkkovuodesta toiseen.

Jos kysytään, mitä kirkkoon kuu-
luu, oikea vastaus taitaa olla: Sitä samaa
vanhaa.

Jo apostoli Paavali huomasi veivaa-
vansa samaa saarnageneraattoria. Hän ei
kuitenkaan pitänyt sitä huonona asiana,
päinvastoin. Hän kirjoitti näin: ”*Minä en
kylästy kirjoittamaan teille yhä uudestaan*

*samoista asi-
oista, ja sitten-
hän teillä on
tarkka tieto.*”
(Fil. 3:1).

Kun tois-
tetaan, tieto
pysyy tark-
kana.

Hengelli-
set asiat nimittäin ovat näkymättömiä.
Ne eivät usein edes tunnu missään. Jou-
dumme elämään pelkän uskon varassa.
Siksi uskon asioilla on taipumus unoh-
tua, pinnallistua ja väljähtyä. Ne jäävät
taka-alalle, jos niitä ei tietoisesti pidä
esillä.

Siksi jo apostolin ajoista saakka kir-
kossa on puhuttu samoista asioista yhä
uudestaan. Näkymättömät muuttuvat
olemattomiksi, jos niistä ei muistuteta.

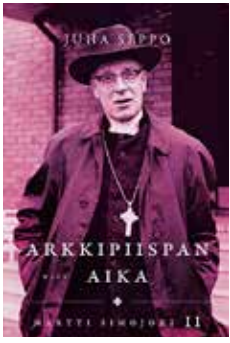
TUJJA HYTTINEN

Kun kuulen kollegan puhuvan tut-
tua tarinaa, en ajattele, että hoh hoi-
jaa, kuultu on. Sen sijaan saatan miettiä,
onkohan tuo totta. Meneekö se oikeasti
noin? Mihin tuo perustuu?

Näin tutunkin asian kuuleminen voi
käynnistää mielessä hedelmällisen pro-
sessin. Jos ihmisellä on haku päällä, kir-
kosta saa aina jotakin. Silloinkin, kun
kuulee tuikitutun sanoman.

KARI KUULA

KIRJALLISTA

Juha Seppo:
Arkkipiispan aika.
Martti Simojoki II.
WSOY. 2015. 721 s.

Euroopan lempein arkkipiispa

"Meidän pitäisi lopettaa ihmisten moittiminen, jos he eivät jostakin syystä halua tulla paimennettaviksemme." Papin tehtävä oli vain kylvää sanaa, paljon rukoilla ja uskoa Jumalaan. Näin ajatteli kuopiolaissyntyinen arkkipiispa **Martti Simojoki** 1960-luvulla. Myös kärsimys oli teemana Simojolelle läheinen niin teologina kuin hänen omassa eksistenssissään ja tähän hän hakikin näkökulmia itseltään Dostojevskiltä. Sillä kärsimys avasi elämän syvimmän todellisuuden,

mutta samalla se opetti "uutta kieltä, totuudellisuuden puhetta, joka ei haavoita, vaan hoitaa ja lämmitää", kuten arkkipiispa kirjoitti.

Mutta ennen kaikkea Simojoki oli sitä mieltä, että me olemme matkalla johonkin uuteen, vapautumiseen, jollaista ei koskaan aikaisemmin ollut tapahtunut. Juha Seppo tuo kirjassaan esille toisaalta arkkipiispan ajatuksia, mutta myös tekee synteesiä kirkkomme tapahtumista vuosina 1964–1978

TERHI LAITINEN

Ortodoksinen kirkkomuseo RIISA.
Ikonimaalari 2 / 2015.
Maahenki Oy.

Ihmetyksen äärellä

Koto-Kuopiomme keskustan laitamilta löytyy vastikään täysin uudistunut Suomen ortodoksinen kirkkomuseo **Riisa**. Museon johtajan, **Teresa Tönts**in, mukaan se puhuttelee yleisöä yli uskonto- ja kulttuurirajojen.

Museon pohjana ovat Laatokan Valamon luostarin Muinaismuistokokoelman toiminta. Eikä sovi unohtaa, että Riisan sisällä sijaitsee arkkipiispan kotikirkkokin.

Ja suorastaan uskomaton kä-

dentaidon tarina on upea ruusukuviainen muistoarkun peite. Jo ensuun piispa **Arsenin** mukaan museokulttuuri ja museoleisön odotukset ovat muuttuneet 50 vuodessa. Tässä ajan hengessä myös Riisa on vahvasti mukana. Lähes kirjamaisen **Ikonimaalari** -lehden upeat kuvat ja monipuoliset, mutta ytimekkäät artikkelit houkuttelevat kyllä lukijan astelemaan paikalle.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Katse kulman taakse

Luottamushenkilöiden tehtävä seurakuntien toiminnassa on nähdä kulman taakse. Mitä se on ja miten tämä tehdään?

Kuopion seurakuntia on hoidettu taloudellisesti viisaasti ja tulevaisuuteen on varauduttu ajoissa. Kiitos tästä kuuluu seurakuntien osaavalle henkilöstölle. Mutta mihin luottamushenkilöitä tarvitaan? Luottamushenkilöiden näköalojen tulee ulottua vuosien päähän siten, että Kuopion seurakuntien toiminnallinen elin-kelpoisuus voidaan turvata. Tässä sitten katsotaan sinne kulman taakse. Käytännössä teemme päätöksiä resurssien jakamisesta, niiden vaikutukset mietitään ja mahdolliset uhat hallitaan. Tänä keväänä olemme keskustelleet siitä, minkälainen toimintamäärärahojen jakoperuste on oikeudenmukainen. Keskusteluissa on ollut useita malleja, joiden seurannaisvaikutuksia tulee hallita ja ymmärtää. Koska taloudellinen tilanne on hallinnassa, ei ole tarpeen ajaa harvaan asuttuja tai pienten jäsenmäärien seurakuntia ahtaalle. Vahvimman ja voimakkaimman laki ei voi päteä seurakunnissa.

Kulman taakse voi katsoa altistumalla keskustelulle, erilaisille näkemyksille ja vuorovaikutukselle. Tällaisessa dialogisessa toimintakulttuurissa huomioidaan useita näkemyksiä. Keskustelu ja monien mielipiteiden kuunteleminen on lähtökohtana tulevaisuuden rakentamiselle. Ihmisyyys ja toi-

sen asemaan asettuminen ovat luovuttamaton osa yhteyttä. Tämän kaltainen jatkuva vuorovaikutus seurakunnissa ja hallinnon eri portaissa vaatii aikaa. Erityisesti ne tilaisuudet, jolloin voidaan vapaasti jutella, olla eri mieltä ja pohtia useita vaihtoehtoja ovat hyvä perusta dialogille. Vasta sitten päästään luomaan yhteisiä tavoitteita ja ymmärrystä siitä, minkälaisia seurakuntia meillä tulee olemaan. Altistumalla keskustelulle lopputulos ei ole ennalta tiedossa, vaan tehdään yhdessä.

SEIJA RYTKÖNEN

TARJA VÄLIMÄKI
Männistön seurakunnan luottamushenkilö

Tällä palstalla seurakuntien luottamushenkilöt kirjoittavat vuorollaan.

KULTTUURIKULMA

Koonnut PIIA JULKUNEN

Menovinkit
29.6.–31.8.2016

Lähetä vinkit osoitteeseen kulttuurikulma@gmail.com kaksi viikkoa ennen seuraavan lehden ilmestymistä.

NÄYTTELYT

G12 Kuopio

- + 18.6.–21.7. Nanna Susi, Katja Tukiainen, Mikko Hallikainen
- + 23.7.–4.8. Taidelainaamonäyttely
- + 6.8.–25.8. Liisa Pesonen, Aki Suutari & Tuula Ahonen
- + Myllyn kesänäyttely 17.6.–17.7. Taitemia-galleria
- + Siilinjärven pääkirjasto Artsi Silta ihmisyyteen II 7.7. saakka Tilkukilta Villitikki 12.–28.7. Veera Grönberg ja Ritva Grönberg 3.–28.8.
- + Harjamäen sairaalamuseo 7.6.–27.8.
- + Pöljän kotiseutumuseo 21.6.–20.8.

ESITYKSIÄ/TAPAHTUMIA

- + XII BarokkiKuopio 28.6.–3.7.
- + Taidetori 29.6.–3.7. Satamankulma
- + Siilifolk 4.–9.7. Siilinjärvi
- + Lasten oma festari – LOF 18.–24.7. Satamankulma
- + Pikku-Marjan kesäpäivä ja Wanhat markkinat 7.8. Pöljän kotiseutumuseo

- + Ipana Festivaali 7.8. Kuopio
- + Kuopion Musiikkikeskus 25.8. klo 18 Konserttisali: Kesä pukeutuu poplariin
- + Kuopio juhlii 26.–28.8.

KESÄTEATTERIT

- + Mäntyranan kesäteatteri, Siilinjärvi Aika hyvä ihmiseksi 22.6.–31.7.
- + Maaningan Vätysteatteri Maanalainen armeija iskee jälleen 24.6.–3.8.
- + Kuopion Uusi Kesäteatteri Tapsan Tähti -laulunäytelmä 28.6.–14.8.
- + Teatteri Hermannin, Syvänniemi Tulisaa tunteita 30.6.–31.7.
- + Nilsin Harrastajateatteri Onnellinen mies 1.–24.7.
- + Kesäteatteri Tammenranta Kello tikittää 1.–31.7.
- + Teatteri Vivates: Rambo Siilinjärvi, Siilinjärvi 15.–18.7. Pajulahti, Nilsia: 23.7.–1.8. Alahovi, Vaajasalo: 6.–8.8.

STEFANIE GEERTS

Koru5 näyttely on esillä syyskuulle saakka Kuopion taidemuseolla. Teos: Gesine Hackenberg, Horn of Plenty, 2013.

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven
seurakuntalehti.
103. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 31.8.2016

Julkaisija Kuopion evlut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, www.kuopionseurakunnat.fi Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Niko Noponen, Marketta Rantama **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Kirjastokatu 5 A 1, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö**, **Kirkko ja Koti** -lehden päätoimittaja Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Tiedottaja** Merja Tapio, puh. 040 4848 236, merja.tapio@evl.fi **Tiedottaja** Heli Haring puh. 044 414 4801 **Verkkotoimittaja** Seija Rytkönen puh. 040 4848 514, seija.rytkonen@evl.fi **Taitto** Kotimaa Oy **Ilmoitukset** Pirjo Teva, puh. 020 754 2284, 040 680 4057, pirjo.teva@kotimaa.fi **Tilaukset** 20 €/vuosikerta **Jakelu** Posti Oy, Suora Lähetys Oy **Jakelupalaute** jakelupalaute@kotimaa.fi, Posti puh. 0200 71000, Suora Lähetys puh. 017 264 7800

kirkkojakoti.fi www.facebook.com/kirkkojakoti @Kirkkojakoti

Ella-Marian ja Antin häitä juhlittiin Muuruveden rakkaissa maisemissa.

PÄÄKUVA: AKSELI MURAJA, PIKKUKUVA: SEIJA RYTKÖNEN

Tahdon

Kesä on häiden sesonkiaikaa.

Ella-Maria ja Antti Ukkonen ovat yksi tämän suven onnellisista vihkipareista.

Jos aivan tarkkoja ollaan, haastateltavana ovat **Ella-Maria Kokkonen** ja **Antti Ukkonen**. Lehden ilmestyttyä pariskunnalla on jo sama sukunimi: Ukkonen.

”Sukunimen vaihtuminen on hyvin pienestä kiinni, minullahan muuttuu vain kaksi kirjainta”, Ella-Maria nauraa.

Pari arvelee, että vihkimisen jälkeen myöskään arki ei ihmeemmin muutu – onhan yhtä pidetty jo lähes kahdeksan vuotta.

”Olemme asuneet nyt vajaat kolme vuotta yhdessä Kuopiossa. Tunnumme toisemme jo lapsuusvuosilta, joten tuskin avioituminen sinänsä tuo mitään uutta ja mullistavaa suhteeseemme.”

Silti kihlautumisen jälkeen oli selvää, että naimisiin mennään.

”Joissakin asioissa olemme aika perinteisten arvojen kannalla. Arvostamme parisuhdetta, perhettä ja vanhempien kunnioittamista”

Häät Muuruvedellä

Alun perin Ella-Maria on kotoisin Tuusniemeltä ja Antti Juankosken puolelta Västiniemen kylältä.

”Antti oli veljeni kaveri ja sitä kautta tutustuimme. Pitkään liikuimme samoissa kaveriporukoissa, mutta pikkuhiljaa suhde syveni seurusteluksi”, Ella-Maria muistelee.

”Taisin kyllä vähän ihastua Anttiin jo silloin, kun ensimmäisen kerran tapasimme.”

Yhteisten vuosien myötä parille on muodostunut läheinen suhde Muuruveden kirkkoon.

”Se ei ollut meidän kummankaan rippikirkko, mutta siellä olemme tottuneet käymään esimerkiksi joulukirkossa.”

Siksi molemmat halusivat ehdottomasti, että Muuruvedellä heidät myös vihittäisiin.

”Kirkko on kaunis ja tunnelmallinen. Se on myös lähellä hääjuhlan pitopaikkaa, kartanohotelli Kivennapaa.”

Pariskunnan vihki **Mikko Huhtala**, joka hänkin on kummallekin tuttu jo vuosien takaa.

Jännitys tiivistyy

Haastatteluhetkellä häihin on aikaa enää kaksi päivää.

”Kyllähän se jännittää, vaikka järjestelyt ovat sujuneet aikataulussa ja kaiken pitäisi olla kunnossa”, Ella-Maria myöntää.

”Asiat ovat reilassa, joten mitäpä tässä suotta hermoilemaan”, Antti toppuuttelee.

Kihloihin pari meni vuonna 2011. ”Virallinen” kosinta tapahtui puolitoista vuotta sitten yhteisellä lomamatkalla ja siitä asti häitä on suunniteltu.

”Sen verran meillä on ollut aikaa, ettei mitään viime hetken paniikkia ole päässyt syntymään.”

Yksi suuri ponnistus vihkiäisten alla on ollut häävalssin opettelu. Se on kuulemma saatu hiottua salonkikelpoiseksi intensiivisellä harjoittelulla.

”Otetaan vastaan, mitä elämä antaa

”Elättelen toivetta, että Antti innostuisi tanssimisesta enemmänkin. Olisi kiva, jos siitä saataisiin yhteinen harrastus”, Ella-Maria aprikoi.

Hääpäivänä tunteet ovat herkässä ja Ella-Mariakin epäilee, että nenäliinoja saattaa kulua vino pino.

”Olen yleensä itkenyt muiden häissä heti, kun häämarssi alkaa soida. Saa nähdä, miten vuolaasti kyyneleet virtaavat omista häissä.”

Arki on parasta

Nuori pari on ehtinyt yhteisen arjen myötä tutustua toistensa luonteenpiirteisiin – niin hyvässä kuin pahassakin.

”Yhdessä asuminen oli alkuvaiheessa opettelua puolin ja toisin. Ella-Maria oli silloin aika taitava hankaamaan vastaan erinäisissä asioissa”, Antti kertoo pilke silmäkulmassa.

”Hermostuin helposti siitä, kun Antti vietti paljon aikaa harrastustensa parissa. Nykyään hän joutuu olemaan myös työnsä takia pidempiä aikoja pois kotoa, mutta enää asia ei ole minulle mikään ongelma”, Ella-Maria selvittää.

Pariskunnasta Antti on rauhallisempi ja Ella-Maria omien sanojensa mukaan helpommin ”nollasta sataan” kiihtyvä tyyppi.

”Koen turvallisena sen, että Antti osaa ta-soitella kuohahduksiani. Kun hän on rauhallinen ja vakuuttelee, että kaikki järjestyy, niin rauhoitun itsekin.”

”Parasta Ella-Mariassa on hänen myönteinen elämänsenteensä. Kun esimerkiksi tulen työreissuilta kotiin, siellä on aina perusposi-

tiivinen vastaanotto.”

”Oikeastaan tavallinen arki on parasta. Tykkäämme siivota ja kokkailla yhdessä, ei siinä sen kummempaa luksusta tarvita”, molemmat toteavat kuin yhdestä suusta.

Tulevaisuuden haaveita

Jokaisessa suhteessa tulee eteen myötä- ja vastamäkiä. Ella-Maria ja Antti luottavat ongelmatilanteissa puhumisen voimaan.

”Hyvin olemme saaneet solmut avattua puhumalla. Ehkä tässä pitkin matkaa joutuu muistuttelemaan itseään, että asioita ei saa jäädä hautomaan. Pitää kertoa toiselle heti, mikä mieltä painaa.”

Molemmat myöntävät, että aina ei ole helppoa pyytää anteeksi.

”Mutta siinäkin olemme kehittyneet. Eikä se liian helppoa saa ollakaan. Kun pyytää anteeksi, sitä pitää todella tarkoittaa.”

Lähtulevaisuuden haaveena pariskunnalla on tehdä häämatka jonnekin vähän kauemmaksi.

”Ehkä myöhemmin talvella se voisi järjestyä.”

Parin vuoden sisällä olisi toiveissa hankkia yhteinen omistusasunto.

”Olemme molemmat maaseudulta lähtöisin ja välillä pohdimme, olisiko mukava asettua tulevaisuudessa maalle. Mutta toki asiaan vaikuttaa se, mistä päin saa työpaikan.”

”Ei pidä kuitenkaan suunnitella liikaa, vaan olla avoin eri mahdollisuuksille. Otetaan vastaan se, mitä elämä antaa.

KIRKKO & KOTI

Kesätapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 29.6.–31.8.2016

Ota
talteen!

kirkkojakoti.fi

TIMO HARTIKAINEN

Jarruta tauolle

➤ sivu 2

Onnea Wille Riekkinen!

➤ sivu 5

Kirkonmäki juhlii

➤ sivu 3

KESÄJUHLIA

Kristillisiä kesäjuhlia

1. 1.–3.7. Valtakunnalliset Kansanlähetyspäivät, Ryttylä
Kansanlähetyspäivien teemana on tällä kertaa ”Uskon puolesta”. Päivillä kuullaan muun muassa Solina-kuoroa ja **Pekka Simojokea**, jotka esittävät kappaleita heidän yhteiseltä uutuuslevyltään.

Valtakunnalliset Kansanlähetyspäivät Facebookissa Järjestäjä: Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyk.

2. 1.–4.7. Suviseurat, Tornio
Pohjoismaiden suurin hengellinen tapahtuma, joka koostuu noin 75 000 kävijää. Seuravieraita saapuu kuu-desta maanosasta, yhteensä noin 30 eri maasta. Tapahtuma on vanhoillisesta diolaisen herätysliikkeen jokavuotinen kesäjuhla.

Seura-alue sijaitsee Liakan kylässä vajaa 10 kilometriä Tornion keskustasta koilliseen. Kylän halki virtaava Liakanjoki haarautuu Tornionjoesta, jonka varteen liittyvät lestadiolaisen herätysliikkeen alkuvaiheet.

Suviseuroista aloittaa toimintansa Kesäseuradio, joka välittää ohjelmaa Tornion tapahtuman lisäksi myös kesän opistoseuroista. Radion taajuus on 96,3 Mhz.

Suviseurat Facebookissa. Pääjärjestäjät: Tornion ja Rovaniemen rauhanyhdistykset.

3. 8.–10.7. Herättäjäjuhlat, Vantaa
Luterilaisen kirkon toiseksi suurimman herätysliikkeen herännäisyyden eli körttiläisyyden vuotuiset kesäjuhlat järjestetään tänä vuonna Vantaalla.

Tämän vuoden Herättäjäjuhlien teema ”Kahden maan kansalainen” on erityisen ajankohtainen. Se viittaa sekä Vantaan monikulttuurisuuteen että ihmisen muukalaisuuteen ja taivaan ja maan kansalaisuuteen.

Vantaan herättäjäjuhlilla voi pelata jalkapalloa, patikoida Sipoonkorven Högbergetille, piipahtaa Pop in -perheneuvontaan tai poimia konserteista **Piia Viitasen** ja **Eero Raittisen**.

Herättäjäjuhlien teemassa on julkaistu Piia Viitasen laulama versio Jaakko Löytyn kappaleesta *Kahden maan kansalainen*. Kappaleesta on tehty myös musiikkivideo.

Körttiradio. Herättäjäjuhlat Facebookissa. Järjestäjät: Herättäjä-Yhdistys ja Vantaan seurakunnat.

4. 29.–31.7. Kirkastusjuhlat, Heinävesi
Kirkastusjuhlat ovat sanan ja musiikin juhlaa, jota vietetään tänä vuonna jo 70. kertaa. Teemana on tänä vuonna ”Kuulkaa Häntä”. Artistivieraina kuullaan muun muassa **Petri Laaksosta** ja kansainvälistä Oro Bellissimo -orkesteria.

Järjestäjät: Kansan Raamattuseura ja Heinäveden seurakunta.

Tiekirkko on taivaallinen taukopaikka

Seurakunnat tarjoavat vaihtoehtoja kesämatkailijoiden pysähdyspaikoiksi pitämällä kirkkorakennusten ovet avoinna kesän matkailusesongin ajan.

Komeat kirkot ja kauniit kirkkomiljööt ovat suosikkinähtävyyksiä kautta maan.

Tiekirkkoihin voi pysähtyä taivaalliselle tauolle kesällä. Suositusaika on 10.6.–20.8.,

mutta aukioloajat vaihtelevat kirkoittain. Kaikki Tiekirkot löytyvät tiekirko.fi-verkkopalvelusta, josta voi tarkistaa eri kirkkojen tiedot. Tien päällä oikeaan paikkaan opastavat Tiekirkko-liikennemerkkit.

Osallistu kuvakilpailuun

Mikä oli kaikkein parasta Tiekirkoissa? Kuponen kahvia, hartaus, tunnelma, kaveri, kaunis kirkkoympäristö – vai jokin muu?

Tiekirkot Kuopion seurakunnissa

Kuopion tuomiokirkko
Avoinna 13.6.–11.8. klo 10–18, ke ja pe klo 10–23

Maaningan kirkko
Avoinna 6.6.–12.8. ma–pe klo 11–16

Riistaveden, Muuruveden, Tuusniemen ja Vehmersalmen kirkot sekä Juankosken Ylösnousemuksen kirkko
ovat avoinna 20.6.–29.7. ma–pe klo 11–16

Nilsin kirkko
on avoinna 20.6.–5.8. ma–pe klo 11–16
Kaavin kirkko
on avoinna 28.6.–5.8. ti–pe klo 11–15

Siilinjärvellä

Siilinjärven kirkko on avoinna 29.6.–7.8. päivittäin klo 11–16. Kirkon kellarissa on esillä **Mikko Pitkäsen** taidetta tiekirkoaikoina.

GOSPELIA

Gospelfestarit Joensuu 12.–14.8.2016

Joensuun Gospel ry haluaa kehittää ja ylläpitää hengellisen musiikin kulttuuria. Vuosittain järjestettävät festivaalit ovat osa tämän tavoitteen täyttymistä.

Tämän vuoden artistitarjonta on jaettu klassisen, bändien ja kuorojen varaan. Lapset ja perheet on huomioitu ohjelmassa. Konsertteihin on pääsääntöisesti vapaa pääsy.

Pääesiintyjäksi on kiinnitetty oopperalaulaja **Mika Pohjonen**. Muita esiintyjiä ovat muun muassa Saalem Brass, Park7, **Mikko Vaismaa**, Lifeguard ja Narrow Way.

Mika Pohjonen

VAPAAEHTOISTYO.FI

Vapaaehtoistyötä Suurella Sydämellä

Katso uusimmat vapaaehtoistyöt
vapaaehtoistyö.fi/kuopio
vapaaehtoistyö.fi/siilinjarvi

SEURAKUNNAT 29.6.–31.8.2016

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248
ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

TUOMIOKIRKKO

Avoinna klo 10–15 ja lisäksi pe klo 18–22.
Avoinna klo 10–18, lisäksi ke ja pe
klo 18–23. 040 4848 256.

■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 30.6.
klo 20. Rutter: Magnificat. Piia Rytönen,
sopraano. Puijon kamarikuoro. Tahdis-
tin-orkesteri, johtaa Harri Hyppölä.
Ohjelmat 10/5 €.

Messu su 3.7. klo 10. Saarna Lauri Kas-
tarinen, liturgia Liisa Penttinen, kanttori
Karo Suopuro, urkuri Anu Pulkkinen.
Viikkomessu ke 6.7. klo 18.

■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 7.7. klo 20.
Anu Pulkkinen, urut. Ohjelmat 10/5 €.
Messu su 10.7. klo 10. Saarna Kirsi Perä-
maa, liturgia Lauri Kastarinen, kanttori
Karo Suopuro, urkuri Anu Pulkkinen.
■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 14.7.
klo 20. Markku Hietaharju, urut. Ohjel-
mat 10/5 €.

Konfirmaatiomessu su 17.7. klo 10. Saar-
na Satu Karjalainen, liturgia Kirsi Perä-
maa, kanttori Anna Pöyhönen,
urkuri Pekka Leskelä. Aholan-
saaren rippikoulun konfir-
maatio.

Viikkomessu ke 20.7.
klo 18.

■ **Kesän 2016 ilta-
musiikit** to 21.7. klo
20. Olli Linjama, urut.
Ohjelmat 10/5 €.

Messu su 24.7. klo
10. Saarna rovasti Lii-
sa Tuovinen, liturgia Liisa
Penttinen, kanttori Pekka
Leskelä, urkuri Karo Suopuro.

■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 28.7.
klo 20. Istvan Ruppert, urut (Györ, Unka-
ri). Ohjelmat 10/5 €.

Messu su 31.7. klo 10. Saarna Liisa Pen-
tinen, liturgia Ilpo Rannankari, kanttori
Pekka Leskelä, urkuri Karo Suopuro.

■ **Urkukonsertti** su 31.7. klo 15. Kesä-
kanttorit Karo Suopuro Tuomiokirkko-
seurakunnasta, Eveliina Modinos Kalla-
veden seurakunnasta ja Anssi Pyykkönen
Alavan seurakunnasta järjestävät
urkukonsertin Kuopion Tuomiokirkossa.
Vapaa pääsy.

Viikkomessu ke 3.8. klo 18.

■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 4.8. klo
20. Jaana Ikonen, urut. Ohjelmat 10/5 €.
■ **"Hallayö", Kesäillan konsertti** pe 5.8.
klo 18. Nuorten kuorot Sancti Amici ja
Frida joht. Minna Wesslund.

Messu su 7.8. klo 10. Saarna Lauri Kasta-
rinen, liturgia Ilpo Rannankari, kanttori
Pekka Leskelä, urkuri Karo Suopuro.

■ **Kesän 2016 iltamusiikit** to 11.8.
klo 20. Johanna Rusanen-Kartano, sop-
raano. Ville Rusanen, baritoni. Pertti Ru-
sanen, baritoni. Eero Väätäinen, urut.
Ohjelmat 10/5 €.

Messu su 14.8. klo 10. Saarna Ilpo Ran-
nankari, liturgia Lauri Kastarinen, kant-
torina ja urkurina Karo Suopuro.

Viikkomessu ke 17.8. klo 18.

Messu su 21.8. klo 10. Saarna Emmi
Haring, liturgia Kirsi Perämaa, kanttori
Pekka Leskelä, urkuri Karo Suopuro.

Viikkomessu ke 24.8. klo 18.

■ **Kirkonmäki ja Pappila juhlii** pe 26.8.
Kirkonmäellä juhliitaan klo 17–20. Van-
han Pappilan pihalla klo 18–20 perheille
sopivaa askartelua ja kisailua. Tule mu-
kaan koettamaan onneasi!

■ **Kirkonmäki juhlii** -konsertti pe 26.8.
klo 19 kirkossa. Marzi Nyman trio, Jukka
Leppilampi ja Jippu. Vapaa pääsy.

■ **Kirkonmäki juhlii** -messu pe 26.8.
klo 22 kirkossa. *Uuteen aikaan* -messu,
säveltäjä Risto Eskola, Kuopion Nuoriso-
kuoro johtajanaan Jussi Mattila, solistei-
na Taija Korhonen ja Veli-Pekka Varpula.

Messu su 28.8. klo 10. Saarna Kirsi Perä-
maa, liturgia Ilpo Rannankari, kanttori
Pekka Leskelä, urkuri Anu Pulkkinen.
Viikkomessu ke 31.8. klo 18.

KESKUSSEURAKUNTATALO
Suokatu 22

Seurakuntamestarit 040 4848 259

■ **BarokkiKuopio: Love, Madness and
Despair** ke 29.6. klo 19. *Barokin gestiikka*
Minna Nyberg. BarokkiKuopion esityk-
siin ohjelmaliput 15/10 €, ohjelmakirja 5
€. Lisätietoja ja ohjelmalippuvaraukset:
baryton@welho.com

■ **BarokkiKuopio: Sainte Colombe –
gamban suuri tuntematon**
to 30.6. klo 19. Varpu Haavisto
& Markus Kuikka.

■ **BarokkiKuopio: Los
Reyes Católicos** pe 1.7.
klo 12. Froberger 400
Matias Häkkinen.

■ **BarokkiKuopio:
Runo- & klavikordima-
tinea** su 3.7. klo 15. Mitra
Virtaperko & Anna Maria
McElwain.

Päiväkerhot alkavat ma 15.8.
klo 9. Päiväkerhot kokoontuvat
maanantaisin ja torstaisin aamupäivä-
ryhmä klo 9–11.30, iltapäiväryhmä klo
13.30–16. Kerhokirje saapuu ilmoittau-
tuneille ennen kerhojen alkua. Keskus-
seurakuntatalo 22 E. Lastenohjaaja Paula
Raatikainen 040 4848 266.

Kamarikuoron harjoitukset ke 17.8.
klo 18 seurakuntasalissa.

Päiväkuoron harjoitukset to 18.8.
klo 13 seurakuntasalissa.

Tuomiokirkkokuoron harjoitukset
to 18.8. klo 15 seurakuntasalissa.

Nuorten illat alkavat 25.8. klo 18–21.
Nuortenillat ovat pääsääntöisesti tors-
taisin Suokadun nuorisotiloissa. Poik-
keuksista ilmoitamme netissä.

Perheilta ke 31.8. klo 18. Suokatu 22 E.
Lastenohjaaja Paula Raatikainen
040 4848 266.

MUMMON MÖKKI
Puijonkatu 10.

Avoinna ma–to klo 11–15. 040 4848 272
Mummon mökki suljettu kesällä 22.6.–
31.7.

Pihaseurat ti 2.8. klo 13. Liisa Penttinen
ja Lauri Kastarinen.

Papin päivä ti 30.8. klo 13. Kirsi Perämaa.

MUUTA

Pihaseurat ke 29.6., ke 13.7., ke 27.7. ja
ke 10.8. klo 18. Kahvi klo 17.30. Vanhan
Pappilan pihassa, Kuninkaankatu 12.

■ **Perhepiknik kirkonmäellä** ti 2.8.

klo 11–13.30. Mukaan tarvittset oman vil-
tin/huovan ja omat eväät sekä iloisen
mielen. Luvassa ohjattua toimintaa
lapsille, kesäkuulumisten vaih-
toa ja rentoa ajanvietet-
tä. Kahvi- ja mehutar-
joilu. Jos sää on sa-
teinen, tapahtuma
perutaan.

■ **Kansanlau-
lukirkko** su 14.8.
klo 12. Tätiläs-
sä, Inkiläntie. Ilpo
Rannankari, Lau-
ri Kastarinen, Karo
Suopuro ja Pelimannit
Naapurin pojat.

**Tuomiokirkkoseurakunnan ja
Männistön seurakunnan leiri ikäänty-
neille, omaishoitajille (myös hoidetta-
ville)** 16.–18.8. Hirvijärven leirikeskukse-
sa. Leirin hinta 50 €. Ilmoittautuminen
5.8 mennessä seurakuntien vaihteeseen
017 158 111. Ohjaajat Anne-Mari Merta-
nen 040 4848 406 ja Birgitta Oksman
040 4848 284.

**Tuomiokirkkoseurakunnan eläkeläis-
ten leiri** Rytlyn leirikeskuksessa 23.8.–
25.8. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 3.8.
mennessä Pirjo Litmaselle 040 4848 282
tai Kirsi Launoselle 040 4848 255.

■ **Veisukahvila** 26.8. klo 18–22 Vanhal-
la Pappilalla, Kuninkaankatu 12. Nuoren
seurakunnan veisuja laulaa ja laulattaa
Jarkko Maukonen & Co. Kahvia ja pullaa,
maksu omantunnon mukaan. Kahvilan
tuotto lahjoitetaan hyväntekeväisyyteen.
Järj. Yhteinen nuorisotyö.

PERHETYÖ
Vauvakerho pe 16.9. klo 10. Ja joka per-
jantai klo 10–11.30 Keskusseurakuntata-
lolla, Suokatu 22 E.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO

Keihäskatu 5

040 4848 298

Messu su 3.7. klo 11. Saarna Hannu Kos-
kelainen, Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen.

Messu su 10.7. klo 11. Saarna Santeri
Kaleva, Anu Kiviranta, Leila Savolainen.
Törmälän rippikoulun konfirmaatio.

Messu su 17.7. klo 11. Saarna ja liturgia
Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen. Rytty 1
rippileirin konfirmaatio.

Messu su 24.7. klo 11. Saarna Pirjo Kuu-
la, Ilkka Koponen, Leila Savolainen.
Messu su 31.7. klo 11. Saarna ja liturgia

Anna Väätäinen, Anssi Pyykkönen. Rytty
2 rippileirin konfirmaatio.

Messu su 7.8. klo 11. Saarna Raimo Här-
könen, Pirjo Kuula, Anssi Pyykkönen.

■ **Koulunsa aloittavien siunaaminen
koulutielle** ke 10.8. klo 18. Pirjo Kuula,
Anssi Pyykkönen ja Irma Korhonen.

Messu su 14.8. klo 11. Saarna Pirjo Kuu-
la, Anu Kiviranta, Anssi Pyykkönen.

■ **Motoristimessu** su 21.8. klo 11. Saar-
naa Ilkka Puhakka, Anna Väätäinen, Ossi
Jauhiainen. Messun jälkeen lounas ja
kahvit sekä Ilkka Puhakan luento:
Rukouksen juuret Raamatussa.

Messu su 28.8. klo 11. Keskuste-
lusaarna Hannu Koskelainen
ja Mirja Kontio, Leila Savolai-
nen, Kirsi Ruotsalainen, laulu,
Jone Pekkarinen, basso, ROK-
nuoret.

■ **Tuomasmessu** su 28.8.
klo 18.

ALAVAN
SEURAKUNTAKESKUS

Keihäskatu 5 B

■ **Kesän kauneimmat hengelliset lau-
lut ja psalmit** ke 20.7. klo 18 seurakunta-
salissa. Pirjo Kuula, Leila Savolainen.

NEULAMÄEN KIRKKO

Vesurikuja 4

040 4848 311

■ **Kesän kauneimmat hengelliset lau-
lut ja psalmit** ke 6.7. klo 18. Hannu Kos-
kelainen, Leila Savolainen.

Messu su 24.7. klo 16. Saarna Pirjo Kuu-
la, Ilkka Koponen, Leila Savolainen.

■ **Koulunsa aloittavien siunaaminen
koulutielle** ke 10.8. klo 17. Pirjo Kuula,
Anssi Pyykkönen ja Irma Korhonen.

■ **Kesän kauneimmat hengelliset lau-
lut ja psalmit** ke 17.8. klo 18. Anu Kivi-
ranta, Ossi Jauhiainen.

Messu su 21.8. klo 16. Saarna Anu Kivi-
ranta, Anna Väätäinen, Ossi Jauhiainen.

LEHTONIEMEN KERHOTILA

Lehtoniementie 107

Kokoukset su 2.7. klo 14 ja 18. Esikois-
stadiolaisten seurat.

SÄRKINIEMEN KERHOTILA

Särkiniementie 4, ent. kirjasto

■ **Kesän kauneimmat hengelliset lau-
lut ja psalmit** ke 24.8. klo 18. Anna Vää-
täinen, Leila Savolainen.

MUUTA

■ **Kesäseurat** su 3.7. klo 18 Hannu ja
Kaija Koistisella, Silmukuja 1. Hannu Kos-
kelainen, Juha Välimäki, Pentti Rissanen
ja Anssi Pyykkönen. Kahvitarjoilu.

■ **Lähetyksen kesäseurat** ke 13.7.
klo 18 Sakari Kainulaisella, Kipi-
näkatu 19. Hannu Koskelai-
nen, Anna Väätäinen ja
Anssi Pyykkönen. Kahvi-
tarjoilu, kolehti lähetyk-
sen hyväksi.

Hanna-piiri ti 23.8. klo
18. Kipinäkatu 32. Ker-
ran kuukaudessa klo
18–19.30 (ti 23.8., 20.9.,
18.10. ja 15.11.) Hanna-
työ kokoa naiset ympäri

maailman rukoilemaan toistensa puoles-
ta. Yli 120 maassa käytettävään Hanna-
rukouskalenteriin on koottu rukousaihe
kuukauden jokaiselle päivälle. Suomessa
Hanna-työ järjestyy Sansan kautta. Tule
mukaan rukoilemaan yhdessä. Lisätieto-
ja Elisabet Kivioja 040 509 3732.

■ **Hiljaisen rukousmaalauksen retriit-
ti** pe–su 16.–18.9. Retriitti rakentuu hil-
jaisuudelle ja säännöllisille rukoushet-
kille, lähtökohtana on annettu raama-
tunteksti. Aikaisempaa kokemusta maa-
laamisesta ei tarvita. Maalauksen tekni-
seen toteuttamiseen ohjataan. Ohjaa-
jana toimii pastori Marja Leena Virolai-
nen sekä maalauksen ohjaajana taide-
terapeutti Heide Hillebrecht. Hinta Ala-
van seurakuntalaisilta 80 €, eläkeläisiltä,
työttömiltä ja opiskelijoilta 60 €, muilta
100/80 €. Ilm. ajalla to 30.6.–8.9. www.
kuopionseurakunnat.fi/tutki-uskoa/ret-
riitit. Lisätietoja: Marja Leena Virolainen
044 062 7751 ja Anna Väätäinen, 040
4848 316, anna.vaatainen@evl.fi

JÄRVI-KUOPIO

Järvi-Kuopion seurakunnan toimisto
040 4888 602, 040 4888 611
ma–pe klo 9–15

RIISTAVEDEN KIRKKO

Joensuuntie 2505

Riistaveden kirkko on tiekirkko.

Avoinna 20.6.–29.7. , ma–pe klo 11–16.

Messu su 3.7. klo 10. R. Leino, Tuura.

Riistavesipäivät 2.–3.7.

Konfirmaatiomessu su 10.7. klo 10.

M. Mäkinen, Tuura.

■ **Messu, kesävieraiden kirkkopyhä**

su 17.7. klo 10. M. Mäkinen, Pauliina Vuo-
rinen. Pystykahvit.

Messu su 24.7. klo 10. U. Mäkinen,
Tuura.

Messu su 14.8. klo 10. K. Leino,
Lukkari-Syrjäniemi.

Messu su 28.8. klo 10. U. Mäkinen,
Pauliina Vuorinen.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO

Keskustie 2

Messu su 7.8. klo 10. U. Mäkinen, Tuura.

Sanajumalanpalvelus su 21.8. klo 10.

U. Mäkinen, Saarela.

MUUTA

■ **Kesälaulajaiset** pe 1.7. klo 18 Riistave-
den museopirtillä.

■ **Hautausmaakävely** ti 19.7. klo
18. Aloitamme kävelyn kirkol-
ta, iltavirsi Marjaana Mäki-
nen. Hautausmaakävelyä
vetävät Niilo Lintunen
ja Esa Heikkinen. Kahvit
kirkkopihalla.

■ **Eräkirko Riistakos-
ken metsästysseuran
majalla** su 31.7. klo 10.

U. Mäkinen, Tuura. Hirvi-
miehet järjestävät kahvit.

KIRKONMÄELLÄ

Kirkonmäki ja
Pappila juhlii

Elokuun viimeisenä perjantaina 26.8. koko
Kuopio juhlii. Niin myös Tuomiokirkon
mäki ja Vanhan Pappilan piha.
Tapahtumia on ulkona ja sisällä – lapsille
ja aikuisille. Voit osallistua konserttiin,
heiljentyä kirkkosalissa, laulaa ja kahvitella
veisukahvilassa sekä juhlia uutta messua.

✦ Perheille sopivaa askartelua ja kisailua
kirkonmäellä klo 17–20 ja Vanhan Pap-
pilan pihalla klo 18–20. Tule mukaan
koettamaan onneasi!

✦ Konsertti Tuomiokirkossa klo 19. Esiin-
tymässä **Marzi Nyman** trio, **Jukka Lep-
pilampi** (kuva) ja **Jippu**. Vapaa pääsy.

✦ Veisukahvila Vanhalla Pappilalla klo
18–22, Kuninkaankatu 12. Nuoren seu-
rakunnan veisuja laulaa ja laulattaa

JANI LAUKKANEN

Jarkko Maukonen & Co. Kahvia ja pul-
laa, maksu omantunnon mukaan. Kah-
vilan tuotto lahjoitetaan hyväntekeväi-
syyteen.

✦ Uuteen aikaan -messu Tuomiokirkos-
sa klo 22. Messun on säveltänyt **Risto
Eskola**. Esiintyjinä Kuopion Nuoriso-
kuoro johtajanaan **Jussi Mattila**, so-
listeina **Taija Korhonen** ja **Veli-Pekka
Varpula**.

PERHEPIKNIKILLE

✦ **Piknikille Tuomiokirkonmäelle**
mukaan tarvittset oman viltin tai huo-
van ja omat eväät sekä iloisen mielen.
Luvassa ohjattua toimintaa lapsille, ke-
säkuulumisten vaihtoa ja rentoa ajan-
vietettä. Kahvi- ja mehutarjoilu. Tule
mukaan! Sateen sattuessa tapahtuma
perutaan.

Perhepiknik Kuopion tuomiokirkonmäellä
tiistaina 2.8. klo 11–13.30.

✦ **Siilinjärven kirkon pihalla** tarjol-
la iltatee-piknik perjantaimessun jäl-
keen, sään salliessa. Messu on tarkoi-
tettu kaikenikäisille ja siinä saarnaa
Leena Laurinkari.

Perjantaimessu Siilinjärven kirkossa per-
jantaina 26.8. klo 18.

TÄTILÄSSÄ

Kansanlaulukirkko
Tätilässä

Kansanlaulukirkon laulut on tehty
kaikille tuttuihin kansanlaulusävelmiin.
Tule laulamaan yhdessä. Mukana
laulamassa **Ilpo Rannankari** ja **Lauri
Kastarinen**, musiikista vastaavat
kesäkanttori **Karo Suopuro** sekä
pelimannit Naapurin Pojat.

Sunnuntaina 14.8. klo 12
Tätilässä, Inkilänmäentie 7.

Löydä lisää
tapahtumia

SEURAKUNNAT 29.6.–31.8.2016

Siioninvirsiseurat su 28.8. klo 13 Riistaveden Museopirtillä.

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO Mäntytie 5, Juankoski

Ylösnousemuksen kirkko on tiekirkko. Avoinna 20.6.–29.7. ma–pe klo 11–16. **Messu** su 10.7. klo 10. Haring, Saarela. **Messu** su 17.7. klo 10. Huhtala, Saarela. **Messu** su 24.7. klo 10. Hagman-Puustinen, Parviainen. **Messu** su 31.7. klo 10. Keihänen, Parviainen. **Konfirmaatiomessu** su 14.8. klo 10. M. Mäkinen, Parviainen. **Messu** su 21.8. klo 10. K. Leino, Parviainen. **Messu** su 28.8. klo 10. M. Mäkelä, Saarela.

JUANKOSKEN TEHTAAN KIRKKO Mäntytie 5

■ **Kesävieraiden kirkkopyhä** su 3.7. klo 18. Kesävieraiden kirkkopyhä, Haring, Saarela. Kirkkokahvit. ■ **Petri Laaksosen laulujen yhteislauuilta** pe 15.7. klo 18. **Lasten virsikirjan yhteislauuilta** ma 25.7. klo 18. **Kesälaulukirkko** su 7.8. klo 18. Haring, Parviainen. Kirkkokahvit. ■ **Virsikirjan lisävihkon yhteislauuilta** to 18.8. klo 18. ■ **Kauneimpien hengellisten laulujen yhteislauuilta** ke 24.8. klo 18.

MUUTA

■ **Gospel Riders – Yksi tie – En väg -evankeliointitapahtuma** pe 1.7. klo 11–13 Juicen torilla. Yhteistyössä seurakunnan kanssa. Soppatarjoilu.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Kaavin kirkko on tiekirkko. Avoinna 28.6.–5.8. ti–pe klo 11–15. **Messu** su 3.7. klo 13. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. **Messu** su 10.7. klo 13. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. **Konfirmaatiomessu** su 17.7. klo 13. Huhtala, Pauliina Vuorinen. ■ **Iltahetki Suvilinnun laulujen parissa** to 28.7. klo 19. Tuura. **Messu** su 31.7. klo 13. M. Mäkinen, Tapio Heikkilä. **Messu** su 7.8. klo 13. Huhtala, Parviainen. **Sanajumalanpalvelus** su 21.8. klo 13. R. Leino, Lukkari-Syrjäniemi. **Messu** su 28.8. klo 13. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. Sadosta kiittäminen.

MUUTA

■ **Luontokirkko** to 14.7. klo 18 Seinävuoren Rotkolaaksossa. Yhteinen Tuusniemen alue seurakunnan kanssa. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Luontokirkko Mäntjärvellä** su 24.7. klo 13. Riihijärventie 105. Huhtala, Pauliina Vuorinen. Kirkkokahvit kylätoimikunnan saunalla.

Kansanlaulukirkko su 14.8. klo 13 Telkkämäen perinnetilalla. Huhtala, Lukkari-Syrjäniemi.

MUURUVEDEN KIRKKO Kirkkotie 2

Muuruveden kirkko on tiekirkko. Avoinna 20.6.–29.7. ma–pe klo 11–16. Kirkossa esillä myös kastemekkonäyttely. Päivystäjänä Muuruveden Eläkeliiton jäseniä ja muita vapaaehtoisia. **Messu** su 10.7. klo 13. Haring, Saarela. **Konfirmaatiomessu** su 17.7. klo 13. Korkalainen, Saarela. **Messu** su 31.7. klo 13. Keihänen, Parviainen. **Sanajumalanpalvelus** su 7.8. klo 13. Haring, Anne-Mari Kraft. **Messu** su 14.8. klo 13. M. Mäkinen, Parviainen. **Sanajumalanpalvelus** su 21.8. klo 13. K. Leino, Parviainen. **Messu** su 28.8. klo 13. M. Mäkinen, Saarela.

MUUTA

■ **Kesäkirkko Vääränlammen rannalla** su 3.7. klo 13. Vääränlammentie, Pitkämäki, Västinniemi. Haring, Saarela. ■ **Viisikielisen yhteislauuilta** ke 6.7. klo 19 Muuruveden satamassa. ■ **Petri Laaksosen laulujen yhteislauuilta** su 17.7. klo 19 Muuruveden satamassa. ■ **Kesäkirkko Muuruveden hautausmaalla** su 24.7. klo 13. Iltapäiväkahvit. Hautausmaakävely. Oppaana Niilo Lintunen. Keihänen, Parviainen. **Lasten virsikirjan yhteislauuilta** su 31.7. klo 19 Muuruveden satamassa. ■ **Virsikirjan lisävihkon yhteislauuilta** ke 17.8. klo 19 Muuruveden satamassa. ■ **Kauneimpien hengellisten laulujen yhteislauuilta** to 25.8. klo 19 Muuruveden satamassa.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Nilsin kirkko on tiekirkko. Avoinna 20.6.–5.8. ma–pe klo 11–16. **Messu** su 3.7. klo 10. Pursiainen, Pauliina Vuorinen. **Messu** su 10.7. klo 10. Keihänen, Pauliina Vuorinen. **Messu** su 17.7. klo 10. Keihänen, Arja Ahonen. Pystykahvit. **Sanajumalanpalvelus** su 24.7. klo 10. Keihänen, Kärppä-Leskinen. ■ **Suvilinnun lauluhetki** ke 27.7. klo 15. Kärppä-Leskinen. Mukana Terttu ja Eino Kopsa. **Messu** su 31.7. klo 10. Pursiainen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 7.8. klo 10. Korkalainen, Kärppä-Leskinen. **Konfirmaatiomessu** su 14.8. klo 10. Korkalainen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 21.8. klo 10. Korkalainen, Jukka Leutonen. Pystykahvit. **Sanajumalanpalvelus** su 28.8. klo 10. Keihänen, Kärppä-Leskinen.

MUUTA

■ **Hautausmaakävely** ma 4.7. klo 18 Vanhalle hautausmaalle. Oppaana Matti Töyräs. Lähtö vanhan tapulin vierestä. ■ **Suvilinnun laulu-ilta** ti 12.7. klo 19 Palonurmessa Pässiniemen laavulla. **Vuotjärven kylän kotaseurat** ma 18.7. klo 18.30 Vuotjärven kylätalolla. ■ **Siioninvirsiseurat** ke 27.7. klo 18 satamassa. ■ **Siioninvirsiseurat** su 14.8. klo 19 Päivi ja Tapio Tolppasella, Raatintie 170.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2

Messu su 3.7. klo 13. Pursiainen, Pauliina Vuorinen. **Messu** su 10.7. klo 13. Keihänen, Pauliina Vuorinen. **Messu** su 24.7. klo 13. Hagman-Puustinen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 7.8. klo 13. Osmo Korkalainen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 14.8. klo 13. Korkalainen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 21.8. klo 13. Korkalainen, Jukka Leutonen. Messun jälkeen pihaseurat Someroilla, Päivöläntie 12. **Messu** su 28.8. klo 13. Keihänen, Kärppä-Leskinen.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI Kirkkoharjuntie 2 A

■ **Siionin virsien veisuut** to 14.7. klo 19. ■ **Yhteislauuilta** ti 26.7. klo 19. Uuden kansanlaulukirkkovihkon lauluja. ■ **Yhteislauuilta** ti 23.8. klo 19. Lauletaan virsikirjan lisävihkosta.

MUUTA

■ **Siioninvirsiseurat** pe 8.7. klo 19 museolla. **Sanajumalanpalvelus** su 17.7. klo 13 hautausmaalla. Keihänen, Raija Kilpeläinen-Somero. ■ **Kansanlaulukirkko** su 31.7. klo 13 Kesäteatterilla. Pursiainen, Kärppä-Leskinen. ■ **Toimi Halosen muistoseurat** su 31.7. klo 15. Annikki Halonen, Juuante 1024, Losomäki. Hanu Komulainen.

TUUSNIEMEN KIRKKO Keskatie 21

Tuusniemen kirkko on tiekirkko. Avoinna 20.6.–29.7. ma–pe klo 11–16. ■ **Jumala on rakkaus -messu** su 3.7. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. Tuusniemen Kutu-juhla viikonloppuun liittyvä messu. ■ **Kertokaa se hänelle -konsertti** ke 6.7. klo 19. Mauno Kuusiston lauluja. Tenorit Lasse Riutamaa ja Reijo Ikonen. Ulla-Stina Ikonen, harppu ja Ulla Lampe-la, sello. Järjestäjänä Hengen voimaa -yhdistys ja Tuusniemen alue seurakunta. Ohjelma 12 €. **Kirkastussunnuntain messu** su 10.7. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Suvilinnun lauluhetki** to 14.7. klo 14.

Lukkari-Syrjäniemi, Hagman-Puustinen. Nimi-päiväkahvit. ■ **Kesäpäivän viikkomessu** ke 20.7. klo 13.30. Tarkoitettu myös muistisairauksista kärsiville. Kirkkokahvit. Hagman-Puustinen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 24.7. klo 10. Huhtala, Pauliina Vuorinen. **Messu** su 31.7. klo 10. M. Mäkinen, Tapio Heikkilä. **Messu** su 7.8. klo 10. Huhtala, Parviainen. ■ **Kansanlaulukirkko** su 14.8. klo 18. R. Leino, Lukkari-Syrjäniemi. Tuusniemen harrastajamuusikot. **Sanajumalanpalvelus** su 21.8. klo 10. R. Leino, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Reppukirkko ja koulunsa aloitavien siunaus** to 25.8. klo 18. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Kiitosmessu, sadosta kiittäminen** su 28.8. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi.

MUUTA

Kesäkahvila perheille pe 17.6. klo 9.30–13. ■ **Heittäkää verkot veteen -ekumeeninen hartaus** la 2.7. klo 11. Tuusniemen Kutujuhlan avajaisiin liittyvä hartaus Tuusniemen satamassa. Isä Hermann, Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Hilja Niskasen muistoseurat** ke 6.7. klo 14. Pajumäen Hiekkala, Heinäjärventie 154. ■ **Luontokirkko** to 14.7. klo 18 Seinävuoren Rotkolaaksossa. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. **Kesäkirkerit** Vieno ja Risto Haposella pe 15.7. klo 14. Honkamäentie 227. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Luontokirkko** la 16.7. klo 13 Paimensaaressa. Yhteistyössä Etelä-Tuusniemen kyläyhdistyksen kanssa. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Luontokirkko** su 17.7. klo 10 Kojanlahden retkisatamassa. Yhteistyössä Kojanlahti-Ruskila kyläyhdistyksen kanssa. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Luontokirkko Hupeissa** ke 20.7. klo 18. Levälähti, Laivarannantie 2, Kosula. Hagman-Puustinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Kauneimmat hengelliset laulut** pe 29.7. klo 18 torilla. Huhtala, Parviainen. Mehutarjoilu.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 17

Vehmersalmen kirkko on tiekirkko. Avoinna 20.6.–29.7. ma–pe klo 11–16. **Kesäkahvila kirkonmäellä** perjantaisin 17.6.–29.7. klo 12–15. ■ **Näyttely Monta jäsentä – yksi ruumis, Vehmersalmen alue seurakunnan elämäkuvia** avoinna 20.6.–29.7. tiekirjon ja tilaisuuksien aikana. **Messu** su 17.7. klo 13. M. Mäkinen, Lukkari-Syrjäniemi. ■ **Kesäasukkaiden kirkkopyhä-mes-**

Kesäkahvila Vehmersalmen kirkonmäellä perjantaisin klo 12–15

su su 24.7. klo 13. U. Mäkinen, Tuura. Mansikoita ja jäätelöä. **Messu-Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä** su 7.8. klo 13. Saarna Matti Vainikainen. U. Mäkinen, Tuura. Ruokailu, kahvit. Klo 15 seurakuntakodissa. ■ **Kouluvuoden aloitusjumalanpalvelus ja ekaluokkalaisten siunaaminen** ma 15.8.

klo 8.45. Koko kylä on tervetullut. **Sanajumalanpalvelus lähimmäisen sunnuntai** su 21.8. klo 13. U. Mäkinen, Saarela, Vartiainen. **Messu** su 28.8. klo 13. U. Mäkinen, Pauliina Vuorinen.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15

Perhekerho perjantaisin 26.8. alkaen, klo 9.30–11 salissa. **Lähimmäisen kammari** to 1.9. klo 10–12 kammariissa.

MUUTA

■ **Syvähiekan kesäkirkko Vehmersalmipäivinä** su 3.7. klo 13 kesäteatterilla, Syvähiekantie. R. Leino, Tuura. Lähtö kirkkoveneellä Vehmersalmen satamasta, Laivarannantie klo 12. **Kesäkammari** to 7.7. klo 10–12 asukastuvalla, Laivarannantie 1. ■ **Horkanlahden kesäkirkko hautausmaalla** su 10.7. klo 13. M. Mäkinen, Tuura, kotiseutuyhdistys. Kahvit, hautausmaakävely. Lempälänniementie 286. ■ **Vehmersalmen hautausmaakävely** su 24.7. klo 11.30. ■ **Elokuvaesitys Maan Pakolaisenlaulu** su 24.7. klo 15. Majakalla. Kallavesj-lau-lu 100 vuotta. Elokuva kertoo Kallavesj-laulun kirjoittaja Aaro Jalkasen tarinan. Pääsylippu 10 €. Kahvit klo 14. Vehmersalmen Lions Club. ■ **Miettilän kanalakirkko** ke 27.7. klo 18 Ylämäen Timo Pekkarisella, Tervassalontie 229. ■ **Litmanien kesäkirkko lavalla** su 31.7. klo 13. U. Mäkinen, Tuura, Litmanienmentie 1520. ■ **Virsisurat kotiseutumuseolla** su 14.8. klo 18. Kahvit. Lossirannantie 10.

Kallaveden seurakunnan toimisto 040 4848 327, ma–pe klo 9–15 kallavesi@evl.fi

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

040 4848 336 **Messu** su 3.7. klo 10. Liturgia Risto Huotari, saarna Sirpa Nummenheimo ja kanttorina Eveliina Modinos. **Messu ja H3 konfirmaatio** su 10.7. klo 10. Liturgia Juha Määttä, saarna Anni Tanninen, kanttorina Mari Vuola-Tanila. **Konfirmaatiomessu H4** su 10.7.

PUIJOLLA

Hengellisiä lauluja Puijon mäellä

Tuttuihin kansansävelmiin laadittuja hengellisiä lauluja päästään laulamaan yhdessä jälleen Konttilan torpalla kesäisenä sunnuntaina. Lauluyhtye Täys8 ja kanttori **Anna Antikainen** laulattavat. Pastori **Kari Kuula** ja kesäteologit **Jenni Tabell** ja **Laura Kemppainen** avaavat pyhäpäivän sanomaa. Konttilaan voi tulla Puijon metsäpolkuja pitkin kävelen. Autolla pääsee Antikkalantietä, paikoitus tien päässä. Konttilan pihassa on varsin rajoitetusti paikoitustilaa.

Kansanlaulukirkko Konttilassa sunnuntaina 10.7. klo 12.

PETRI RYNNÄNEN

Nyt metsä kirkkoni olla saa

Metsäkirkossa Puijonnokan laavulla saarnaa ekoteologi, teol. tri **Pauliina Kainulainen**. Lauluyhtye Täys8 ja kanttori **Joona Saraste** laulattavat virsiä ja Kallavesj-laulun. Jaana Marjanen juontaa. Nautitaan nokipannukahvit. Metsäkirkko liittyy **Puijo liikuttaa** -tapahtumaan. Puijonnokan laavulle pääsee parhaiten kävelen metsäpolkuja pitkin. Autoja voi pysäköidä A. Jalkasen patsaan luo Puijonsarventien varteen.

Metsäkirkko Puijonnokan laavulla Puijonsarvessa sunnuntaina 28.8. klo 14.

POUKAMASSA

Sato on kypsynyt

Koko perheen tapahtumassa Poukamassa päästään ihmettelemään paitsi maan, myös taivaan antimia. **Erkki Voutilainen** kertoo omenapuista ja niiden kasvattamisesta. Nuotiokatoksessa paistetaan makkaraa ja nautitaan nokipannukahvit. Juhlassa mukana pastori **Teemu Voutilainen** ja kanttori **Joona Saraste**.

Sadonkorjuun juhla ja hartaus Poukaman leirikeskuksessa sunnuntaina 21.8. klo 16.

TUJA HYTTINEN

klo 14. Liturgia Anni Tanninen, saarna Juha Määttä, kanttorina Mari Vuola-Tanila.

Törmälä-rippileirin konfirmaatiomessu la 16.7. klo 14. Veli Mäntynen, Jari Alanen ja kanttorina Eveliina Modinos.

Messu ja H5 konfirmaatio su 17.7. klo 10. Liturgia Risto Huotari, saarna Sirpa Nummenheimo ja kanttorina Rami Tuomikoski.

Konfirmaatiomessu H6 su 17.7. klo 14. Liturgia Sirpa Nummenheimo, saarna Eija Niiranen ja kanttorina Rami Tuomikoski.

■ **Sydänkesän viikkomessu** ke 20.7. klo 18. Emerituspiispa Wille Riekkisen 70 v. syntymäpäivien merkeissä. Messun jälkeen kirkkokahvit ja lyhyt kesäkonsertti: listsaid Singers + Antti Hyvärinen; Pekka Vienola. Mahdolliset muistamiset Jordanian ja Pyhän maan luterilaisen kirkon nuorisotyölle /rauhankasvatustyö ja Suomessa tehtävälle kehitysvammaistyölle. P-Savon OP Tili: Fl90 5600 0520 5277 58. Viesti Wille 70v.

Messu ja H7 konfirmaatio su 24.7. klo 10. Sanna Alanen, Juha Määttä ja kanttorina Valtteri Tuomikoski.

Konfirmaatiomessu H8 su 24.7. klo 14. Liturgia Sanna Alanen, saarna Juha Määttä ja kanttorina Valtteri Tuomikoski.

Messu ja H9 konfirmaatio su 31.7. klo 10. Liturgia Petteri Hämäläinen, saarna Raija Jokela ja kanttorina Richard Nicholls.

Konfirmaatiomessu H10 su 31.7. klo 14. Liturgia Veli Mäntynen, saarna Petteri Hämäläinen ja kanttorina Richard Nicholls.

Messu ja H11 konfirmaatio su 7.8. klo 10. Sanna Alanen, Olli Viitaniemi ja kanttorina Jarkko Maukonen.

Konfirmaatiomessu H12 su 7.8. klo 14. Liturgia Sanna Alanen, saarna Olli Viitaniemi ja kanttorina Jarkko Maukonen.

Messu su 14.8. klo 10. Liturgia Risto Huotari, saarna Juha Määttä ja kanttorina Rami Tuomikoski.

■ **Nuortenmessu** su 21.8. klo 10. Anni Tanninen, Jari Alanen, Marjukka Pakkala, Eija Huuskonen ja kanttorina Richard Nicholls. Messun jälkeen tarjoilu ja ilmoittautuminen kerhonohjaaja- ja/tai isoskoulutukseen. Nuorten kirkkopyhä. **Messu** su 28.8. klo 10. Liturgia Anni Tanninen, saarna Juha Määttä ja kanttorina Mari Vuola-Tanila.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

040 4848 345
■ **Varikko-parisuhdeillat** su 3.7. ja 7.8. klo 16.30–18 Aiheena mm. sinun, minun ja meidän vahvuudet, lapasuuden koti, rakkauden kielet ja kommunikaatio. Illoissa järjestetty lastenhoito ja iltapala. **Aamupala** tiistaisin alkaen 30.8. klo 9–10.30. Työttömille, pienituloisille ja toisten ihmisten seuraa kaipaaville. Samaan aikaan diakoniatyöntekijän nons-top-vastaanotto ja ajanvarausmahdollisuus.

MUUTA

■ **Petrosen kesäseurat** to 28.7. klo 18. Risto Huotari ja Rami Tuomikoski.
■ **Petrosen kesäseurat** to 11.8. klo 18.

Veli Mäntynen ja Rami Tuomikoski.

Messu su 28.8. klo 17. Anni Tanninen.

VEHMASMÄEN KAPPELI Sotkanniemi 15, Hiltulan-lahti

040 4848 351
Messu su 21.8. klo 13. Juha Määttä ja Rami Tuomikoski.

MUUTA

■ **Tammenrannan lauluilta** to 21.7. klo 18 kesäteatterilla, Liljantie. Risto Huotari ja Eveliina Modinos.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

044 275 7936
Messu su 28.8. klo 13. Veli Mäntynen ja Richard Nicholls.

MUUTA

■ **Musiikkileirin leirikirkko** ma 4.7. klo 18 Lamperilan laavulla (Lamperilan monitoimitaloa, Länsirannantie 1732, vastapäätä). Anna Ojala, Noora Mattila, Valtteri Tuomikoski ja Jenni Venäläinen.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

040 4848 547
Isosten Iltakirkko ke 24.8. klo 18. Karttulan alueen isoskoulutukseen ja kerhon ohjaajaksi ilmoittautuminen. Johanna Porkola, Riikka Kukkonen ja Anne Keränen.

MUUTA

■ **Gospel Riders – Yksi tie – En väg -evangeliointitapahtuma** to 30.6. klo 9.30 lähtien Karttulan torilla. Yhteistyössä seurakunnan kanssa. Ilmainen kahvitarjoilu.
Kesäseurat to 7.7. klo 13.30 Jaakkolan pihassa. Johanna Porkola.
■ **Kansanlaulukirkko** su 10.7. klo 10 Riuttalan kotiseutumuseolla. Johanna Porkola, Valtteri Tuomikoski ja Tervon Pelimannit ry.
Airakselan kesämessu su 17.7. klo 14 seurantalolla. Veli Mäntynen ja Eveliina Modinos
Seurat su 7.8. klo 14 Markku ja Raija Huttusella, Kotaranta 50, Karttula.
■ **Eräkirkko** su 28.8. klo 13 Airakselan kodalla. Johanna Porkola ja Anne Keränen.

SYVÄNNIEMEN KIRKKO, KARTTULA Kuttajärventie 117, Syvänniemi

Messu su 3.7. klo 13. Johanna Porkola ja Eveliina Modinos.
■ **Ehtookellojen aikaan Valoksi elämäsi polulle -konsertti** la 9.7. klo 18. Jaana Pöllänen, laulu ja Ville Uusitalo, säestys. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.
Konfirmaatiomessu Poukama 2 su 24.7. klo 10. Johanna Porkola, Riikka Kukkonen, Henrik Pääkkönen ja kanttorina Anne Keränen.
■ **Kesäillan konsertti** su 24.7. klo 18. Kaksin kahdella klavikordilla – herkkiä ja herkullisia hetkiä. Eija Virtanen ja Anna

Kansanlaulu-kirkko su 10.7. klo 10 Riuttalan kotiseutumuseolla

Maria McElwain, klavikordit. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

Messu su 31.7. klo 13. Risto Huotari ja Eveliina Modinos.

Konfirmaatiomessu Poukama 4 su 7.8. klo 10. Johanna Porkola, Riikka

Kukkonen, Henrik Pääkkönen ja kanttorina Anne Keränen.

■ **Koulunsa aloittavien siunaaminen koulutielle** ke 10.8. klo 18. Uusi koulu-reppu mukaan! Juha Määttä, Elina Hakkarainen, Eveliina Modinos.

Messu su 14.8. klo 13. Veli Mäntynen ja Anna-Mari Linna.

■ **Kesäillan konsertti** to 18.8. klo 18. Richard Nicholls, urut, Stephen Nicholls, käyrätorvi, Marjaana Ritanen, sopraano. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

Messu su 21.8. klo 13. Matti Pentikäinen ja Anna-Mari Linna.

MAANINGAN KIRKKO Maaningantie 33

Messu su 3.7. klo 10. Veli Mäntynen ja Rami Tuomikoski.

Messu su 10.7. klo 13. Sanna Alanen ja Valtteri Tuomikoski. 60 vuotta rippikoulusta –1956 rippikoulun käyneet erityisesti tervetulleita. Yhteyshenkilö Marjaana Valtta 040 758 6365. Messussa avustavat vuonna 1956 rippikoulun käyneet.

■ **Huilulauantain iltamusiikkia** la 16.7. klo 18. Lauluyhtye:

Juha Kivineva ja Seppo Niemelä kitara, Teuvo Honkanen basso, Kashesi Makena perkussiot. Ohjelmassa musiikkia, psalmeja ja runoja.

Messu su 17.7. klo 10. Petteri Hämäläinen ja Eveliina Modinos.

Messu su 24.7. klo 10. Sirpa Nummenheimo ja Rami Tuomikoski.

Konfirmaatiomessu Poukama 3 su 31.7. klo 10. Raija Jokela, Heli Kyhyräinen, Wille-Hermann Riekkinen ja kanttorina Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 7.8. klo 10. Risto Huotari ja Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 21.8. klo 10. Lähimmäisten ja varttuneen väen kirkkopyhä. Veli Mäntynen, Hanna Rasa ja Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 28.8. klo 10. Raija Jokela ja Talvikki Attila-Pekonen.

MUUTA

■ **Country gospel -tapahtuma** 6.–7.8. Viannan vanhalla myllyllä.
■ **Rantakala-ilta Tuovilanlahden Sata-massa** to 11.8. klo 18. Nuorisoseuran naiset valmistavat rantakalakeittoja ja jälkiruokakahvit. Yhteislaulua ja ohjelmaa.
■ **Ekumeeninen luontokirkko** su 14.8. klo 14 Maaningan Korkeakoskella. Matti Pentikäinen ja Eveliina Modinos.
Lomalle Pyhätunturille 3.–10.9. Vielä vapaita paikkoja. Soita 050 410 9253.

MAANINKATALO Maaningantie 32

Hannanpäiväkahvit to 21.7. klo 12 kahviossa/terassilla. Tule ja tutustu.

MUSIIKKI

Lapsikuoron harjoitukset (ala-asteikäisille) keskiviikkoisin klo 17–18 alkaen 24.8. Kallaveden kirkolla ja klo 18.30–19.30 Vehmasmäen kappelilla. Uudet laulajat tervetulleita. Yht.otot kanttori Mari Vuola-Tanila 040 4848 368, mari.vuola-tanila@evl.fi

Nuorten lauluryhmän harjoitukset (yläaste–lukioikäisille) torstaisin alkaen 25.8. klo 17–18 Petosen srk-talolla. Uudet laulajat tervetulleita. Yht.otot kanttori Mari Vuola-Tanila 040 4848 368, mari.vuola-tanila@evl.fi

Muskari 1–2-vuotiaille & vanhemmille pe 2.9. klo 9.30. Petosen srk-talon kirkkosalissa. Ryhmään otetaan 8–10 lapsi-vanhempiparia. Tiedustelut ja ilmoittautumiset kanttori Mari Vuola-Tanila 040 4848 368 tai mari.vuola-tanila@evl.fi

DIAKONIA

■ **Senioripysäkki-keskusteluryhmä** alkaa syksyllä 2016. Ryhmässä on mahdollisuus jakaa omia ajatuksia ja tunteita. Tavoitteena on yksinäisyyden ja alakulon lieventäminen. Ryhmä kokoontuu 15 kertaa. Soita rohkeasti ryhmän ohjaajille ja kysy lisää. Lisätietoja Tiina Halonen 040 556 3586, tiina.halonen@psmuisti.fi tai Maarit Kirkinen 0404848 369, maarit.kirkinen@evl.fi

PERHETYÖ

■ **Kuivismuskari 1-vuotiaille ja nuoremmille** to 1.9. klo 14–15. Petosen seurakuntatalolla. Ryhmään mahtuu 8 lapsi-vanhempiparia. Mahdollisuus monivuotiseen taidepolkuun Taina-lastenohjaajan ja Mari-kanttorin johdolla. Tiedustelut ja ilmoittautumiset taina.kuosmanen-kangas@evl.fi

Männistön seurakunnan toimisto
040 4848 379, ma–pe klo 9–15
mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

040 4848 386
■ **BarokkiKuopio: Pohjois-saksalaista urkumusiikkia** pe 1.7. klo 19. Ilpo Laspas. Ohjelmaliiput 15 / 10 €, ohjelmakirja 5 €.
■ **Historiallinen messu** su 3.7. klo 10. Saarna Jussi Herranen. Heikki Hyvärinen, Heikki Mononen. Mes-

su toteutetaan yhteistyössä BarokkiKuopion kanssa.

Herättäjäjuhille lähtöseurat su 3.7. klo 18. Heikki Hyvärinen, Jouko Ikola.

■ **BarokkiKuopio: Leaves Be Green** su 3.7. klo 19. William Byrdin laulu- ja soitinmusiikkia. Debi Wong mezzosopraano & Jaye Consort Helsinki. Ohjelmaliiput 15 / 10 €, ohjelmakirja 5 €.

■ **Päivämusiikki: Exsultate, jubilate! Kesäinen yksinlaulukonsertti** ma 4.7. klo 12. Annuliina Ikäheimo, sopraano. Anna Maria McElwain, piano ja cembalo. Vapaa pääsy.

Messu su 10.7. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen. Jussi Herranen, Joona Kärnä.

■ **Päivämusiikki** ma 11.7. klo 12. Lavrenchukin musiikkiperhe. Vapaa pääsy.

Aholansaaren rippikoulun konfirmaatiomessu su 17.7. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen. Joona Kärnä.

■ **Päivämusiikki: Matka halki Euroopan** ma 18.7. klo 12. Pramea Ensemble. Vapaa pääsy.

Messu su 24.7. klo 10. Saarna Milla Huttunen. Aulikki Mäkinen, Joona Kärnä.

Päivämusiikki: Kaksin kahdella klavikordilla – herkkiä ja herkullisia hetkiä ma 25.7. klo 12. Anna Maria McElwain ja Eija Virtanen. Vapaa pääsy.

Messu su 31.7. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen. Milla Huttunen, Joona Kärnä.

Rytty II rippikoulun konfirmaatiomessu su 7.8. klo 10. Saarna Aulikki Mäkinen. Joona Kärnä, Heikki Mononen.

Messu su 14.8. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen. Aulikki Mäkinen, Tintti Tinkala.

Päiväkerhot alkavat 15.8. Ryhmä I ma klo 9–11.30 ja ti klo 9–11.30. Ryhmä 2 ma klo 13.30–16 ja pe klo 9–11.30. Anita Tilles, 040 4848 395 ja Salla Nousiainen, 040 4848 396.

Toimintatupa 16.8. alkaen ti klo 12–15 ja to klo 12–14.30 takkahuoneessa. Anita Tilles, 040 4848 395 ja Salla Nousiainen, 040 4848 396.

Nuorten ilta 18.8. alkaen torstaisin klo 18–21 takkahuoneessa. Anu Viippola 040 4848 408. Tarjolla iltapalaa.

Messu su 21.8. klo 10. Saarna Sanna Mertanen. Salla Tyrväinen, Heikki Mononen. Gideonit.

Seisokojen avoimet ovet 25.8. alkaen torstaisin klo 14.30–16.30 takkahuoneessa. Tarjolla välipalaa. Juha Mertanen 040 4848 409.

Nuorten musiikkiryhmä 25.8. alkaen torstaisin klo 17. Heikki Mononen 040 4848 402.

Messu ja ikääntyneiden syntymäpäivät su 28.8. klo 10. Saarna Milla Huttunen. Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala, Anne-Mari Mertanen.

Perhekerho 1.9. alkaen torstaisin klo 9.30–11 takkahuoneessa.

Vauvakerho 1.9. alkaen torstaisin klo 9.30–11 yläkerran kerhohuoneessa.

MUUTA

■ **Messu** su 24.7. klo 13 Mäntylän palvelutalolla, Untamontie 5. Aulikki Mäkinen, Milla Huttunen.
Hartaus su 24.7. klo 15 Majaniemen siirtola-

Hartaus su 24.7. klo 15 Majaniemen siirtola-puutarhalla

SYNTYMÄPÄIVÄT

Wille Riekkinen 70 vuotta

Kuopion hiippakunnan emerituspiispa **Wille Riekkinen** täyttää 70 vuotta 21.7.2016.

Juhlan kunniaksi järjestetään kaikille avoin kesäinen messu ja konsertti Kuopion Kallaveden kirkossa keskiviikkona 20.7. klo 18.

Samoja vuosia sivuaa näinä aikoina myös kuopiolaisille varsin tuttu kapellimestari **Antti Hyvärinen** ja oopperalaulaja **Pekka Vienola**. Messun jälkeen on kirkkokahvit ja lyhyt kesäkonsertti, jossa esiintyjinä list Side Singers ja Antti Hyvärinen

sekä Pekka Vienola. Ei lahjoja, ei puheita eikä kukkia. Mahdolliset muistamiset menevät Jordanian ja Pyhän maan luterilaisen kirkon nuorisotyölle, rauhankasvatustyölle ja Suomessa tehtävälle kehitysvammaistyölle. P-Savon OP Tili: Wille Riekkinen: Fl90 5600 0520 5277 58. Viesti: Wille 70v
Juhlamessu Kallaveden kirkossa 20.7. klo 18.

KESÄSEUROJA

- ✚ **Pihaseurat** Vanhalla Pappilalla joka toinen keskiviikko, 29.6., 13.7., 27.7. ja 10.8. klo 18.
- ✚ **Kesäseurat** su 3.7. klo 18 Hannu ja Kaija Koistisella, Silmukuja 1.
- ✚ **Lähetysten kesäseurat** ke 13.7. klo 18 Sakari Kainulaisella, Kipinäkatu 19.
- ✚ **Hilja Niskasen muistoseurat** Tuusniemellä ke 6.7. klo 14. Pajumäen Hiekkala, Heinäjärventie 154.
- ✚ **Vuotjärven kylän kotaseurat** Nilsissä Vuotjärven kylätalolla ma 18.7. klo 18.30.
- ✚ **Toimi Halosen muistoseurat** Säyneisissä su 31.7. klo 15. Annikki Halonen, Juuantie 1024, Losomäki.
- ✚ **Virsisearat** Vehmersalmen kotiseutumuseolla su 14.8. klo 18.
- ✚ **Kesäseurat** Karttulasella Jaakkolan pihassa to 7.7. klo 13.30.
- ✚ **Seurat** Karttulasella su 7.8. klo 14 Markku ja Raija Huttusella, Kotaranta 50.

- ✚ **Petrosen kesäseurat** Petosen seurakuntatalolla to 11.8. klo 18 ja to 28.7. klo 18
- ✚ **Herättäjäjuhille lähtöseurat** Pyhän Johanneksen kirkossa su 3.7. klo 18.
- ✚ **Seurat** Majaniemen siirtolapuutarhassa su 24.7. klo 15.
- ✚ **Pihaseurat Puijon seurakuntakeskuksella** keskiviikkona 29.6., 13.7., 27.7. ja 10.8. klo 18
- ✚ **Pöjlän tupaseurat** Pöjlän museossa su 14.8. klo 17.
- ✚ **Korpiseurat** pe 19.8. klo 19 Nilsin Pajustenmäessä, Pajujärventie 790, josta kävelyä 1,5 km metsäpolkuja pitkin seurapaikalle.

Löydä lisää tapahtumia

Sinulle surun aikana

Kuolema ja suru ovat tulleet lähellesi. On kuljettava läpi pimeän, jotta voi nähdä valon. Jos tahdot jakaa kysymyksiäsi, ajatuksiasi, ehkä itkuasikin toisten kanssa, olet tervetullut sururyhmään. Ryhmien koko on enintään kahdeksan henkilöä.

Sururyhmä

KESKIVIikkoisin 14.9., 21.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11. klo 17.30–19

Keihäskatu 5 b, Alavan seurakuntatalon neuvottelutila

Diakoniatyöntekijä Piia Jääskeläinen ja pastori Juha Välimäki

ILMOITTAUTUMISET ma 22.8.2016 mennessä, www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

LISÄTIETOJA 040 4848 317, juha.valimaki@evl.fi tai 040 4848 326, piia.jaaskelainen@evl.fi

Sururyhmä itsemurhan tehneiden omaisille

KESKIVIikkoisin 28.9., 5.10., 12.10., 19.10., 26.10. ja 2.11. klo 18–19.30

Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 B, 4. krs kokoushuone

Diakoniatyöntekijä Sami Mitsman ja pastori Heikki Hyvärinen

ILMOITTAUTUMISET viimeistään 5.9., www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

LISÄTIETOJA Pastori Heikki Hyvärinen 040 4848 397 tai diakoniatyöntekijä Anne-Mari Mertanen, 040 4848 406

Sururyhmä lapsille, keväällä 2017

15.3., 22.3., 29.3., 5.4., 12.4., 19.4.2017

Riitta Murtorinne ja Maarit Kirkinen

ILMOITTAUTUMISET www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat tai

riitta.murtorinne@evl.fi, 040 4848 437 tai maarit.kirkinen@evl.fi, 040 4848 369

Järvi-Kuopion sururyhmät

TUUSNIEMELLÄ aloitus 6.10. klo 13, Tuusniemen seurakuntakoti

Pastori Paula Hagman-Puustinen

LISÄTIETOJA Tuusniemen sururyhmästä 040 4888 614

JUANKOSKELLA aloitus 1.11. klo 18, Juankosken seurakuntakoti

Diakoniatyöntekijä Leila Asikainen

LISÄTIETOJA Juankosken sururyhmästä 040 4888 620

ILMOITTAUTUMISET www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

Kallaveden seurakunta, Karttulan sururyhmä

PERJANTAISIN 26.8., 2.9., 9.9., 16.9. ja 28.10. klo 10

Karttulan seurakuntakodin Takkahuone

Diakoniatyöntekijät Tuula Makkonen ja Salme Selamo

ILMOITTAUTUMISET viimeistään 19.8., www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

LISÄTIETOJA Tuula Makkonen 040 4848 539

Kallaveden seurakunta, Maanigan sururyhmä

KESKIVIikkoisin 28.9., 5.10., 12.10., 19.10., 26.10., 2.11. ja 9.11.

Maaninkatalon Vorloksossa

Diakoniatyöntekijät Vuokko Laitinen ja Hanna Rasa

ILMOITTAUTUMISET ma 22.8.2016 mennessä, www.kuopionseurakunnat.fi/sururyhmat

LISÄTIETOJA Hanna Rasa 040 48484 372, hanna.rasa@evl.fi

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

www.kuopionseurakunnat.fi
www.kirkkojakoti.fi

puutarhalla. Sanna Mertanen, Milla Hutunen, Joona Kärnä.

Männistön ja Tuomiokirkkoseurakuntien leiri ikääntyneille ja omaishoitajille 16.–18. Hirvijärven leirikeskuksessa. Leirin hinta 50 €. Ilmoittautuminen 5.8. mennessä seurakuntien vaihteeseen 017 158 111. Ohjaajat Anne-Mari Mertanen 040 4848 406 ja Birgitta Oksman 040 4848 284.

Messu su 28.8. klo 13 Mäntylän palvelutalolla, Untamonkatu 5. Anne-Mari Mertanen, Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala.

Pyhiinvaellus Lintula-Valamo 3.–4.9. Lintulan luostarin kirkko, virikkeitä sisäisen tien etsimiseen, Via Finlandia-taidenäyttely Valamossa. Vaelus 18 km. Hinta, 110 €, sisältää kuljetukset Kuopion ja Heinäveden välillä, yöpymisen Valamon opistohotellissa 1 hh, ateriat Valamossa ja retken ohjelman. Lähtö la 3.9. klo 8.30, paluu su 4.9. noin klo 15. Salla Tyrväinen 040 4848 320 ja Kati Jansa. Ilmoittautumiset 21.8. mennessä www.kuopionseurakunnat.fi/maniston-seurakunta/ilmoittautumiset

PUIJO

Puijon seurakunnan toimisto
040 4848 410, ma–pe klo 9–15
puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO

Taivaanpankontie 3

040 4848 419

Messu su 3.7. klo 10. Kari Kuula saarnaa, Hanna Vasiljev, Anna Antikainen.

Kesäinen musiikkituokio ke 6.7. klo 13. Risto Ruuskanen, nokkahuilut, Katri Antikainen, sello, Anna Antikainen cembalo ja urut. Kahvitarjoilu.

Messu su 10.7. klo 10. Teemu Voutilainen saarnaa, Kari Kuula, Laura Kemppainen, Jenni Tabell, Päivi Perttilä.

Messu su 17.7. klo 10. Laura Kemppainen saarnaa, Jaana Marjanen, Joona Saraste.

Messu su 24.7. klo 10. Jenni Tabell saarnaa, Mari Voutilainen, Jaana Marjanen, Niklas Grönholm, Päivi Perttilä.

Messu su 31.7. klo 10. Mari Voutilainen saarnaa, Jaana Marjanen, Jenni Tabell, Anna Antikainen.

Kesäinen musiikkituokio ke 3.8. klo 13. Virsikirjan lisävihkon virsiä laulaen ja soittaen. Anna Antikainen, Päivi Perttilä. Kahvitarjoilu.

Messu su 7.8. klo 10. Jaana Marjanen saarnaa, Mari Voutilainen, Päivi Perttilä.

Messu su 14.8. klo 10. Kari Kuula saarnaa, Teemu Voutilainen, Markku Puhakka, Minna Toivanen, Joona Saraste.

Messu su 21.8. klo 10. Jaana Marjanen saarnaa, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Lapsille pyhäkoulu. Soppalounas lähtöksen hyväksi. Syyskauden toiminnan avaus ja seurakunnan toiminnan ja vapaaehtoistyön esittelyä.

Konfirmaatiomessu su 28.8. klo 10. Kari

Kuula saarnaa, Mari Voutilainen, Markku Puhakka, Teemu Voutilainen, Jaana Marjanen, Joona Saraste. Törmälän rippikoulu.

Konfirmaatiomessu su 28.8. klo 13. Teemu Voutilainen saarnaa, Mari Voutilainen, Markku Puhakka, Kari Kuula, Anna Antikainen. Rytty 1 rippikoulu.

PUIJON SEURA-

KUNTAKESKUS

Taivaanpankontie 3

Pihaseurat ke 29.6. klo 18. Kari Kuula, Minna Toivanen, Anna Antikainen.

Pihaseurat ke 13.7. klo 18. Jaana Marjanen, Laura Kemppainen, Joona Saraste.

Pihaseurat ke 27.7. klo 18.

Mari Voutilainen, Jenni Tabell, Anna Antikainen.

Pihaseurat ke 10.8. klo 18. Teemu Voutilainen, Riitta Murtorinne, Joona Saraste.

POUKAMA

Poukamantie 105

Sadonkorjuun juhla ja hartaus su 21.8. klo 16. Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Erkki Voutilainen kertoo omenapuista ja niiden kasvattamisesta. Makkaranpaistoa ja nokipannukahvit.

MUUTA

Kansanlaulukirkko Konttilassa, Puijon mäellä su 10.7. klo 12. Kari Kuula, Laura Kemppainen, Jenni Tabell, Anna Antikainen. Lauluyhtye Täys8, Hanna Lavaste. Lounas 12 €.

Laulutuokio ja hartaus to 25.8. klo 10.45 Puijonlaakson toimintakeskuksen juhlasalissa. Mari Voutilainen, Esa Sihvonon.

Metsäkirkko su 28.8. klo 14 Puijon-nokan laavulla Puijonsarvessa. Ekoteologi, teol. tri Pauliina Kainulainen saarnaa. Lauluyhtye Täys8 ja kanttori Joona Saraste laulattavat. Jaana Marjanen juontaa. Metsäkirkko liittyy Puijo liikuttaa -tapahtu

PERHEASIAIN- NEUVOTTELUKESKUS

**Suokatu 22,
18.7. lähtien Asemakatu 7**

Luottamuksellista keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Yhteydenotot ma–pe klo 9–11 040 4848 480 tai sähköpostitse perheneuvonta.kuopio@evl.fi. Löydät meidät myös Facebookista: www.facebook.com/PNKkuopio

Osoitteemme muuttuu 18.7. alkaen toistaiseksi. Uusi osoite on: Kuopion ev.lut. seurakuntien Perheasiain neuvottelukeskus, Asemakatu 7, 70110 Kuopio.

DIAKONIAKESKUS

Kierrätysmyymälä pe 1.7. klo 10–12. Kierrätysmyymälä on heinäkuun ajan suljettu.

Diakoniakeskuksen diakonien vastaanotto Keskuseurakuntatalolla osoit-

NYT SOUDETAAN

+ Vehmersalmella veneilään kesäkirkkoon. Lähtö Vehmersalmipäivien kesäkirkkoon tapahtuu sunnuntaina 3.7. klo 12 Vehmersalmen satamasta (Laivarannantie) ja matka taittuu kirkkoveeneillä.

Syvähiekan kesäkirkko on klo 13 kesäteatterilla (Syvähiekantie).

+ Vuorelasta Siilinjärvelle soudetaan kirkkoveenillä sunnuntaina 14.8. Lähtö on aamulla klo 5.30 kirkkoveinevalkamasta Kivitieltä.

Ilmoittautuminen soutu-jaksi 5.8. mennessä Siilinjärven kirkkoherranvirastoon puh. 017 288 4600 tai siilinjärven.seurakunta@evl.fi

Löydä lisää
tapahtumia

teessa Suokatu 22, E-rapussa. Maanantaisin klo 10–12. 4.7., 11.7., 18.7., 25.7., 1.8., 8.8., 22.8. ja 29.8.

SIILINJÄRVI

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkisin klo 9–11 ja 12–14 p. 017 288 4600 (khranvirasto), 017 288 4620 (talouststo). Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi. www.siilinjarvenseurakunta.fi, www.facebook.com/siilinjarven-seurakunta

SIILINJÄRVEN KIRKKO

Haarahongantie 2

■ **Tiekirkko** 29.6.–7.8. Kirkko avoinna päivittäin klo 11–16. Kirkon kellarissa esillä Mikko Pitkäsen taidetta Tiekirkko-aikoina.

■ **Konfirmaatiomessu, Rk 7** su 3.7. klo 10. Matti Hoffrén, Sanna Marin, Airi Heiskanen.

■ **Vasket kesätunnelmissa -konsertti** la 9.7. klo 18. Jan Lehtola urut, Petri Komulainen käyrätorvi ja Harri Lidsle, tuuba.

■ **Konfirmaatiomessu, Rk 8** su 10.7. klo 10. Satu Väättäinen, Unto Niskanen, Heini Heide.

■ **Messu** su 17.7. klo 10. Seppo Laitanen, Unto Niskanen, Vesa Kajava.

■ **Konfirmaatiomessu, Rk 9** su 24.7. klo 10. Sanna Marin, Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto.

■ **Urkkokonsertti** ma 25.7. klo 19. Esiintyjänä István Ruppert.

■ **Konfirmaatiomessu, Rk 10** su 31.7. klo 10. Heikki Kastarinen, Leena Laurinkari, Vesa Kajava.

■ **Rukoushetki** ma 8.8. klo 18. Rukous rauhan puolesta. Prayer for peace in this world. Sytytä rauhankynttilä. Yhdy rauhankouksiin monella kielellä lausuen, laulaen ja hiljaisuudessa.

■ **Kouluun lähtevien siunaaminen** ke 10.8. klo 17.30.

■ **Viikkomessu** su 14.8. klo 12. Eläkeläisten synttärät.

■ **Messu** su 21.8. klo 10. Satu Väättäinen, Heikki Kastarinen, Marjaana Kaisto

■ **Perjantaimessu** pe 26.8. klo 18. Leena Laurinkari. Ilta messu kaikenikäisille. Ilta tee-piknik sään salliessa kirkon pihalla. Leena Laurinkari, Airi Heiskanen, Salli Paavilainen, Kirsi Pyöriä-Kolehmainen, messuavustajat ja isokoulutettavat.

■ **Messu** su 28.8. klo 10. Unto Niskanen, Leena Laurinkari, Airi Heiskanen.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO

Haarahongantie 4

■ **Herättäjäjuhlien lähtöveisuut** su 3.7. klo 11.30. Päätysali. Kirkkokahvit.

■ **Lähetystyön kesäkahvit** pe 22.7. klo 9. Lähetyskellari. Asiaosuus klo 10.

Jenni Shakya.

■ **Kehitysvammaisten Kiva-kerho** to 18.8. klo 15. Päätysali.

■ **Lähetystyön kesäkahvit** pe 19.8. klo 9.

Kahvila Huili ja lähetyskellari. Asiaosuus klo 10.

■ **Siiliperheet -erityislaitosten ja vanhempien vertaisryhmä** ke 31.8. klo 18. Nuorten kerhotila. Tule vaihtamaan ajatuksia erityislaitosten arjesta. Ilta pala ja lastenhoito järjestetty. Lisätietoja perhetyö 044 728 4646.

■ **Gospel-lattarit -lauantai** la 3.9. klo 14.30. Päätysali. Päivä sisältää Gospel-lattareita ja afrikkalaista tanssia gospel-musiikkiin. Ilmoittautuminen su 28.8. mennessä. Hinta: koko päivä 10 € tai 4 €/tunti. Ilmoittautuminen ja lisätiedot siilinjarven-seurakunta.fi

■ **Tuolijumppa** ma 5.9. klo 12. Iso sali. Ohjaajana Tanja Korhonen. Tuolijumppa jatkuu 28.11. saakka. Tuolijumppaa ei ole 17.10.

VUORELAN KIRKKO

Rissalantie 2

■ **Ilta messu** su 7.8. klo 17. Leena Laurinkari.

■ **Kouluun lähtevien siunaaminen** ke 10.8. klo 18.30.

■ **Perhekerho** su 28.8. klo 17.

MUUTA

■ **Kansanlaulukirkko** ke 6.7. klo 12. Seppo Laitanen, Airi Heiskanen, soitajat.

■ **Hartaushetki** ke 20.7. klo 14. Akuliina. Auli Hokkanen, Vesa Kajava.

■ **Kesäkirkko** ma 25.7. klo 18. Koivusaaren Riihitupa.

■ **Kirkkovenesoutu** su 14.8. Kirkkovenesoutu Vuorelasta Siilinlahdelle. Lähtö klo 5.30 kirkkovenesoutamasta Kivitieltä. Ilmoittautuminen soutuajaksi 5.8. mennessä kirkkoherranvirastoon 017 288 4600 tai siilinjarven.seurakunta@evl.fi

■ **Luontomessu** su 14.8. klo 10. Mäntyrannan kesäteatteri. Seppo Laitanen, Matti Hoffrén, Marjaana Kaisto. Ei messua kirkossa.

■ **Pöljän tupaseurat** su 14.8. klo 17. Pöljän museo.

■ **Korpiseurat** pe 19.8. klo 19. Nilsin Pajustenmäki, Pajujärventie 790, josta kävelyä 1,5 km metsäpolkuja pitkin seurapaikalle.

■ **Hartaushetki** ke 24.8. klo 14. Akuliina. Ehtoollinen Vetreassa. Unto Niskanen, Vesa Kajava

■ **Risulantien kerho** ma 5.9. klo 13. Risulantie 12, kerhohuone.

JÄRJESTÖT

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS

Ahmatie 22, Kuopio

■ **Seurat** su 10.7. klo 18 Rauhanyhdistyksellä.

■ **Seurat** su 17.7. klo 18 Rauhanyhdistyksellä.

■ **Seurat** su 24.7. klo 18 Rauhanyhdistyksellä.

■ **Seurat** su 31.7. klo 18 Rauhanyhdistyksellä.

Seuraava
Kirkko ja koti
ilmestyy
31.8.

Vehmersalmen kirkkopyhä su 7.8. klo 13 Vehmersalmen kirkossa.

AHOLANSAARI

■ **Tiedustelut** 050 4641 000, www.aholansaari.fi, aholansaari@aholansaari.fi

■ **Telttis**, lasten ja varhaisnuorten telttaleiri 28.6.–1.7.

■ **Keva-leiri** 12.–15.7.

■ **Perheleiri** 18.–22.7.

■ **Lounasristeilyt** heinäkuussa keskiviikkoisin ja torstaisin.

■ **Saarisekkailut** heinäkuussa.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS

Kuninkaankatu 22, Kuopio

■ **Herättäjäjuhille lähtöseurat** su 3.7. klo 18 Pyhän Johanneksen kirkon takahuoneessa.

■ **Seurat** pe 8.7. klo 19 Säyneisen museolla.

■ **Seurat** ke 27.7. klo 18 Nilsin satamassa.

■ **Seurat** su 14.8. klo 19 Päivi ja Tapio Tolppasella, Raatintie 170, Nilsin.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

■ **Raamattuopiston ystävärasteily** Juojärvellä, Tuusniemen satamasta, la 13.8. klo 12. Risteilyn jälkeen ruokailu ja seurat, kirjamyyni. Mukana mm. julistusjohtaja Pekka Heiskanen ja musiikkievankelista Leo Louhivaara. Kysy lisää ja ilm. ti 9.8. mennessä Jouko Kauhaselle, 050 577 3780.

■ **Bussiretki Hengellisille syventymispäiville** Helsinkiin pe–su 26.–28.8.

■ **Lähtö** Siilinjärven linja-autoasemalta klo 11 ja Kuopion linja-autoasemalta pe 26.8. klo 11.20, hinta 85 € (ei sis. majoitusta). Tule mukaan! Kysy lisää Jouko Kauhaselta, 050 577 3780.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS

Sairaalakatu 11, Kuopio

017 262 2082, p-savonkl@sekl.fi, www.pskl.fi

■ **Kesäraamikset** keskiviikkoisin klo 18, ensimmäinen 8.6. ja viimeinen 17.8. Muut pienryhmät ovat kesätauolla 1.6.–31.8.

■ **Lyhtyilta** Lähetyskodilla Kuopiossa sunnuntaisin klo 19: 10.7. Panu Rantakokko, 17.7. Pekka Kiiski, 24.7. Eero Heikkinen, 7.8. Matti Mönkkönen, 14.8. Mirja Halonen, 21.8. Pekka Toivanen ja 28.8. Ilkka Sormunen.

■ **Minä Uskon! -suurtahtuma** Kuopiossa pe–su 29.–31. Ilkka Puhakka, Nina Åström, Ritu Ylipahkala, Martti Kallionpää.

Retriittiin

■ **Hiljaisen rukousmaalauksen retrietti pe–su 16.–18.9.** Retriitti rakentuu hiljaisuudelle ja säännöllisille rukoushetkille, lähtökohtana on annettu raamatunteksti.

Aikaisempaa kokemusta maalaamisesta ei tarvita.

Maalauksen tekniseen toteuttamiseen ohjataan. Ohjaajana toimii pastori **Marja Leena Virolainen** sekä maalaukseen ohjaajana taideterapeutti **Heide Hillebrecht**. **Hinta** Alavan seurakuntalaisilta 80 €, eläkeläisiltä, työttömiltä ja opiskelijoilta 60 €, muilta 100/80 €. **Ilmoittautu ajalla 30.6.–8.9.** www.kuopionseurakunnat.fi/tutki-uskoa/retriitit.

Lisätietoja antaa Marja Leena Virolainen, puh. 044 062 7751 tai Anna Väättäinen, puh. 040 4848 316, anna.vaatainen@evl.fi

Senioripysäkki

■ **Keskusteluryhmä** alkaa syksyllä 2016.

Ryhmässä on mahdollisuus jakaa omia ajatuksia ja tunteita. Tavoitteena on yksinäisyyden ja alakulon lieventäminen.

Ryhmä kokoontuu 15 kertaa.

Soita rohkeasti ryhmän ohjaajille ja kysy lisää!

■ **Lisätietoja** Tiina Halonen puh. 040 556 3586, tiina.halonen@psmuisti.fi tai Maarit Kirkinen puh. 040 4848 369, maarit.kirkinen@evl.fi

Pyhiinvaellus Lintula–Valamo 3.–4.9.

■ **Pyhiinvaellus Lintulan ja Valamon välillä.** Lintulassa tutustutaan luostarin kirkkoon, vaeltamiseen saat virikkeitä sisäisen tien etsimiseen ja Valamossa on tarjolla hengen ja ruumiin ravintoa, mm. Via Finlandia-aidenäyttely.

■ Vaellusreitit pituus on 18 km.

■ **Retken hinta**, 110 €, sisältää kuljetukset Kuopion ja Heinäveden välillä, yöpymisen Valamon opistohotellissa 1 hh, ateriat Valamossa ja retken ohjelman.

■ **Lähtö** lauantaina 3.9. klo 8.30, paluu sunnuntaina 4.9. noin klo 15.

■ **Mukana** pastorit Salla Tyrväinen ja Kati Jansa.

■ **Lisätietoja** Salla Tyrväiseltä, puh. 040 4848 320.

■ **Ilmoittautumiset 21.8. mennessä** www.kuopionseurakunnat.fi/manniston-seurakunta/ilmoittautumiset

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkoissa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10.

Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.kuopionseurakunnat.fi/virtuaalikirkko

KOULUTIELLE

Suuremman suojassa

Kouluun lähtevien siunaamistapahtumia järjestetään vuosittain seurakunnissa sekä toukokuussa että elokuussa. Kyseessä on merkittävä hetki kirkkovuodessa.

Kouluun lähtevien siunauksen yhteydessä elokuussa kirkko näkyy sosiaalisessa mediassa hashtagilla #suuremmansuojassa.

Kuopiossa kouluun siunaamisia on järjestetty jo toukokuussa ja elokuussa on lisää tapahtumia.

Koulunsa aloittavien siunaaminen koulutiele

■ **Alavan kirkossa** ke 10.8. klo 18 ja **Neulamäen kirkossa** klo 17.

■ **Karttulan Syvänniemen kirkossa** ke 10.8. klo 18.

■ **Vehmersalmen kirkossa** ma 15.8. klo 8.45.

■ **Tuusniemen kirkossa** to 25.8. klo 18.

■ **Siilinjärven kirkossa** ke 10.8. klo 17.30.

■ **Vuorelan kirkossa** ke 10.8. klo 18.30.

TUJIA VYTTINEN

MOTORISTEILLE

Gospel Riders – Yksi tie – En väg

Motoristit yhteistyössä seurakuntien kanssa järjestävät evankelointitapahtumia. Gospel Riders aloittaa Karttulan torilla torstaina 30.6. klo 9.30 lähtien. Ilmainen kahvitarjoilu.

Seuraavana päivänä perjantaina 1.7. evankelointi jatkuu Juankoskella Juicen torilla klo 11–13. Soppatarjoilu.

Motoristimessu

Alavan kirkkoon kokoontuvat motoristit messuun sunnuntaina 21.8. klo 11. Messussa saarnaa **Ilkka Puhakka** ja **Anna Väättäinen**, musiikista vastaa **Ossi Jauhainen**.

Messun jälkeen lounas ja kahvit sekä Ilkka Puhakan luento *Rukouksen juuret Raamatussa*.

Kesä soi seurakunnissa

Kesän 2016 Iltamusiikit

Kuopion tuomiokirkossa torstai- sin klo 20.

Ohjelmat 10/5 €

- + 30.6. Rutter: Magnificat. Piia Rytönen, sopraano; Puijon kamarikuoro; Tahdistin-orkesteri, johtaa Harri Hyppölä
- + 7.7. Anu Pulkkinen, urut
- + 14.7. Markku Hietaharju, urut
- + 21.7. Olli Linjama, urut
- + 28.7. Istvan Ruppert, urut (Györ, Unkari)
- + 4.8. Jaana Ikonen, urut
- + 11.8. Johanna Rusanen-Kartano, sopraano; Ville Rusanen, baritoni; Pertti Rusanen, baritoni ja Eero Väättäin, urut

Jaana Ikonen

Tuomiokirkko- seurakunnassa

- + Kesäkantorien urkukonsertti Tuomiokirkossa su 31.7. klo 15. Karo Suopuro Tuomiokirkko-seurakunta, Eveliina Modinos Kallaveden seurakunta ja Anssi Pyykkönen Alavan seurakunta. Vapaa pääsy.
- + "Hallayö" – Kesäillan konsertti Tuomiokirkossa pe 5.8. klo 18. Nuorten kuorot Sancti Amici ja Frida joht. Minna Wesslund.
- + Kirkonmäki juhlii -konsertti Tuomiokirkossa pe 26.8. klo 19. Marzi Nyman trio, Jukka Leppilampi ja Jippu. Vapaa pääsy.
- + Uuteen aikaan -messu Tuomiokirkossa pe 26.8. klo 22. Säveltäjä Risto Eskola, Kuopion Nuorisokuoro johtajanaan Jussi Mattila, solisteina Taija Korhonen ja

Veli-Pekka Varpula.

- + Veisukahvila Vanhalla Pappilalla 26.8. klo 18–22, Kuninkaankatu 12. Nuoren seurakunnan veisuja laulaa ja laulattaa Jarkko Maukonen & Co.

BarokkiKuopio

Keskuseurakuntatalolla sekä Pyhän Johanneksen kirkossa. Ohjelmalliset konsertit 15/10 €, ohjelmakirja 5 €.

Koko ohjelma ja lisätietoja:

www.barokki kuopio.com

- + Love, Madness and Despair Keskuseurakuntatalolla ke 29.6. klo 19. Barokin gestiikka Minna Nyberg.
- + Sainte Colombe – gamban suuri tuntematon Keskuseurakuntatalolla to 30.6. klo 19. Varpu Haavisto & Markus Kuikka.
- + Los Reyes Católicos Keskuseurakuntatalolla pe 1.7. klo 12. Froberger 400 Matias Häkkinen.
- + Runo- & klavikordimateriaalia Keskuseurakuntatalolla su 3.7. klo 15. Mitra Virtaperko & Anna Maria McElwain.
- + BarokkiKuopio: Pohjois-saksalaista urkumusiikkia Pyhän Johanneksen kirkossa pe 1.7. klo 19. Ilpo Laspas.
- + Leaves Be Green Pyhän Johanneksen kirkossa su 3.7. klo 19.

Markus Kuikka

ALISA JAVITS

William Byrdin laulu- ja soitinmusiikkia. Debi Wong mezzosopraano & Jaye Consort Helsinki.

Kesän kauneimmat hengelliset laulut ja psalmit

Alavan seurakunnassa keskiviikkona klo 18

Alavan seurakuntakeskuksen seurakuntasalissa

- + 20.7. Pirjo Kuula, Leila Savolainen.
- + Neulamäen kirkossa
- + 6.7. Hannu Koskelainen, Leila Savolainen.
- + 17.8. Anu Kiviranta, Ossi Jauhiainen.
- + Särkiniemen kerhotilassa
- + 24.8. Anna Väättäin, Leila Savolainen.

Kallaveden seurakunnassa

+ Sydänkesän viikkomessun, Kallaveden kirkossa ke 20.7. klo 18 jälkeen juhlistetaan emerituspiispa Wille Riekkisen syntymäpäiviä kesäkonsertilla, jossa esiintyy list Side Singers, Antti Hyvärinen ja Pekka Vienola.

+ Tammenrannan lauluilta kesäteatterilla, Liljantie to 21.7. klo 18. Risto Huotari ja Eveliina Modinos.

+ Musiikkileirin leirikirkko Lamperilan laavulla ma 4.7. klo 18. Anna Ojala, Noora Mattila, Valtteri Tuomikoski ja Jenni Venäläinen.

+ Ehtookellojen aikaan "Valoksi elämäsi polulle" -konsertti Syvänniemen kirkossa la 9.7. klo 18. Jaana Pöllänen, laulu ja Ville Uusitalo, säestys. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

+ Kesäillan konsertti Syvänniemen kirkossa su 24.7. klo 18. Kaksin kahdella klavikordilla – herkkiä ja herkullisia hetkiä. Eija ja Virtanen ja Anna Maria McElwain, klavikordit. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

+ Huiluauantain iltamusiikkia Maaningan kirkossa la 16.7. klo 18. Lauluyhtye: Juha Kivineva

ja Seppo Niemelä kitara, Teuvo Honkanen basso, Kashesi Make-nä perkussiot.

- + Country gospel-tapahtuma Viannan vanhalla myllyllä 6.–7.8.

Päivämusiikki

Konsertteja Männistössä Pyhän Johanneksen kirkossa maanantaisin klo 12. Vapaa pääsy.

- + 4.7. Annuliina Ikäheimo, sopraano; Anna Maria McElwain, piano ja cembalo
- + 11.7. Lavrenchukin musiikki-perhe
- + 18.7. Matka halki Euroopan, Pramea Ensemble
- + 25.7. Kaksin kahdella klavikordilla – herkkiä ja herkullisia hetkiä Anna Maria McElwain, Eija Virtanen

Kesäiset musiikkituokiot

+ Hilpeä huilu – musiikkia nokkahuiluille ja continuoille Puijon kirkossa ke 6.7. klo 13. Eurooppalaista barokin ajan musiikkia soittamassa Risto Ruuskanen, nokkahuilit, Katari Antikainen, sello ja Anna Antikainen, cembalo ja urut. Kahvitarjoilu.

+ Virsikirjan uusia tuulia Puijon kirkossa ke 3.8. klo 13. Lisävihkon uusia virsiä yhdessä laulaen ja soittaen. Anna Antikainen ja Päivi Perttilä. Kahvitarjoilu.

Järvi-Kuopion seurakunnassa

+ Kesälaulajaiset Riistaveden museopirtillä pe 1.7. klo 18.

+ Petri Laaksosen laulujen yhteislauluilta Juankosken Tehtaan kirkossa pe 15.7. klo 18.

+ Virsikirjan lisävihkon yhteislauluilta Juankosken Tehtaan kirkossa to 18.8. klo 18.

+ Kauneimpien hengellisten laulujen yhteislauluilta Juankosken Tehtaan kirkossa ke 24.8. klo 18.

+ Iltahetki Suvilinnun laulujen parissa Kaavin kirkossa to 28.7.

klo 19.

+ Viisikielisen yhteislauluilta Muuruveden satamassa ke 6.7. klo 19.

+ Petri Laaksosen laulujen yhteislauluilta Muuruveden satamassa su 17.7. klo 19.

+ Virsikirjan lisävihkon yhteislauluilta Muuruveden satamassa to 25.8. klo 19.

+ Kauneimpien hengellisten laulujen yhteislauluilta Muuruveden satamassa to 25.8. klo 19.

+ Kertokaa se hänelle- konsertti Tuusniemen kirkossa ke 6.7. klo 19.

Mauno Kuusiston lauluja. Tenorit Lasse Riutamaa ja Reijo Ikonen. Ulla-Stina Ikonen, harppu ja Ulla Lampela, sello. Ohjelma 12 €.

+ Suvilinnun lauluhetki Tuusniemen kirkossa to 14.7. klo 14.

+ Kauneimmat hengelliset laulut Tuusniemen torilla pe 29.7. klo 18. Mehutarjoilu.

Siilinjärvellä

+ Vasket kesätunnelmissa -konsertti Siilinjärven kirkossa la 9.7. klo 18. Jan Lehtola, urut; Petri Komulainen, käyrätorvi ja Harri Lidsle, tuuba.

+ Urkukonsertti Siilinjärven kirkossa ma 25.7. klo 19. Esiintyjänä István Ruppert.

István Ruppert

Hautausmaakävelyt Kuopion seurakunnissa

Tapahtumat ovat maksuttomia
Tervetuloa!

Hautausmaiden osoitteet löytyvät
www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

KUOPION KESKUSTASSA

Torstai 30.6. Iso hautausmaa

*Ikuisilla niityillä kohtaan sinut
tulen vastaasi laulaen,
kukkia sylissä.*

- Olavi Siippainen

Kuopiolaisia elämäntarinoita ja kohtaloita.
Oppaana on Nina Pelli. Kaikilla Nina Pellin ohjaamilla Ison hautausmaan kierroksilla on sama teema ja kaikki Ison hautausmaan kävelykierrokset alkavat linja-autoaseman puoleiselta pääportilta klo 18.

Torstai 14.7. Iso hautausmaa
Oppaana Nina Pelli.

Torstai 28.7. Iso hautausmaa
Oppaana Nina Pelli

Torstai 11.8. Flodbergin hautausmaa
Kaupunkilaisia ja kylän miehiä.
Oppaana Helena Rieki ja Merja Marin. Kierros alkaa kappelin edestä (Hannikaisenkatu 5) klo 18.

**Torstai 25.8. Sankaripuiston vanha
hautausmaa (Hatsala)**
Kalmiston kertomaa.

Oppaana Helena Rieki ja Merja Marin. Kierros alkaa Tulliportinkadun puoleisilta portailta klo 18.

Torstai 1.9. Iso hautausmaa
Oppaana Nina Pelli

JÄRVI-KUOPIOSSA

Maanantai 4.7. Nilsiän vanha hautausmaa ja sankarihautausmaa

Oppaana Matti Töyräs. Kierros alkaa klo 18 Vanhalta tapulilta ja päättyy iltavirteen Ukko-Paavon haudalla.

Sunnuntai 10.7. Horkanlahden hautausmaa
Oppaana on Väinö Matti Miettinen. Sanajumalanpalvelus ja kahvitarjoilu hautausmaalla klo 13. Kierros alkaa klo 14.

Tiistai 19.7. Riistaveden hautausmaa
Oppaana ovat Niilo Lintunen, Esa Heikkinen ja Marjaana Mäkinen. Kierros alkaa kirkosta klo 18. Päätteksi on kahvitarjoilu kirkkopuistossa.

Sunnuntai 24.7. Vehmersalmen hautausmaa
Oppaana on Väinö Matti Miettinen. Kierros alkaa kappeliilta klo 11.30. Messu kirkossa klo 13, kesäasukkaiden kirkkopyhä. Tarjolla myös jäätelöä ja mansikoita.

Sunnuntai 24.7. Muuruveden hautausmaa
Muuruveden historian merkkihenkilöt. Oppaana on Niilo Lintunen. Kesäkirkko, iltapäiväkahvit ja hautausmaakävely alkaen klo 13.

Torstai 28.7. Kaavin hautausmaa
Vanhojen muistomerkkien kertomaa. Oppaana on Merja Marin. Kierros alkaa hautausmaan ja kirkon paikoitusalueelta klo 18. Kierroksen jälkeen klo 19 Iltahetki Suvilinnun laulujen parissa, kanttorina on Riikka Tuura.